

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA POREBA 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023

Poręba, sierpień 2021

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	1
WSTĘP	3
1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE AKTUALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+	8
2. ZAKTUALIZOWANA DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE PORĘBA NA PODSTAWIE DANYCH ILOŚCIOWYCH, PRAC DIAGNOSTYCZNYCH Z MIESZKAŃCAMI, WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH ORAZ WIZYT STUDIALNYCH	11
IDENTYFIKACJA ZJAWISK KRYZYSOWYCH W OBRĘBACH EWIDENCYJNYCH MIASTA PORĘBA ..	12
SIATKI DENDRYTOWE – SKALA I CHARAKTER WYSTĘPOWANIA SPOŁECZNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH	17
SIATKA MODULARNA TYPU GRID – POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY MIASTA	33
SPECYFIKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA – AKTUALNA OCENA FIZYCZNYCH CECH OBSZARÓW MIEJSKICH	40
3. PRZESTRZENNA DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH WRAZ Z POGŁĘBIONĄ ANALIZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH I ŚRODOWISKOWYCH ZE WSKAZANIEM ZWIĄZKÓW PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH ORAZ SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH - AKTUALIZACJA	42
4. ZAKTUALIZOWANA WIZJA REWITALIZACJI	58
5. ORIENTACJE STRATEGICZNE I CELE REWITALIZACJI NA LATA 2021-2023	64
6. PRZEDSIĘWZIĘCIA, PROJEKTY I WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI NA LATA 2021+	67
7. PLANOWANY PROCES REWITALIZACJI A DOKUMENTY STRATEGICZNE, PLANISTYCZNE I PROGRAMOWE MIASTA - AKTUALIZACJA	74
8. RAMY FINANSOWE PROGRAMU REWITALIZACJI NA LATA 2021-2023	76
9. NOWY MECHANIZM PARTYCYPACYJNEGO WŁĄCZENIA GRUP INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	77
10. INSTRUMENTY WSPARCIA PROJEKTÓW REWITALIZACJI W ZAKRESIE FINANSOWO- EKONOMICZNYM ORAZ PRAWNO-ADMINISTRACYJNYM - AKTUALIZACJA	78
11. ZAKTUALIZOWANY SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	80
12. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU W ZAKRESIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH WRAZ Z SYSTEMEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI - AKTUALIZACJA ..	81
ANEKS A. INICJATYWY PROJEKTOWE W MIEŚCIE PORĘBA ZREALIZOWANE I REALIZOWANE NA BIEŻĄCO	82

ANEKS B. DOKUMENTACJA Z PARTYCYPACYJNYCH FORM WSPÓŁPRACY PODJĘTYCH W RAMACH PRAC NAD AKTUALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+	89
ANEKS C. FISZKI PROJEKTÓW LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	99
KARTA PROJEKTU 1 - REWITALIZACJA PODOBSZARU PORĘBSKIEGO POPRZECZ BUDOWĘ PLACU MIEJSKIEGO – AGORY MIASTA PORĘBA NA PLACU „TARGOWYM”	100
KARTA PROJEKTU 2 - REWITALIZACJA PODOBSZARU PORĘBSKIEGO POPRZECZ BUDOWĘ SKWERU MIEJSKIEGO PRZY ULICY CHOPINA I WOJSKA POLSKIEGO	101
KARTA PROJEKTU 3 - REWITALIZACJA PODOBSZARU NIWECKIEGO POPRZECZ MODERNIZACJĘ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W SĄSIEDZTWIE SKLEPU „GS” I NADANIE JEJ FUNKCJI SPOTKAŃ WRAZ Z ORGANIZACJĄ CYKLU WYDARZEŃ	102
KARTA PROJEKTU 4 - ORGANIZACJA CAŁOROCZNEGO CYKLU WYDARZEŃ SPOŁECZNYCH, ANIMACJI SPOŁECZNYCH, EDUKACYJNYCH, PRZYRODNICZYCH, KULTUROWYCH DLA RÓŻNYCH GRUP SPOŁECZNYCH W ZREWITALIZOWANYCH PRZESTRZENIACH PODOBSZARU PORĘBSKIEGO, JAKO OBSZARU INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW MIASTA	103
KARTA PROJEKTU 5 - REWITALIZACJA TKANKI MIESZKANIOWEJ POPRZECZ KOMPLEKSOWĄ MODERNIZACJĘ BUDYNKÓW PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 8A I 8B W PORĘBIE WRAZ Z PRZYBLIŻENIEM WSPARCIA OSÓB ZAGROŻONYCH UTRWALANIEM SIĘ WYKLUCZENIA DO SYSTEMÓW WSPARCIA.....	104
KARTA PROJEKTU 6 - KLUB SENIORA	105
KARTA PROJEKTU 7 - „PORĘBSKI TYGIEL REKREACJI” – ODTWORZENIE FUNKCJI OBSZARU SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO W CELU INTEGRACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA BAZIE OBIEKTÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH I KULTURALNYCH MOSIR.....	106
KARTA PROJEKTU 8 - LOKALNY SYSTEM KOMUNIKACYJNY: ŚCIEŻKI ROWEROWE	107
KARTA PROJEKTU 9 - LOKALNY SYSTEM KOMUNIKACYJNY: DROGI.....	108
KARTA PROJEKTU 10 - CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. ZAKŁADOWEJ W PORĘBIE.....	109
KARTA PROJEKTU 11 - MIEJSKI INKUBATOR INICJATYW SPOŁECZNYCH I BIZNESOWYCH W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. ZAKŁADOWEJ W PORĘBIE.....	110
KARTA PROJEKTU 12 - PORĘBSKIE CENTRUM BIZNESU W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. ZAKŁADOWEJ W PORĘBIE.....	111

WSTĘP

Miasto Poręba jest ośrodkiem miejskim zlokalizowanym w powiecie zawierciańskim w bezpośrednim sąsiedztwie głównego ośrodka tego powiatu – miasta Zawiercie. Poręba od południa graniczy z gminą miejsko - wiejską Łazy, od zachodu jej bezpośrednim sąsiadem jest gmina miejsko - wiejska Siewierz (należąca do powiatu będzińskiego), zaś na północy graniczy z gminą miejską Myszków (należącą do powiatu myszkowskiego). Miasto Zawiercie jest wschodnim sąsiadem miasta Poręba.

Z punktu widzenia gospodarczego miasta Poręba znajduje się nadal w okresie niekorzystnych skutków niekontrolowanych procesów restrukturyzacji przemysłu, pomimo zauważalnych procesów regeneracji terenów poprzemysłowych w latach 2018-2021 będących wynikiem inwestycji podmiotów prywatnych. Procesy restrukturyzacji Fabryki Urządzeń Mechanicznych Poręba doprowadziły do dużej migracji zarobkowej i wzmożenia codziennych dojazdów do pracy poza miastem. Poziom zatrudnialności wyrażany proporcją pracujących mieszkańców miasta do ludności w wieku produkcyjnym od roku 2017 utrzymuje się na bardzo niskim poziomie i wynosi ok. 15%. Trudnej sytuacji gospodarczej towarzyszy niekorzystna sytuacja społeczna.

W dokumencie przygotowanym w okresie programowania na lata 2014-2020, tj. „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” wskazano, że „(...) w grupie gmin wymagających najwyższej intensyfikacji działań rewitalizacyjnych (obejmujących sferę przestrzenną, środowiskową oraz społeczną) znajdują się: Będzin, Bytom, Chorzów, Czeladź, Miasteczko Śląskie, Poręba, Ruda Śląska, Sosnowiec, Wojkowice, Woźniki, Zawiercie.” Bez wątpienia, pomimo podjętych starań rewitalizacyjnych oraz strategicznych w okresie 2017-2021, Poręba nadal charakteryzuje się znaczącym występowaniem sytuacji kryzysowych o charakterze społecznym, techniczno-funkcjonalnym oraz gospodarczym.

Obecnie w Porębie mieszka niższa względem roku 2017 liczba mieszkańców – ok. 8300 osób. Należy zauważyć, że liczba mieszkańców maleje sukcesywnie od roku 1998, a miasto „skurczyło się” pod względem ludności o około 6% w skali trzech dekad. Pogorszenie sytuacji społecznej i eskalacja zjawisk kryzysowych w mieście Poręba wynika wprost z utrzymującego się relatywnie niskiego poziomu atrakcyjności biznesowej (lokalizacyjnej), która ogranicza tempo procesów inwestycyjnych związanych z odtwarzaniem zasobów miasta. Atrakcyjność osiedleńcza dla mieszkańców będzie ulegać pewnej poprawie. W głównej mierze jest to podyktowane aktywnością władz miasta i prywatnych deweloperów w obszarze nowych lokalizacji pod zabudowę mieszkaniową oraz planowanymi dużymi inwestycjami skali regionalnej – kolei na trasie Katowice – Zawiercie – Pyrzowice i obwodnicy DK78.

W porównaniu z rokiem 2017, podstawowe jednostki urbanistyczne charakteryzują się jeszcze bardziej zróżnicowaną (ze względu na standard) ofertą i dostępnością do udogodnień publicznych. **Dalszej degradacji funkcjonalno-infrastrukturalnej ulegają Niwki nie ujęte w pierwotnym programie w ramach obszaru rewitalizacji.**

Potencjał przyrodniczy stanowi nadal jeden z najcenniejszych potencjałów rozwoju miasta. Warto zwrócić uwagę, że wobec **postępującego procesu degradacji obszaru śródmiejskiego związanego ze starą, wielorodzinną zabudową zakładową oraz dekapitalizacją przestrzeni prywatnych, osiedlowych i publicznych** systematycznie rośnie uzależnienie miasta od procesów rozwojowych zachodzących w obszarze funkcjonalnym Poręby, w tym w szczególności Siewierza i Zawiercia oraz odleglejszych miast (Dąbrowa Górnicza, Pyrzowice, Katowice, Sosnowiec). Dotyczy to także rynków pracy rozwijających się w ww. ośrodkach.

Zmianie uległa sytuacja w zakresie obszaru wymagającego ponownego wykorzystania na cele gospodarcze, czyli terenów typu *brownfield* wskazanych w poprzedniej edycji Lokalnego Programu Rewitalizacji jako obszar rewitalizacji. **Aktualnie obszar po Fabryce Urządzeń Mechanicznych wraz z przylegającymi działkami w zasadzie w całości został zagospodarowany na cele działalności produkcyjnej i usługowej.** Pozostały punktowo zlokalizowane działki stanowiące własność prywatną lub własność miasta, które mogą być przedmiotem komercyjnej, jak i publicznej działalności inwestycyjnej wskazanej w niniejszej aktualizacji Programu.

Pomimo podjętych działań rewitalizacyjnych w latach 2018-2021 oraz odbywającej się w sferze biznesowej aktywności podmiotów gospodarczych, **próba poradzenia sobie z najbardziej widocznymi konsekwencjami niekontrolowanych procesów restrukturyzacji FUM z końca ubiegłego wieku, czyli ubóstwem społecznym i ekonomicznym** uwidocznionym w zasobach wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego w obszarze śródmiejskim nie została zakończona z sukcesem. Koniecznym zatem stało się zweryfikowanie aktualności Lokalnego Programu Rewitalizacji Poręba 2020+ i wskazanie na nowe impulsy do przywrócenia do życia miejskiej tkanki społecznej, miejskiego systemu przyrodniczego oraz oferty udogodnień miejskich. Postulat ten ma swoje uzasadnienie zarówno we wstępnej, jak i pogłębionej analizie koncentracji zjawisk kryzysowych w wymiarze społecznym i funkcjonalno-przestrzennym miasta Poręba.

Należy utrzymać założenia poprzedniej edycji Programu, zgodnie z którymi wyzwaniem dla realizacji procesu rewitalizacji miasta Poręba powinno być wykorzystanie dwóch równoprawnych, a jednocześnie **komplementarnych ścieżek zmian ujawnionych podczas prac partycypacyjnych nad koncepcją rewitalizacji miasta Poręba w roku 2018.** Nie mniej, specyfika tychże ścieżek uległa pewnej ewolucyjnej zmianie. Tym samym, miasto Poręba w ramach procesu rewitalizacji przeprowadzanego w **latach 2021-2023** i następnych (docelowo wymagających opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji) winno podążać:

- ścieżką szybkich działań rewitalizacyjnych o charakterze naprawczym i

- perspektywną ścieżką rewitalizacyjną, której przygotowanie (etapy podstawowe) winno bezwzględnie odbywać się w okresie trwania aktualizowanego Programu.

Pierwszą ścieżkę rewitalizacji można opisać jako **aktywności bezpośrednio skierowane na rehabilitację obszaru dotkniętego w największym stopniu kryzysem społecznym**, a jednocześnie pozwalające na wzmacnianie lokalnego systemu produkcyjnego. U podstaw tych działań znalazły się takie projekty i przedsięwzięcia, które winny być inicjowane przez podmioty miejskiego systemu edukacji tworzące podstawowy potencjał miasta i współpracujące z podmiotami miejskiego systemu udogodnień publicznych. Ścieżka ta służy bezpośredniemu **zaangażowaniu się w znoszenie ubóstwa społecznego i ekonomicznego** ujawnionych na etapie diagnozy zjawisk kryzysowych w przestrzeni miasta. Jest to ścieżka „relatywnie szybka”, dająca możliwości ewolucyjnej odnowy szeroko rozumianej przestrzeni życia mieszkańcom miasta, którzy większość czasu spędzają w sposób nieaktywny w kwartale obszaru śródmiejskiego wyznaczonego ulicami Wojska Polskiego, Przemysłowej, Fryderyka Chopina i Adama Mickiewicza. Cele zdefiniowane dla tej ścieżki bezpośrednio dotyczą **aktywizacji prospołecznej mieszkańców, w tym mieszkańców dotkniętych niepełnosprawnością, ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy; wspierania aktywności pozadomowych osób starszych oraz mobilizacji władz miasta, wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów przestrzeni wspólnego spędzania czasu wolnego wszystkich grup wiekowych w centralnym obszarze dzielnicy Poręba oraz w dzielnicy Niwki**. Należy podkreślić, że ścieżka ta jest fundamentalna, lecz niewystarczająca do zainicjowania pozytywnych i długotrwałych a nade wszystko kompleksowych zmian.

Druga ścieżka może być rozumiana jako ścieżka perspektywna **kształtująca możliwości wewnętrzne rozwoju lokalnego systemu produkcyjnego** i wyznaczająca wspólnie z nim odnowione warunki lokalizacji biznesowej, a także dopełniająca instytucjonalną ofertę działań na rzecz zapobiegania sytuacji kryzysowej w obszarze społecznym i redukcji dysfunkcji funkcjonalno-przestrzennych. Ścieżka ta jest realizowana przez współdziałanie podmiotów miejskiego systemu edukacji, lokalnego systemu przyrodniczo-kulturowego oraz miejskiego systemu udogodnień publicznych. Współdziałanie oznacza tu, współzrządzenie, czyli współpracę na rzecz inicjowania aktywności oraz współzarządzanie, czyli współpracę w zakresie wdrażania przedsięwzięć i projektów. Są one **warunkiem, a jednocześnie gwarancją społecznego włączenia się w proces rewitalizacji dialogu społecznego i wielopokoleniowej aktywności mieszkańców miasta Poręba**. Bez tej ścieżki miasto pozostanie na etapie zależności od innych ośrodków miejskich w jego obszarze sąsiedzkim, nie wypracuje nowych zasobów dla ożywienia gospodarczego i dziedzictwo poprzemysłowe przekształci się w trwałe społeczne, środowiskowe i ekonomiczne obciążenie dla miasta, od którego nie będzie można się uwolnić. Sensem tej ścieżki jest wypracowanie instrumentów finansowych pozwalających na rozwój i zabezpieczenie działalności wpisującej się

w nurt ekonomii społecznej m.in. dzięki stworzeniu nowych przestrzeni biznesowych ułatwiających start mikro przedsiębiorcom oraz generujących miejsca pracy dla osób młodych.

Należy uznać, że liderzy systemu kulturowo-przyrodniczego, dla których partnerami inicjowania i realizacji działań są podmioty udostępniające różnego rodzaju udogodnienia miejskie będą realizować swoje działania w porozumieniu z miejskim systemem edukacji. Podobnie jak w szybkiej ścieżce, rolę animatora i bezpośrednio odpowiedzialnego za procesy rewitalizacji, także i tu winny przyjąć na siebie środowiska podmiotów tworzących system udogodnień miejskich i miejskiego systemu edukacji. Ścieżka ta dotyczy w pierwszej kolejności obszaru rewitalizacji, ale ma swoje bezpośrednie przełożenie na cały obszar zdegradowany.

Jest to ścieżka, w której cele zostały określone jako: **podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców (biznesowej i społecznej), rozwój sektora działalności usługowych, poprawy jakości i dostępności usług społecznych i pro-zawodowych dla różnych grup wiekowych, modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej zwiększająca łączalność dzielnic i dostępność przestrzeni publicznych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich.**

Ścieżki te wymagają znacznie skuteczniejszych działań monitoringowych wszystkich wskazanych w dokumencie podmiotów. W ten sposób podmioty te będą wspierać dobrze zdefiniowane już ramy instytucjonalnie wdrażania programu rewitalizacji miasta Poręba i jego **partycypacyjny charakter**. Wskazane w Programie zaktualizowane instrumenty monitoringu i ewaluacji pozwalają uruchamiać **procesy ewolucyjnych zmian obszaru rewitalizacji, którymi winny kierować się podmioty wdrażające projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne**. Podejście to, jest niezbędne dla rozwijania trwałych fundamentów wizji zmian rewitalizacji oraz dla procesu jej urzeczywistnienia.

Warto zwrócić uwagę, że nie tylko wewnętrzna mobilizacja, dialog i aktywność społeczna wyznaczają warunki dla sukcesu rewitalizacji. Do najistotniejszych uwarunkowań zewnętrznych zaliczyć należy wspomnianą **budowę obwodnicy drogi DK 78 oraz przywrócenie pasażerskiego ruchu kolejowego na trasie (Katowice) - Zawiercie - Pyrzowice**. Jest to ważna z punktu widzenia **procesów odnowy obszaru rewitalizacja szansa**, która w sposób bardzo radykalny zmienia *in plus* możliwości sukcesu procesu rewitalizacji miasta Poręba. Nie mniej, brak tranzytowego ruchu samochodowego, który dzisiaj zabija życie miasta w jego obszarze śródmiejskim, z pewnością nie przyczyni się samoistnie do pozytywnych zmian dla radzenia sobie z sytuacją kryzysową w wymiarze społecznym, gospodarczym, infrastrukturalnym czy środowiskowym. Jest to ważna **sposobność dla miasta, która winna być mądrze wykorzystana na etapie wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych**. Jak zapisano w „Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+”, przyszłość miasta Poręba w długiej perspektywie czasu zależy od:

- zachowania bogactwa przyrodniczego i kulturowego miasta, jego mieszkańców (wątek kontynuacji),

- odtwarzania trwałych miejsc pracy związanych z kulturą przedsiębiorczości i aktywnością ekonomiczną mieszkańców (wątek zmiany),
- kształtowania nowej jakości życia mieszkańców i dobrego współdziałania z sąsiednimi społecznościami lokalnymi (wątek kreacji).”

Posługując się aktualnymi wynikami pogłębionej diagnozy, na etapie formułowania celów rewitalizacyjnych w dialogu z mieszkańcami oraz jednostkami organizacyjnymi miasta ujawniono szereg kluczowych projektów i przedsięwzięć, które współdecydują o sukcesie procesu rewitalizacji i są komplementarne wobec projektów rozwoju strategicznego, których wymiar techniczny może być uzależniony od inwestycji poziomu centralnego. Tak należy rozumieć m.in. decyzje zapisane w Strategii Rozwoju Miasta Poręba w zakresie Bulwarów rzeki Czarnej Przemszy, czy inwestycje na obszarze rekreacyjnym tzw. Parku Miejskiego. Wykazana w dokumencie **spójność celów rewitalizacji i celów strategicznych rozwoju miasta Poręba** jest jedną z ważnych przesłanek gwarancji sukcesu wdrożenia procesu rewitalizacji miasta Poręba, a przede wszystkim trwałości przywracania życia w mieście.

Projekty w wiązce prospektywnej mają nie tylko wartość informacyjną dla społeczności lokalnej (ze względu na docelowy horyzont czasu pełnego wdrożenia mogą w części wykraczać poza ramy wskazane dla realizacji Lokalnych Programów Rewitalizacji i służą przygotowaniu się do ich pełnej realizacji) ale także tworzą kompletny obraz oczekiwanych prospektywnych zmian rewitalizacyjnych i winny stać się podstawą do kierunkowego myślenia o utworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE AKTUALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+

Do realizacji prac aktualizacyjnych nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przyjęto następujące **założenia metodologiczne**:

1. **Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych** została ponownie opracowana z wykorzystaniem metody badawczej na którą składają się łącznie:
 - wstępna identyfikacja zjawisk kryzysowych dla całego miasta z wykorzystaniem danych o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych odwzorowanych w ramach obrębów ewidencyjnych (dzielnic),
 - identyfikacja skali i charakteru zjawisk kryzysowych, z wykorzystaniem analizy przestrzennej na poziomie ulic i punktów adresowych z częściowym wykorzystaniem metodyki konstruowania dendrytów zjawisk społecznych,
 - identyfikacja przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych determinujących negatywny charakter lub łagodzących zjawiska kryzysowe, z wykorzystaniem siatki modularnej typu GRID,
 - identyfikacja specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta, z wykorzystaniem koncepcji oceny fizycznych cech obszarów miejskich,

Tym samym, przyjęte założenia metodyczne dotyczące elementów diagnostycznych pozwalają na pozyskanie **aktualnej wiedzy na temat stanów kryzysowych w mieście i miejsc ich występowania oraz rozpoznanie negatywnych zjawisk zachodzących w przestrzeni miasta dotyczących sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.**

2. **Zrewidowana wizja rewitalizacji miasta Poręba** obejmuje łącznie trzy fundamentalne elementy tworzące model wizji rewitalizacji miasta Poręba. Są to:
 - koncepcja rewitalizacji 4R, która obrazuje procesy, wokół których należy koncentrować cele rewitalizacji miasta Poręba i projekty rewitalizacyjne uzgodnione z kluczowymi aktorami zmian,
 - mechanizm współdziałania podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za proces rewitalizacji miasta oraz
 - obraz docelowy i pożądane zmiany dotyczące obszaru rewitalizacji.
3. **Przestrzenna delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji** została **wyznaczona** na podstawie zweryfikowanego w procesie eksperckim i partycypacyjnym **pogłębionego rozpoznania stref występowania negatywnych zjawisk społecznych współpowiązanych z funkcjonalno-przestrzennymi i gospodarczymi zjawiskami kryzysowymi** oraz w ścisłym związku proponowanych składowych wizji rewitalizacji miasta Poręba. Przyjęto, że

interwencja dotycząca obszaru rewitalizacji wzmacniać podstawy do rozwoju i integracji społecznej miasta, w tym całego zidentyfikowanego obszaru zdegradowanego. Podobnie jak w poprzedniej edycji Programu, w ramach prac delimitacyjnych dotyczących obszaru zdegradowanego poszukiwano odpowiedzi na pytanie o:

- typ zjawiska kryzysowego i jego przejaw przestrzenny - strukturę obszaru zdegradowanego,
- istotę sytuacji kryzysowej,
- genezę i skutki sytuacji kryzysowej

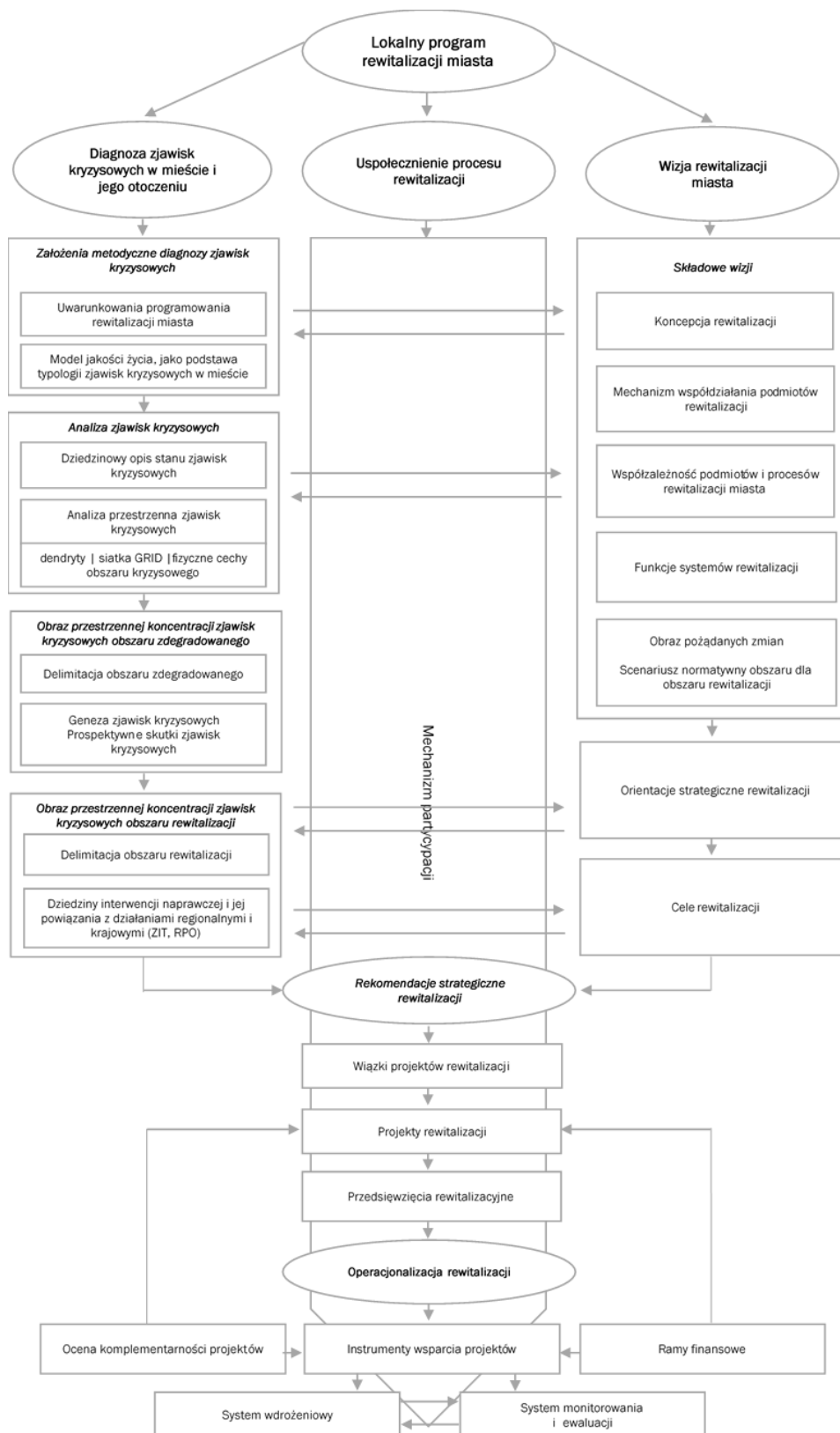
Prace te zrealizowano z zespołem miejsko-ekspertskim oraz liderami zmian w ramach podejścia partnerskiego. Ujawniono dzięki temu dziedziny interwencji dla obszaru zdegradowanego istotne z punktu widzenia składowych wizji rewitalizacji.

4. **Projekty rewitalizacji** są odpowiedzią na **wizję rewitalizacji** oraz przyjętych dla jej **urzeczywistnienia orientacji strategicznych rewitalizacji**. Z orientacji strategicznych rewitalizacji zostały wywiedzione **cele rewitalizacji**. Dla postawionych celów rewitalizacji poszukiwano najbardziej motorycznych **przedsięwzięć rewitalizacji**. Analiza zbioru przedsięwzięć rewitalizacji stała się wreszcie podstawą do wskazania na **projekty rewitalizacji** oraz zgodne z orientacjami strategicznymi rewitalizacji **adresującymi obszary sytuacji kryzysowej wiązkami projektów rewitalizacji**.
5. **Podstawą mechanizmów partycypacji** na etapie **aktualizacji** Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ były:
 - **Wizyty studyjne** na terenie gminy Poręba – w zakresie oceny poziomu **zmian natężenia zjawisk o charakterze kryzysowym od roku 2017** połączona z **dialogiem z mieszkańcami**,
 - **Warsztaty eksperckie online z liderami** sektora publicznego, prywatnego i obywatelskiego w mieście Poręba – w zakresie aktualizacji diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych oraz wskazania na zasięg obszaru zdegradowanego,
 - **Konsultacje online - formularze diagnostyczne** - udostępnione w postaci online mieszkańcom, firmom i podmiotom świadczącym usługi publiczne – w zakresie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych; przestrzennej delimitacji zjawisk w mieście oraz identyfikacji wstępnej przedsięwzięć / składowych wizji rewitalizacji,
 - **Prace konsultacyjne wielozadaniowego zespołu** miejsko-ekspertskiego w zakresie identyfikacji wizji rewitalizacji, obszaru rewitalizacji oraz projektów i ram finansowych programu rewitalizacji,
 - **Konsultacje społeczne** dokumentu: Lokalny Program Rewitalizacji 2020+ Aktualizacja na lata 2021-2023.

Ze względu na uwarunkowania epidemiczne formy partycypacyjne realizowano w reżimie sanitarnym oraz ze zwiększonym wykorzystaniem technik dostępu zdalnego.

Logikę procesu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przedstawia zamieszczony poniżej schemat 1.

Schemat 1. Logika budowy Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+

2. ZAKTUALIZOWANA DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE PORĘBA NA PODSTAWIE DANYCH ILOŚCIOWYCH, PRAC DIAGNOSTYCZNYCH Z MIESZKAŃCAMI, WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH ORAZ WIZYT STUDIALNYCH

Podobnie jak w pracach nad poprzednią edycją LPR, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych uwzględnia wielostopniowe podejście badawcze, na które składają się łącznie:

1. wstępna identyfikacja zjawisk kryzysowych dla całego miasta z wykorzystaniem danych o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych odwzorowanych w ramach obrębów ewidencyjnych,

2a. identyfikacja skali i charakteru zjawisk kryzysowych, z wykorzystaniem analizy przestrzennej na poziomie ulic i punktów adresowych metodyki konstruowania dendrytów zjawisk społecznych,

2b. identyfikacja przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych, z wykorzystaniem siatki modularnej typu GRID,

2c. identyfikacja specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta, z wykorzystaniem koncepcji oceny fizycznych cech obszarów miejskich,

Krokiem poprzedzającym przeprowadzenie w mieście Poręba diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych z wykorzystaniem danych ilościowych były lokalne wizyty studyjne podczas których starano się zachowując reżim sanitarny zrealizować indywidualne rozmowy z mieszkańcami na temat sytuacji w poszczególnych dzielnicach. Wizyty te wykraczały przestrzennie poza wskazany w poprzedniej edycji LPR obszar rewitalizacji i obejmowały wszystkie obręby ewidencyjne (dzielnice).

Po opracowaniu wstępnej wersji aktualizacji diagnozy (rok bazowy dla danych ilościowych to 2019 dla danych Banku Danych Lokalnych GUS oraz XII.2020 dla danych UM Poręba) zrealizowano warsztaty strategiczne z liderami zmian w mieście w trybie online.

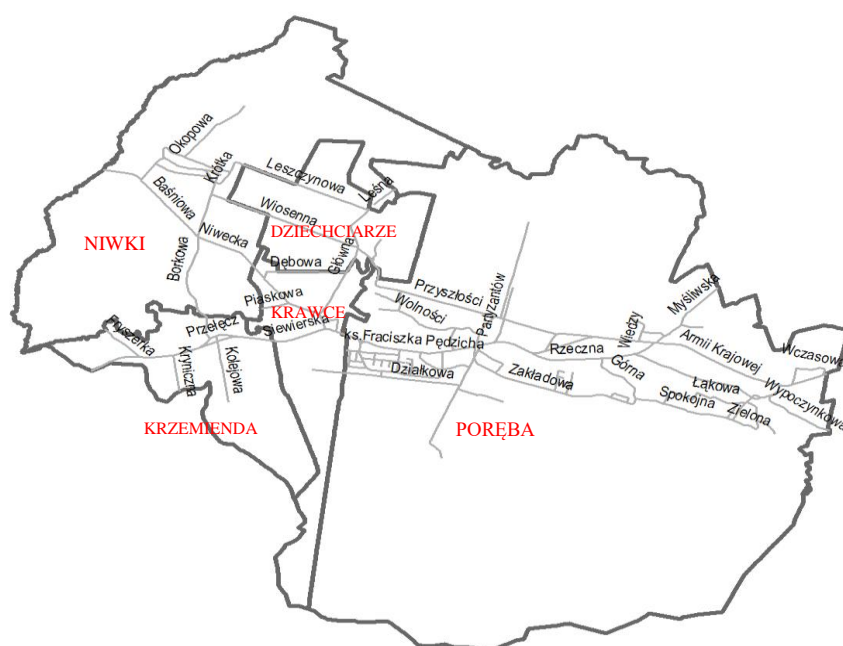
Kompleksowe spotkania diagnostyczne, pikniki partycypacyjne, spacerzy rewitalizacyjne z mieszkańcami zostały z sukcesem zastąpione przez formularze ankiet rozpowszechnione w trybie online. Przeprowadzono je na etapie doprecyzowania związków przyczynowo skutkowych i pogłębionej analizy obszaru zdegradowanego. Relacje te zostały zaprezentowane w rozdziale 3.

Tym samym, przyjęte założenia metodyczne uwzględniające wielowymiarowe prace empiryczne, a także, zachowane pomimo trudności wynikających z epidemii COVID19, **podejście partycypacyjne**, pozwalają na **identyfikację charakterystyki stanu kryzysowego w mieście i jego przestrzennej specyfiki**. Dokonano aktualizacji diagnozy negatywnych zjawisk zachodzących w przestrzeni miasta dotyczących sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej, ale także ocenę

IDENTYFIKACJA ZJAWISK KRYZYSOWYCH W OBREBACH EWIDENCYJNYCH MIASTA POREBA

Mając na uwadze potrzebę rozpoznania sytuacji kryzysowej w układzie ewidencyjnym uwzględniającym liczbę ludności poniżej przedstawiono bilans ludności w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. Dodatkowo uwzględniono podział ludności na: ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym, co pozwala na lepsze profilowanie negatywnych zjawisk społecznych i zapewnia porównywalność wskaźników pomiaru kryzysowych zjawisk społecznych.

Mapa 1. Obręby ewidencyjne miasta Poręba

Źródło: opracowanie własne

Tab.1a. Liczba ludność miasta Poręba w układzie obrębów ewidencyjnych (31.12.2020)

Obszary ewidencyjne	Ludność ogółem	Ludność w wieku		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Dziechciarze	337	45	227	65
Krawce	625	83	387	155
Krzemienda	423	64	274	85
Niwki	324	48	213	63
Poręba	6520	875	3973	1672
Ogółem	8229	1115	5074	2040

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych UM Poręba

Tab.1a. Procentowy udział liczby ludności w obszarach ewidencyjnych miasta Poręba (31.12.2020)

Obszary ewidencyjne	Ludność ogółem	Ludność w wieku		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Dziechciarze	4,1%	13,4%	67,4%	19,3%
Krawce	7,6%	13,3%	61,9%	24,8%
Krzemienda	5,1%	15,1%	64,8%	20,1%
Niwki	3,9%	14,8%	65,7%	19,4%
Poręba	79,2%	13,4%	60,9%	25,6%
Ogółem	100,0%	13,5%	61,7%	24,8%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych UM Poręba

Przestrzenne rozmieszczenie ludności w obszarach ewidencyjnych jest znacząco zróżnicowane. Dominującą jednostką ewidencyjną pozostaje Poręba (4/5 ludności miasta zamieszkuje jednostki, które ją tworzą, tj. Nowa Wieś, Górka, Kierszula i Centrum). Można zauważyć, że w obszarach: Krawce i Poręba odnotowuje się wyższy poziom ludności w wieku poprodukcyjnym przy niższym poziomie liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, który dotyczy także obszaru Dziechciarze. Są to ważne informacje diagnostyczne, nie mniej w celu pełnego rozpoznania znaczenia struktury demograficznej dla kształtowania się obszarów kryzysowych, opisana sytuacja winna być odniesiona do poziomów bezrobocia i aspektów dostępności oferty lokalnych usług publicznych, co łącznie pozwoli na ocenę sytuacji społecznej, ekonomicznej i infrastrukturalnej w tych dzielnicach.

Podstawą oceny wewnątrzmijskiego zróżnicowania sytuacji społecznej miasta są wskaźniki wymienione w tabelach 2 a-c. Wskaźniki te analizowano dla okresu końca roku 2020. **Spółeczna sytuacja kryzysowa** jest przedmiotem analizy **we współpowiązaniu z negatywnymi zjawiskami zachodzącymi w skali miasta w sferze przestrzenno-funkcjonalnej** (tab. 3). Wskaźniki te są zgodne z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju zawartymi w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach rewitalizacji na lata 2014-2020”.

Tab.2a. Obraz sytuacji społecznej w mieście Poręba – bezrobocie

	Mężczyźni	Kobiety	Osoby w wieku 18-34	Osoby w wieku 35-50	Osoby w wieku 51-65
Dziechciarze	3	3	2	1	3
Krawce	1	0	0	1	0
Krzemienda	4	6	2	3	5
Niwki	5	4	4	3	2
Poręba	73	84	49	57	51
Ogółem	86	97	57	65	61

Źródło: dane UM Poręba

Tab.2b. Obraz sytuacji społecznej w mieście Poręba - ubóstwo

	Liczba rodzin pobierająca dodatek mieszkaniowy	Liczba osób korzystających z posiłków	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego
Dziechciarze	0	7	1	5
Krawce	1	6	0	1
Krzemienda	0	12	0	4
Niwki	0	2	1	3
Poręba	59	93	16	83
Miasto ogółem	60	120	18	95

Źródło: dane UM Poręba

Tab.2c. Obraz sytuacji społecznej w mieście Poręba – dysfunkcjonalność rodzin i przemoc w rodzinie

	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin objętych niebieską kartą
Dziechciarze	0	2
Krawce	0	2
Krzemienda	1	0
Niwki	2	0
Poręba	21	36
Miasto ogółem	24	40

Źródło: dane UM Poręba

Tab.3. Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w mieście Poręba

	Liczba mieszkań „socjalnych”	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba przystanków komunikacji transportu zbiorowego	Liczba miejsc o podwyższonym ryzyku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia związana z przestępstwami, bójkami, uszkodzeniami ciała oraz kradzieżami	Powierzchnia terenów przemysłowych o znacznym stopniu uciążliwości przestrzennej; bezpośrednio oddziałujących na mieszkańców [m ²]
Dziechciarze	0	0	3	2	X
Krawce	0	0	2	1	X
Krzemienda	0	0	2	4	X
Niwki	0	0	3	4	X
Poręba	23	333	20	58	363000
Miasto ogółem	23	333	30	69	363000

Źródło: dane UM Poręba; Policja w Porębie oraz dane obliczone na podstawie BDOT10k

W porównaniu z rokiem 2017, zaobserwować można spadek liczby lokali komunalnych i „socjalnych” (odpowiednio 394 i 36) wynika z dwóch czynników: 1) sprzedaży wybranych lokali oraz 2) niedopuszczenia lokali do użytkowania ze względu na zły stan techniczny (42 lokale).

W niezrelatywizowanym obrazie sytuacji społecznej w mieście (bez uwzględniania liczby ludności) nie należy doszukiwać się żadnych szczególnych wniosków. Wielkości te mogą być co najwyżej podstawą do określenia przestrzennej struktury zjawisk kryzysowych w mieście. Podobnie jak w przypadku wskaźników opisujących sytuację społeczną, tak samo **zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wymagają przyjęcia relatywnych wartości, czyli odniesienia do poszczególnych kategorii bilansu ludności**. Poszczególne wartości przedstawione w tab. 2 a-c i 3 stanowią podstawę do relatywizacji wskaźników, dlatego wnioskowaniu poddano zrelatywizowane wielkości poszczególnych wskaźników przedstawione w tab. 4.

Tab.4. Koncentracja społecznych zjawisk kryzysowych we współpowiązaniu ze zjawiskami kryzysowymi o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym – wskaźniki zrelatywizowane¹

	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych w wieku 18-34	Liczba bezrobotnych w wieku 35-50	Liczba bezrobotnych w wieku 51-65	Liczba rodzin pobierająca dodatek mieszkaniowy	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin objętych niebieską kartą	Liczba mieszkańców socjalnych	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba przystanków komunikacji transportu zbiorowego	Liczba miejsc o podwyższonym ryzyku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia związana z przestępczością, bójkami, uszkodzeniami ciała oraz kradzieżami	Powierzchnia terenów przemysłowych o znacznym stopniu uciążliwości przestrzennej bezpośrednio oddziałujących na mieszkańców [m ²]
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15
Dziechciarze	0,026	0,009	0,004	0,013	0,000	0,108	0,003	0,015	0,000	0,006	0,000	0,000	0,009	0,006	0,000
Krawce	0,003	0,000	0,003	0,000	0,003	0,039	0,000	0,002	0,000	0,003	0,000	0,000	0,003	0,002	0,000
Krzemienda	0,036	0,007	0,011	0,018	0,000	0,141	0,000	0,009	0,012	0,000	0,000	0,000	0,005	0,009	0,000
Niwki	0,042	0,019	0,014	0,009	0,000	0,032	0,003	0,009	0,032	0,000	0,000	0,000	0,009	0,012	0,000
Poręba	0,040	0,012	0,014	0,013	0,015	0,106	0,002	0,013	0,024	0,006	0,004	0,051	0,003	0,009	55,675
Średnia	0,036	0,011	0,013	0,012	0,012	0,108	0,002	0,012	0,022	0,005	0,003	0,040	0,004	0,008	44,112

Źródło: obliczenia na podstawie danych UM Poręba; Policja w Porębie oraz danych GUS i BDOT10k

¹ Wskaźniki 1-5 zostały odniesione do liczby ludności w wieku produkcyjnym; 6 i 9 do liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, zaś pozostałe do liczby ludności ogółem. Wskazania powyżej średniej oznaczają występowanie sytuacji kryzysowej w danym obszarze ewidencyjnym. Jedynie dla wskaźnika W13 wartość poniżej średniej oznacza niekorzystną sytuację przestrzenno-funkcjonalną w danym obszarze

Przyjęte na tym etapie diagnozy założenia są istotne dla dalszego wnioskowania, ponieważ:

- dzięki relatywizacji wskaźników, przyjęte do analizy wielkości odpowiadają rzeczywistej sytuacji poszczególnych obrębów (dzielnic), uwzględniającej bilans ludności i stopień zurbanizowania tych terenów,
- wartości średnie poszczególnych wskaźników obliczone dla miasta stanowią podstawę oceny skali zjawiska w wymiarze poszczególnych obrębów, a tym samym rozpoznania przestrzennej koncentracji zjawisk negatywnych w obrębach.

Analizując uzyskane wyniki można zauważyć, że największa koncentracja społecznych zjawisk kryzysowych występujących we współpowiązaniu z nasileniem się zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczy obrębów: Poręba i Niwki. Tym samym, prace analityczne w układzie pogłębionej analizy winno skoncentrować się w szczególności na obrębach: Poręba i Niwki. Mając na uwadze wykorzystanie technik partycypacyjnych czy geolokalizacyjnych analizy prowadzone są w pełnym przekroju przestrzennym miasta, chociażby dla pogłębienia wiedzy o charakterze, przyczynach współpowiązaniu zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych.

Choć nie zgromadzono danych szczegółowych z przeprowadzonych rozmów można wnioskować że środowisko naturalne na terenie całego miasta Poręba jest nadal degradowane przez zrzuty ścieków do wód powierzchniowych oraz niskosprawne piece węglowe przyczyniające się do nasilającego się okresowo zjawiska niskiej emisji. Udział gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji wynosi nadal jedynie 50%, przy niemalże pełnym dostępie do sieci wodociągowej. Tym samym, cały obszar zabudowany miasta dotknięty jest w jakimś stopniu ubóstwem komunalnym oraz ubóstwem energetycznym. Można sądzić, że sytuacja ulegać będzie stopniowo zmianie dzięki pozyskaniu przez ponad 300 gospodarstw domowych dofinansowania do różnych form instalacji OZE, których montaż rozpoczął się w roku 2021. Proces ten należy oceniać bardzo pozytywnie mając na uwadze postulaty Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+.

Jako podsumowanie, w tab. 5, w sposób syntetyczny przedstawiono obraz występowania zjawisk kryzysowych w wymiarze społecznym współpowiązanych ze sferą przestrzenno-funkcjonalną. Słowem TAK oznaczono występowanie składowej danego zjawiska kryzysowego, słowem NIE, jego brak lub poziom określony jako „poniżej średniej dla całego miasta”. Jak widać z prezentowanych wyników, obręby: Poręba i Niwki winny szczególnie być przedmiotem pogłębionej analizy i dalszego wnioskowania.

Tab.5. Syntetyczna ocena koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych we współpowiązaniu ze zjawiskami kryzysowymi o charakterze przestrzenno-funkcyjnym

	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych w wieku 18-34	Liczba bezrobotnych w wieku 35-50	Liczba bezrobotnych w wieku 51-65	Liczba rodzin pobierająca dodatek mieszkaniowy	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin objętych niebieską kartą	Liczba mieszkań socjalnych	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba przystanków komunikacji transportu zbiorowego	Liczba miejsc o podwyższonym ryzyku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia związana z przestępcstwami, bójkami, uszkodzeniami ciała oraz kradzieżami	Powierzchnia terenów przemysłowych o znacznym stopniu uciążliwości przestrzennej; bezpośrednio oddziałujących na mieszkańców [m ²]
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15
Dzieciarce	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Krawce	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE
Krzemienda	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
Niwki	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
Poreba	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie analizy społecznej sytuacji kryzysowej współpowiązanej ze sferą przestrzenno-funkcyjną w przekrojach obrębów ewidencyjnych stwierdzić można, że **obszar zdegradowany** dotyczy w zasadzie całego obszaru zamieszkałego, zaś **przestrzenie poszukiwania obszaru rewitalizacji** winny być wyznaczone w obszarze ewidencyjnym Poreba i Niwki.

Dla spełnienia kryteriów delimitacji obszarów objętych programem rewitalizacji oraz w celu poszerzonej diagnozy sytuacji kryzysowej zastosowano wielowymiarowe podejście uwzględniające geolokalizacyjną analizę zjawisk kryzysowych.

SIATKI DENDRYTOWE – SKALA I CHARAKTER WYSTĘPOWANIA SPOŁECZNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Siatka dendrytowa jest opisem zjawisk zlokalizowanych na podstawie punktów adresowych rejestracji zdarzeń oraz przestrzennej ich gęstości w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta. Dla skali 1:5000 przyjęto minimalny zasięg oddziaływania zjawiska jako 50 m, co pozwoli na wyznaczenie obszaru występowania wyjaśnianych zjawisk. **Siatki dendrytowe w układzie wielowarstwowym pozwalają na rozpoznanie skali i charakteru zjawisk kryzysowych w mieście.**

Zjawiska kryzysowe są konsekwencją obniżania się poziomu dobrostanu społecznego opisanego przez OECD jako 'better life index'². Identyfikowanie zjawisk kryzysowych możliwe jest na podstawie zbioru wskaźników pomiaru składowych dobrostanu społecznego.

Zgodnie z koncepcjami opisującymi zachowania różnych społeczności i grup mieszkańców miasta przyjmuje się, że **percepcja zjawisk, w tym odczuwania poczucia bezpieczeństwa i zagrożenia wymaga przestrzennego dystansu 25 m.** W związku z tym strefy buforowe dla opisywania zjawisk kryzysowych wyznaczone są przestrzennie wspomnianym buforem o średnicy 50m. Natężenie punktowe zjawiska zostało zobrazowane skalą rdzenia każdego bufora. **Punkty występowania zjawisk kryzysowych pozostają ze sobą w interakcji przestrzennej tworząc podstawę do wskazania dendrytów zjawisk kryzysowych przypisanych ulicom miasta.**

Tab. 6. Zjawiska kryzysowe w przekroju składowych dobrostanu społecznego – macierz diagnostyczna

SKŁADOWE DOBROSTANU SPOŁECZNEGO	TYPY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	WSKAŹNIK POMIARU ³
Mieszkanie	Niezdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	Liczba mieszkań socjalnych Liczba mieszkań komunalnych
	Niewydolność społeczna do utrzymania mieszkania	Liczba mieszkań chronionych i treningowych
Przychody mieszkańców miasta	Ubóstwo ekonomiczne rodzin	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka Liczba rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy Liczba dzieci korzystających z „posiłku dla dziecka” Liczba osób korzystających z zasiłku stałego Liczba osób korzystająca z zasiłku okresowego
Praca	Ograniczona aktywność ekonomiczna mieszkańców na rynku pracy	Liczba bezrobotnych kobiet Liczba bezrobotnych mężczyzn Liczba bezrobotnych w wieku 18_34 Liczba bezrobotnych w wieku 35_50 Liczba bezrobotnych w wieku 51_65 Zatrudnialność
Życie społeczne (zaangażowanie obywatelskie)	Odpowiedzialność za stan demokracji lokalnej	Poziom uczestnictwa w wyborach do rady miasta i w wyborach burmistrza
Poziom bezpieczeństwa	Przestępstwa	Liczba przestępstw
Zadowolenie z życia	Przemoc w rodzinie i problemy alkoholowe rodzin	Liczba rodzin objętych niebieską kartą
	Dysfunkcjonalność rodzin	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego
Środowisko naturalne	Ubóstwo energetyczne	Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego
	Ubóstwo komunalne	Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej*

² OECD, Better Life Index <http://www.oecdbetterlifeindex.org/>

³ Dla wskaźników pomiaru oznaczonych znakiem * dane nie są gromadzone na poziomie przestrzennym umożliwiającym ich dekompozycję do poziomu kwartału czy ulicy. W przypadku pozostałych wskaźników, wykorzystano dane udostępnione przez UM Poręba, MOPS w Porębie oraz Komendę Policji w Porębie.

SKŁADOWE DOBROSTANU SPOŁECZNEGO	TYPY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	WSKAŹNIK POMIARU ³
Edukacja	Dezintegracja społeczna związana z obniżonym poziomem kontaktu ze wspólnotą zamieszkania przez dzieci migrujące do szkół poza miastem	Wskaźnik skolaryzacji w szkołach podstawowych* Wskaźnik skolaryzacji w szkołach gimnazjalnych*
Zdrowie	Niepełnosprawność osób	Liczba osób niepełnosprawnych
Zarządzanie usługami publicznymi	Ograniczona dostępność do usług komunikacji zbiorowej	Liczba przystanków transportu zbiorowego
Równowaga pomiędzy pracą i życiem	Wydłużanie się czasu dojazdu do pracy	Liczba osób wyjeżdżających do pracy poza granice miasta*
	Obniżony standard przestrzeni publicznej w środowisku zamieszkania	Powierzchnia miejskich terenów zielonych (parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej) na jednego mieszkańca*

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem 'better life index'

Za punkt startu aktualizacji diagnozy zjawisk kryzysowych przyjęto opis stanu tych zjawisk w mieście Poręba dla lat: 2017 i 2020. Opis ten znajduje się w tab. 6. Wskaźniki te mogą być przyjęte jako wskaźniki referencyjne do monitorowania natężenia zjawisk kryzysowych lub jako wskaźniki pomocnicze do identyfikowania skali podjętych działań w skali miasta.

Tab. 7. Opis stanu zjawisk kryzysowych w mieście Poręba w roku 2017 i 2020⁴

SKŁADOWE DOBROSTANU SPOŁECZNEGO	TYPY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	WSKAŹNIK POMIARU	2017	2020
Mieszkanie	Niezdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	Liczba mieszkań socjalnych Liczba mieszkań komunalnych	36 394	23 333
	Niewydolność społeczna do utrzymania mieszkania	Liczba mieszkań chronionych i treningowych	0	0
Przychody mieszkańców miasta	Ubóstwo ekonomiczne rodzin	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka	247	ND
		Liczba rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy	77	60
		Liczba osób korzystających z „posiłku dla dziecka”	233	120
		Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	46	18
		Liczba osób korzystająca z zasiłku okresowego	235	95
Praca	Ograniczona aktywność ekonomiczna mieszkańców na rynku pracy	Liczba bezrobotnych kobiet	77	97
		Liczba bezrobotnych mężczyzn	93	86
		Liczba bezrobotnych w wieku 18_34	77	57
		Liczba bezrobotnych w wieku 35_50	58	65
		Liczba bezrobotnych w wieku 51_65	42	61
		Zatrudnialność	14%	15%

⁴ Za wyjątkiem danych dotyczących poziomu uczestnictwa w wyborach samorządowych – dane za lata: 2014 i 2018

SKŁADOWE DOBROSTANU SPOŁECZNEGO	TYPY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	WSKAŹNIK POMIARU	2017	2020
Życie społeczne (zaangażowanie obywatelskie)	Odpowiedzialność za stan demokracji lokalnej	Poziom uczestnictwa w wyborach do rady miasta [%] Poziom uczestnictwa w wyborach burmistrza [%]	Średnio 54,23 (46,81-65,44) Średnio 54,21 (50,63-65,44)	Średnio 61,62 (55,46-66,55) Średnio 61,62 (53,56-66,55)
Poziom bezpieczeństwa	Przestępstwa	Liczba przestępstw i wykroczeń na terenie gminy	101	69
Zadowolenie z życia	Przemoc w rodzinie i problemy alkoholowe rodzin	Liczba rodzin objętych niebieską kartą	49	40
	Dysfunkcjonalność rodzin	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	39	24
Środowisko naturalne	Ubóstwo energetyczne	Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	14	8
	Ubóstwo komunalne	Udział gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej [%]	49,2	(2019) 50,8
Edukacja	Dezintegracja społeczna związana z obniżonym poziomem kontaktu ze wspólnotą zamieszkania przez dzieci migrujące do szkół poza miastem	Wskaźnik skolaryzacji w szkołach podstawowych [%]	78,8	74,5
		Wskaźnik skolaryzacji w szkołach gimnazjalnych [%]	68,57	(2019) 59,72
Zdrowie	Niepełnosprawność osób	Liczba osób niepełnosprawnych	72	121
Zarządzanie usługami publicznymi	Ograniczona dostępność do usług komunikacji zbiorowej	Liczba przystanków transportu zbiorowego	33	30
Równowaga pomiędzy pracą i życiem	Wydłużanie się czasu dojazdu do pracy	Liczba osób wyjeżdżających do pracy poza granice miasta	859	bd.
	Obniżony standard przestrzeni publicznej w środowisku zamieszkania	Powierzchnia miejskich terenów zielonych na jednego mieszkańca	18m ²	(2019) 21m ²

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem 'better life index' na podstawie danych udostępnionych przez UM Poręba, MOPS w Porębie oraz Komendę Policji w Porębie oraz danych BDL GUS (www.stat.gov.pl) dostęp 20.04.2018 i 30.03.2021)

Szczegółowa diagnoza zjawisk kryzysowych

Stan zjawisk kryzysowych w dziedzinie mieszkalnictwa obejmuje trzy zjawiska:

- niezdolność ekonomiczną do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, w tym młodych małżeństw, czy też rodzin borykających się z problemami ubóstwa, gdzie instrumentem pokonywania progu niezdolności ekonomicznej jest wsparcie w postaci przydziału mieszkań socjalnych

Tab. 8. Niezdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych – lokale „socjalne”

Ulica	Ilość osób	% udział
Chopina 3	14	82%
Chopina 6	1	6%
Wojska Polskiego 2	2	12%
Suma	17	100%

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Koncentracja przestrzenna 17 lokatorów korzystających z mieszkań na podstawie świadczeń socjalnych obejmuje w miarę zwarty obszar zlokalizowany w strefie śródmiejskiej w ścisłym centrum miasta. Dotyczy to 3 budynków wielorodzinnej zabudowy zlokalizowanych w osi ulic Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina. Jest to 11 mieszkań (łącznie 23, w tym 12 z decyzją o wyłączeniu) zlokalizowanych w budynkach o różnym poziomie dekapitalizacji wymagających działań remontowych, a także rehabilitacji podwórka oddziałującego negatywnie na otoczenie sąsiedzkie.

- ii. ograniczoną zdolność ekonomiczną do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych związaną z osiąganiem dochodów z trwałych miejsc pracy pozwalających na gromadzenie oszczędności skierowanych na inwestycje mieszkaniowe, gdzie instrumentem pokonywania progu niezdolności ekonomicznej jest wsparcie w postaci przydziału mieszkań komunalnych

Tab.9. Ograniczona zdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych – mieszkania komunalne, obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Ulica	Ilość osób	Ilość osób łącznie (%)
Adama Mickiewicza 1	13	145 (23,5%)
Adama Mickiewicza 3	11	
Adama Mickiewicza 5	15	
Adama Mickiewicza 7	37	
Adama Mickiewicza 13	7	
Adama Mickiewicza 15	19	
Adama Mickiewicza 17	14	
Adama Mickiewicza 23	29	
Fryderyka Chopina 3	93	315 (51%)
Fryderyka Chopina 5	19	
Fryderyka Chopina 5a	4	
Fryderyka Chopina 6	17	
Fryderyka Chopina 7	10	
Fryderyka Chopina 8	13	
Fryderyka Chopina 8a	7	
Fryderyka Chopina 9	23	
Fryderyka Chopina 10	21	
Fryderyka Chopina 11	17	
Fryderyka Chopina 12	17	
Fryderyka Chopina 13	14	
Fryderyka Chopina 14	5	
Fryderyka Chopina 16	10	
Fryderyka Chopina 16a	11	
Fryderyka Chopina 18	13	
Fryderyka Chopina 20	21	
Wojska Polskiego 2	50	155 (25,1%)
Wojska Polskiego 6	25	
Wojska Polskiego 8b	17	
Wojska Polskiego 10	20	

Ulica	Ilość osób	Ilość osób łącznie (%)
Wojska Polskiego 12	17	
Wojska Polskiego 14	7	
Wojska Polskiego 16	19	
Akacyjowa 4	2	2 (0,4%)
Suma	617	617 (100%)

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Koncentracja przestrzenna mieszkań komunalnych obejmuje w zasadzie dwie strefy zabudowy mieszkaniowej w obszarze śródmiejskim w ścisłym centrum miasta. Jedna jest związana z główną osią kompozycyjną miasta, tj. ul. Wojska Polskiego, a druga jest związana z ulicami Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina. Budynki te projektowane 50 lat temu mają bardzo słabo zdefiniowaną przestrzeń publiczną, co oznacza bardzo niski standard habitatu mieszkalnego. Problem ten wymaga pilnej interwencji na rzecz odnowy struktury fizycznej obszaru mieszkalnego, w ten sposób, aby przestrzeń pozadomowa stała się miejscem aktywności i nawiązywania kontaktów sąsiedzkich, a także służyła ochronie habitatu mieszkaniowego przed wandalizmem oraz wzmaganiem się zjawisk zagrażających poczuciu bezpieczeństwa. Obszar ten jest miejscem o największej gęstości zaludnienia w mieście Poręba kumulującym najemców lokali komunalnych (617 osób). Liczba mieszkań komunalnych na tym obszarze wynosi 333 skupionych w 33 obiektach adresowych.

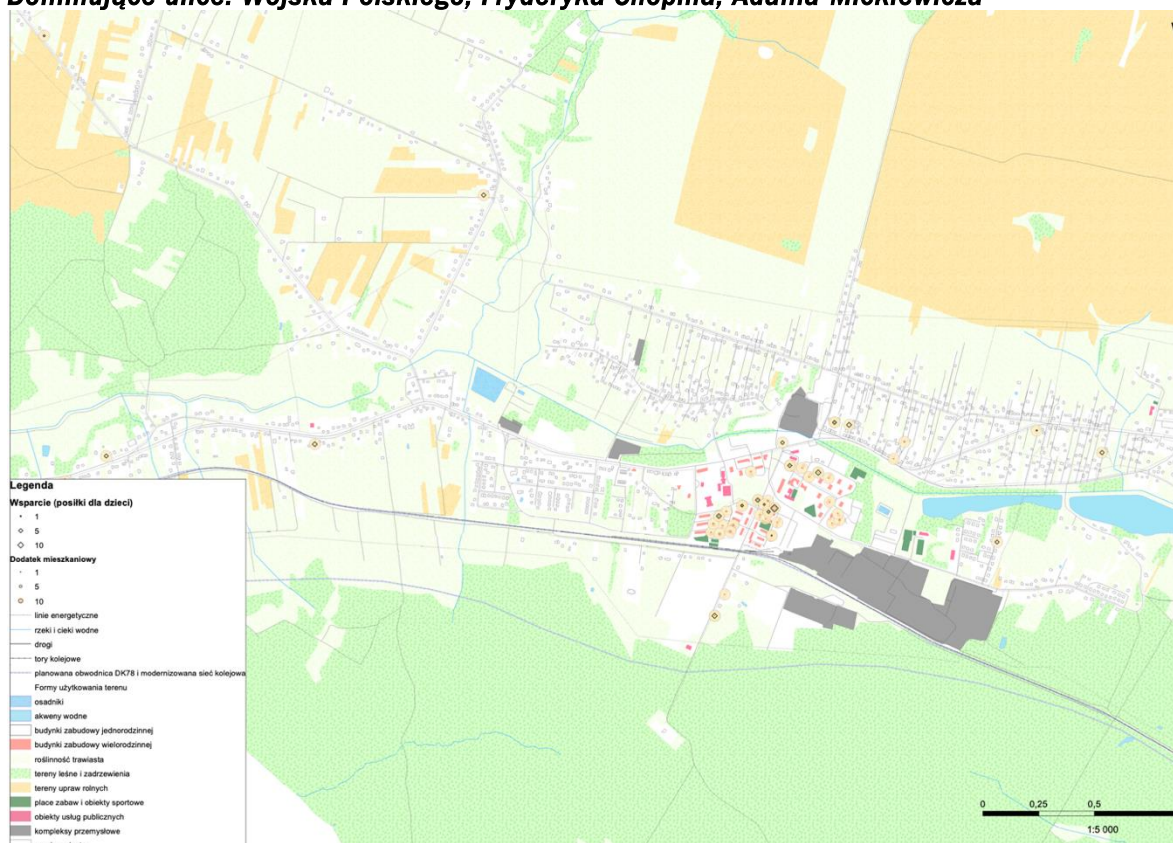
- iii. niewydolność społeczną osób i rodzin do utrzymania i gospodarowania zasobem mieszkaniowym w warunkach miasta Poręba wymagająca rozpoznania w aktualnej sytuacji przez służby publiczne osób oczekujących wsparcia w tym wymiarze.

Ubóstwo ekonomiczne rodzin w Porębie ma charakter wielowymiarowy.

Genezą ubóstwa ekonomicznego są relatywnie niskie przychody gospodarstw domowych, które w prawnych warunkach krajowych i lokalnych wymagają interwencji publicznej. Interwencja ta obejmuje dodatki mieszkaniowe, wsparcie dzieci w postaci posiłków dla dziecka, zasiłki stałe oraz okresowe.

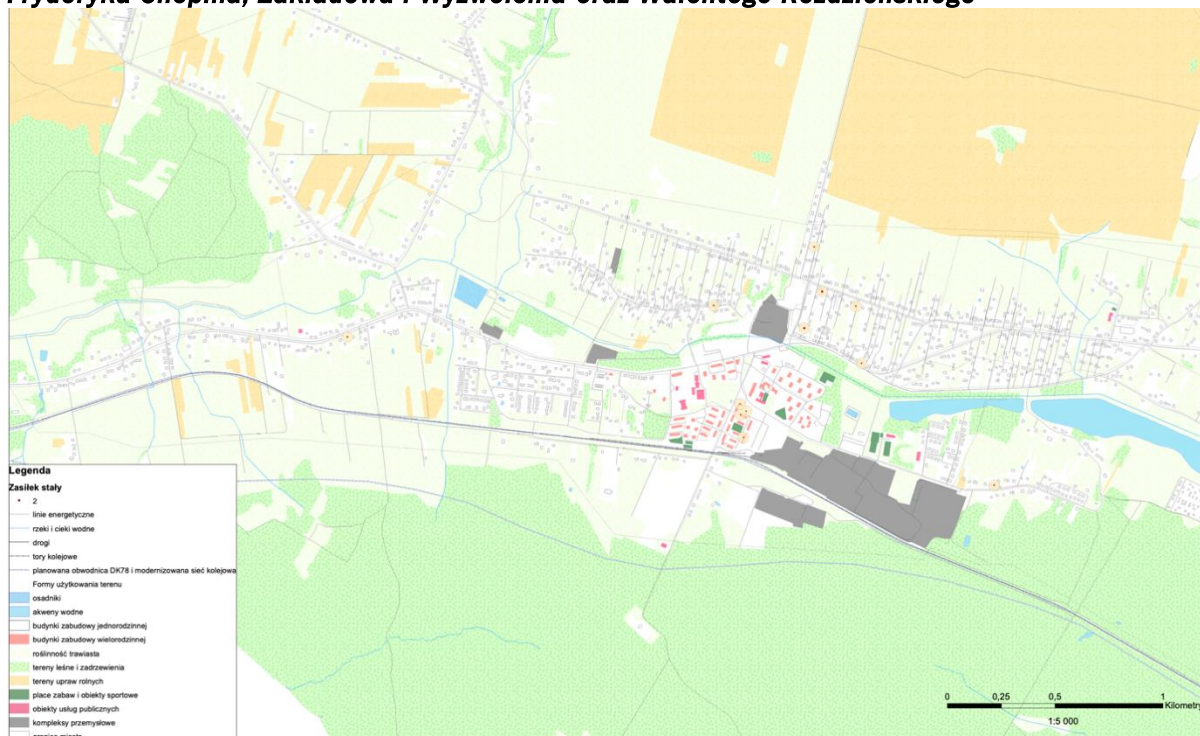
Ubóstwo ekonomiczne osób dotyczy gospodarstw domowych, które użytkują głównie mieszkania czynszowe w obszarze śródmiejskim. Druga sfera ubóstwa ekonomicznego dotyczy rozproszonej zabudowy jednorodzinnej w dzielnicy Poręba i ujawnia się przede wszystkim wśród młodych rodzin.

Mapa 2. Ubóstwo ekonomiczne rodzin - dodatki mieszkaniowe i wsparcie dzieci (posiłki). Dominujące ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Mapa 3. Ubóstwo ekonomiczne rodzin - zasiłek stały. Dominujące ulice – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Zakładowa i Wyzwolenia oraz Walentego Roździeńskiego

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Ograniczona aktywność ekonomiczna mieszkańców na rynku pracy w mieście Poręba związana jest z dwoma procesami. Po pierwsze odnosi się ona do niskiego poziomu zatrudnialności wynoszącego ogółem dla miasta 15%, będącego miarą aktywności ekonomicznej ludzi w relacji do ludności wieku produkcyjnego. Po drugie związana jest z bezrobociem kobiet i mężczyzn wynoszącym ponad 180 osób, natomiast bezrobocie to nie ma znacznego i zróżnicowanego charakteru, a w podstawowej strukturze wiekowej ilość osób bezrobotnych maleje wraz z wiekiem. Niepokojącym zjawiskiem jest liczba osób bezrobotnych w wieku 18-34. Przestrzenne zróżnicowanie problemu bezrobocia ogranicza się przede wszystkim do skupiska osób bezrobotnych w rejonach budownictwa czynszowego obszaru śródmiejskiego przy ulicy Przemysłowej. Drugą strefą jest strefa domów jednorodzinnych w ciągu ulic Armii Krajowej, Walentego Roździeńskiego i Przyszłości oraz Niwecka i Sadowa.

W grupie 35-50 lat bezrobocie rejestrowane ponownie odnotowane jest w dwóch obrębach – Porębie i Niwkach. Dotyczy to ulic Przemysłowej, Armii Krajowej, Walentego Roździeńskiego i Przyszłości oraz ulicy Sadowej i Niweckiej (mapa 5).

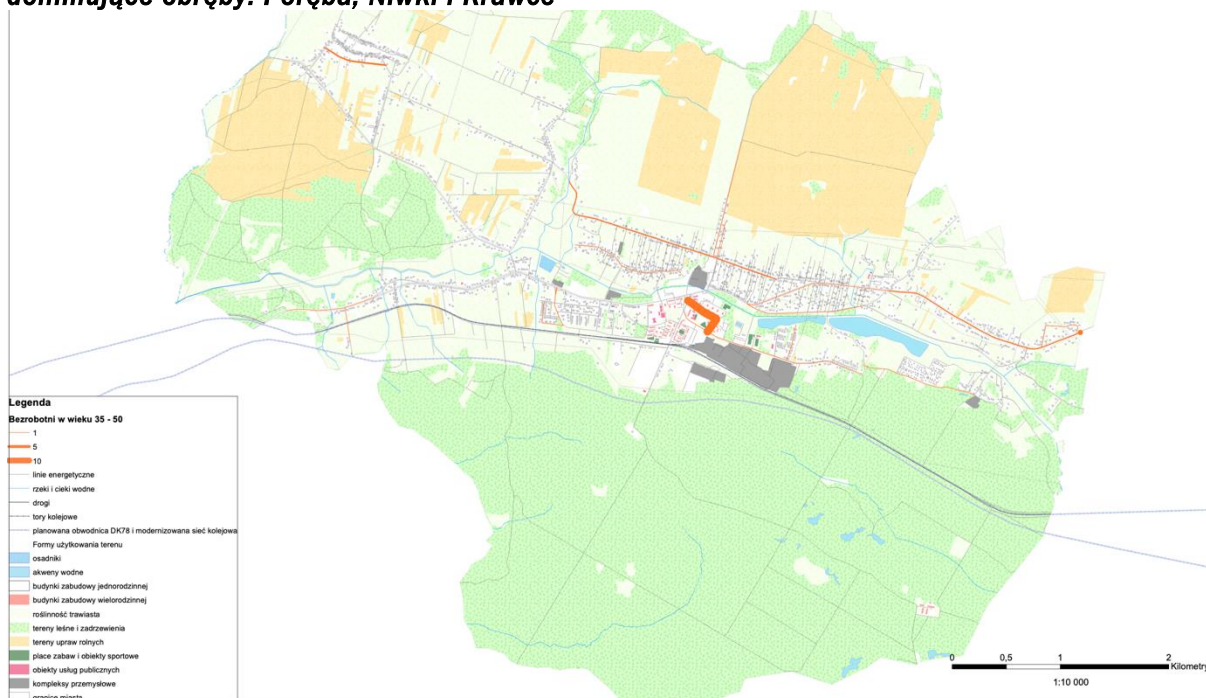
W grupie 51-65 lat (mapa 6) bezrobocie rejestrowane dotyczy głównie uli: Górnośląskiej, Baśniowej, Głównej, Armii Krajowej, Walentego Roździeńskiego i Przyszłości oraz w budownictwie wielorodzinnym, ponownie ulicy Przemysłowej.

Mapa 4. Aktywność ekonomiczna - bezrobocie rejestrowane w mieście Poręba (wiek: 18-34 lat), dominujące obręby Poręba i Niwki

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Mapa 5. Aktywność ekonomiczna - bezrobocie rejestrowane w mieście Poręba (wiek: 35-50lat), dominujące obręby: Poręba, Niwki i Krawce

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Mapa 6. Aktywność ekonomiczna - bezrobocie rejestrowane w mieście Poręba (wiek: 51-65lat), obręby: Poręba, Niwki, Krawce i Krzemienią

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Zaangażowanie obywatelskie manifestujące się odpowiedzialnością za stan demokracji lokalnej nie odbiega od zaangażowania przeciętnego w skali regionu. Poziom uczestnictwa w wyborach do Rady Miasta i Burmistrza w przestrzeni miejskiej nie jest znacząco zróżnicowany. Maksymalne uczestnictwo w wyborach do rady miasta zanotowano w okręgu wyborczym obejmującym

dzielnicę Niwki, zaś najniższe w obszarze śródmiejskim miasta Poręba (obręb Poręba), w tym na osiach ulic: Adama Mickiewicza, Modrzewiowa, Fryderyka Chopina.

Tab. 10. Zaangażowanie obywatelskie w wyborach do Rady Miasta / Burmistrza

GRANICE OKRĘGU	UCZESTNICTWO	LICZBA UPRAWNIONYCH	%
Ulice: Adama Mickiewicza nr 1,3,5,7,9,13,15,17,	198	357	55,46
Ulice: Adama Mickiewicza nr 19,21,23,25 27,	244	375	65,06
Ulice: Fryderyka Chopina, Modrzewiowa	338	631	53,56
Ulice: Pędzicha, Astrów, Dworcowa, Działkowa, Formierska, Frezerska, Konstruktorska, Kuźnicza, Montera, Narcyzów, Niepodległości, Odlewnicza, Pędzicha Różana, Sosnowa, Ślusarska, Tokarska, Żeliwna	325	528	61,55
Ulice: Wojska Polskiego	255	453	56,29
Ulice: Dzielna, Nowa, Nowowiejska, Wolności	190	345	55,07
Ulice: Fabryczna, Walentego Rozdzieńskiego od nr 1 do nr 99 nieparzyste i od nr 6 do nr 100 parzyste, Czesława Mierzejewskiego, Partyzantów, Przyszłości, Słoneczna	343	531	64,59
Ulice: Akacjowa, Cisowa, Jesionowa, Janusza Korczaka, Orzechowa, Przemysłowa nr 2,4,6,8,10, Zakładowa	340	542	62,73
Ulice: Przemysłowa 1,1A,3,5,7,9,11,13,15,17,19,21,23,25,27,29,31,33	347	586	59,21
Ulice: Asfaltowa, Czarnej Przemszy, Górna, Miodowa, Myśliwska, Projektowana, Rieczna, Wiedzy,	251	401	65,59
Ulice: Walentego Rozdzieńskiego od nr 101 do nr 155A nieparzyste i od nr 104 A do nr 126 parzyste, Wiejska, Wyzwolenia	228	354	64,4
Ulice: Armii Krajowej, Kopalniana, Łąkowa, Niska, Spokojna, Wczasowa, Wypoczynkowa, Zielona, Zwycięstwa	303	490	61,83
Ulice: Ciemna, Dębowa, Do Przemszy, Siewierska, Główna, Krawiecka, Leszczynowa, Leśna, Sporna, Wiosenna od nr 1 do nr 75 nieparzyste i od nr 2 do nr 98 parzyste	286	453	63,13
Ulice: Borkowa od nr 1 do nr 7 nieparzyste i od nr 2 do nr 6 parzyste, Fryszerka, Górnośląska, Kolejowa, Kryniczna, Niwecka od nr 5 do nr 73 nieparzyste i od nr 4 do nr 86 parzyste, Piaskowa, Przetęcz, Stolarska	238	377	63,12
Ulice: Aksamitna, Baśniowa, Borkowa od nr 9 do nr 29 nieparzyste i od nr 8 do nr 46 parzyste, Mikołaja Kopernika, Krótka, Ludowa, Niwecka od nr 85 do nr 113 nieparzyste i od nr 88 do nr 164 parzyste, Okopowa, Sadowa, Wiosenna od nr 99 do nr 133 nieparzyste i od nr 100 do nr 106 parzyste, Wodna	414	622	66,55
RAZEM	4300	7045	61,03

Źródło: UM Poręba

Bezpieczeństwo publiczne i związane z nim zagrożenia mają różną postać. Zagrożenia te dotyczą skali wykroczeń związanych z kradzieżami, rozbojami, uszkodzeniem ciała, oszustwami oraz przestępstw kryminalnych i narkotykowych. Ogólna liczba przestępstw odnotowanych w roku 2020 wyniosła niespełna 70. Największa koncentracja przestępstw dotyczy ulic: Wojska

Polskiego, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina, Przemysłowej i Zakładowej. Pozostałe przestępstwa występujące na terenie miasta miały charakter pojedynczych zdarzeń.

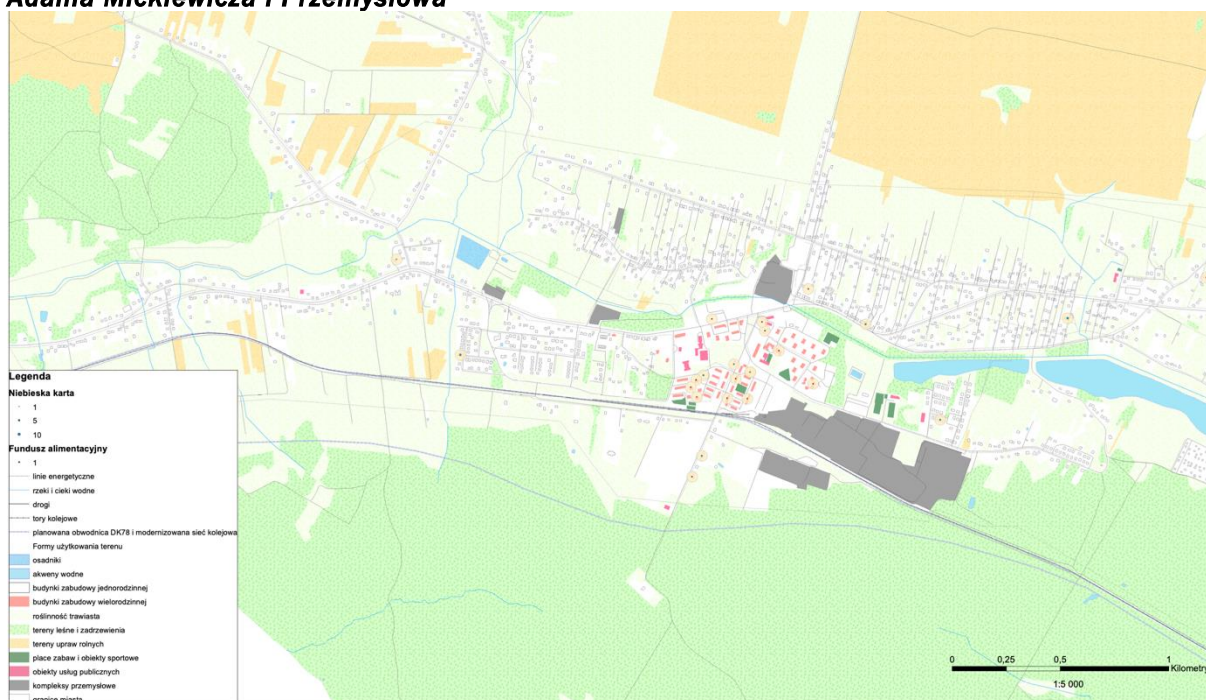
Mapa 7. Bezpieczeństwo publiczne - przestępstwa i wykroczenia – poziom identyfikacji, obszar miasta Poręba

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Zadowolenie z życia w wymiarze społecznym obniża się w wyniku dwóch negatywnych zjawisk społecznych. Są nimi dysfunkcjonalność rodzin oraz przemoc w rodzinie. Miernikiem obniżonego poziomu zadowolenia z życia i dyskomfortu w wymiarze społecznym jest liczba rodzin objętych niebieską kartą oraz rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Jest ona relatywnie niska. Ma charakter incydentalny, nie mniej skupiona jest w obszarze śródmiejskim przy ulicach Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina i Przemysłowej.

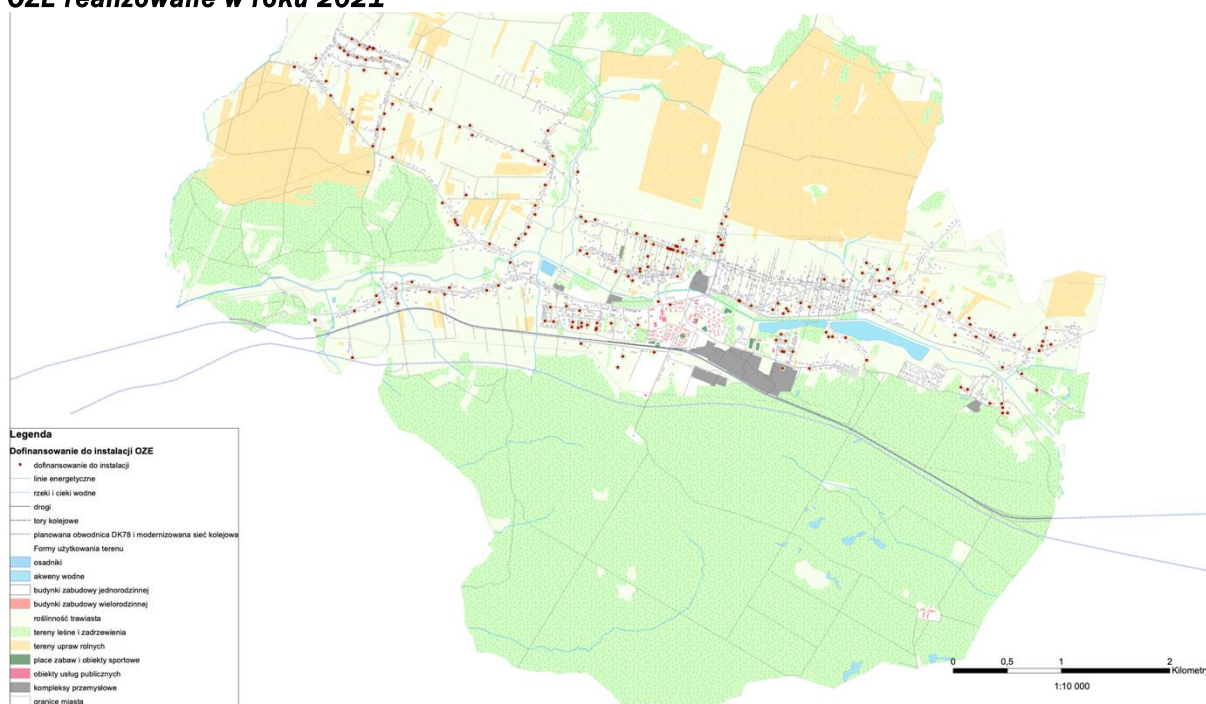
Mapa 8. Poziomu zadowolenia z życia i dyskomfortu w wymiarze społecznym (fundusz alimentacyjny i niebieska karta), dominujące ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza i Przemysłowa

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Środowisko naturalne z punktu widzenia społecznego ma swoje zagrożenie w dwóch czynnikach. Przejawia się ono w niskiej efektywności energetycznej rozproszonej zabudowy jednorodzinnej, a w granicznej sytuacji ubóstwem energetycznym i związanym z nim dyskomfortem życia rodzin. Dyskomfort związany ze środowiskiem naturalnym dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, a w szczególności braku dostępu do zorganizowanego systemu gromadzenia i odprowadzania ścieków komunalnych na terenie całego miasta. W warunkach miasta Poręba ponad 50% gospodarstw domowych nie jest podłączonych do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Systemowe ogrzewanie mieszkań dotyczy wyłącznie wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego. Skrajnym obrazem ubóstwa energetycznego jest niemożność pokrycia z dochodów własnych komfortu cieplnego w gospodarstwie domowym. 8 rodzin w mieście korzysta z dodatku energetycznego. Czystość środowiska naturalnego jest zagrożona niską emisją z nieefektywnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych. Skala tego zjawiska wymaga nadal poszukiwania rozwiązań związanych z transformacją energetyczną, a szerzej ze sprawiedliwą transformacją. Mając na uwadze podjęte przez miasto kroki warto zwrócić uwagę na działania mające na celu zwiększenie udziału OZE w gospodarstwach domowych w Porębie (patrz mapa 9)

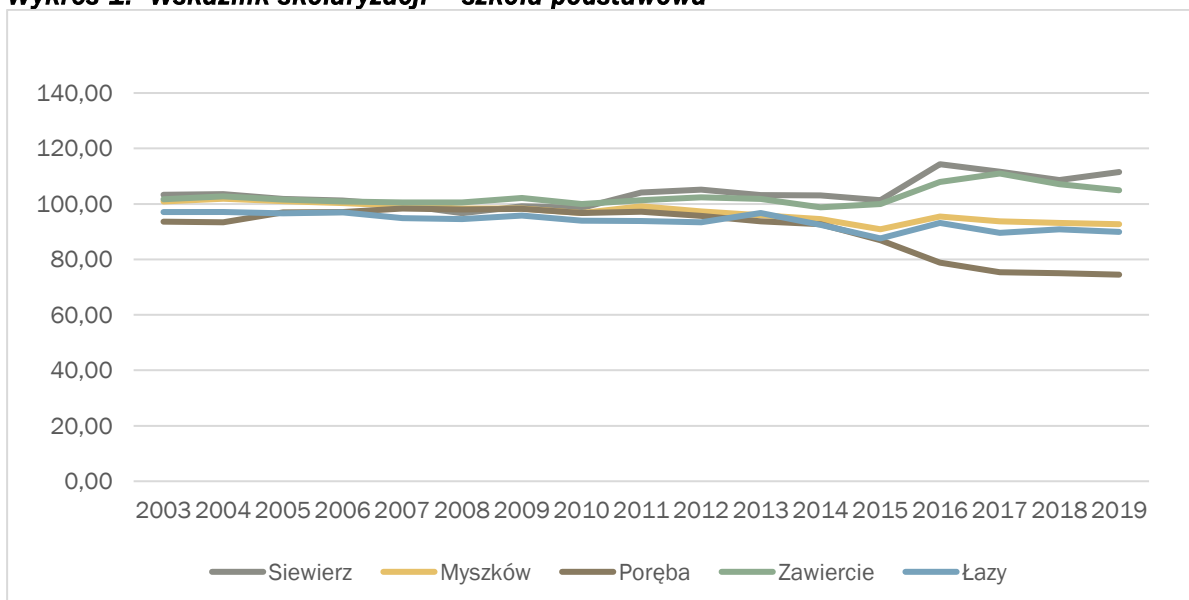
Mapa 9. Środowisko naturalne – reedukacja faktycznego ubóstwo energetycznego – instalacje OZE realizowane w roku 2021

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

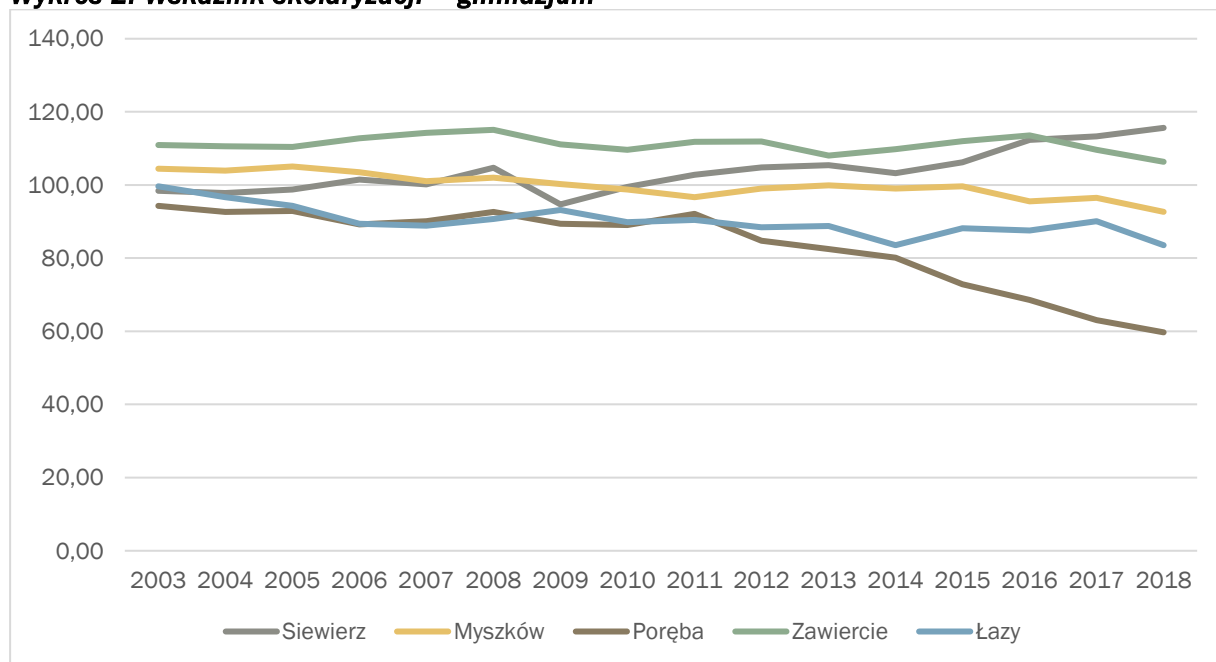
Edukacja rozumiana jako składowa dobrostanu pełni podstawową funkcję w procesie integracji społecznej miasta i jego wspólnot dzielnicowych. W mieście Poręba postępuje proces dezintegracji funkcjonalnej.

Wykres 1. Wskaźnik skolaryzacji – szkoła podstawowa

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl (dostęp 30.03.2021)

Wykres 2. Wskaźnik skolaryzacji – gimnazjum

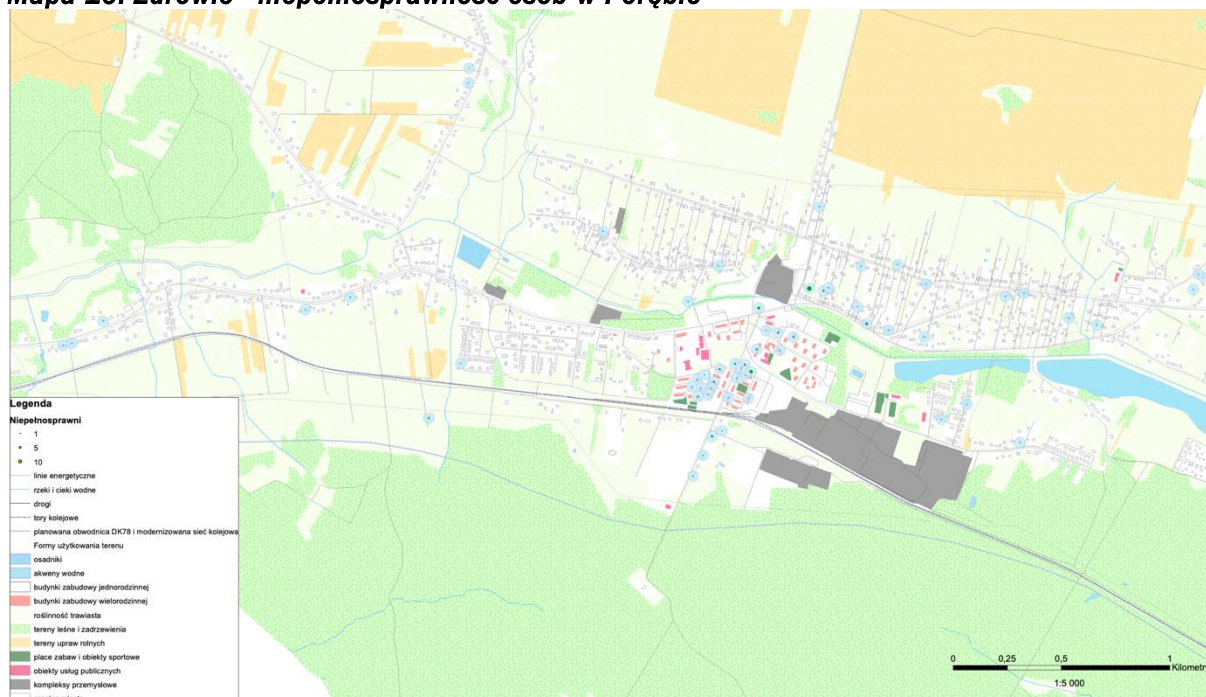
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl (dostęp 30.03.2021)

Obserwowana jest trwała tendencja spadku poziomu skolaryzacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym (od roku 2013). Dezintegracja społeczna jest zatem związana z obniżonym poziomem kontaktu ze wspólnotą zamieszkania przez dzieci migrujące do szkół poza miastem. W sąsiedzkim układzie odniesienia – Siewierz i Zawiercie notują stały wzrost poziomu skolaryzacji. Dzieci wyjeżdżające do szkół poza miasto Poręba są trwałymi uczestnikami procesu mobilności, co będzie wywierało nacisk na rozwijanie systemów komunikacji.

Brak jest przestrzennego obrazu zjawisk dezintegracji społecznej wywołanych przez dojazdy dzieci do szkół podstawowych poza miasto.

Zdrowie w wymiarze społecznym dotyka procesu wykluczenia i ograniczenia uczestnictwa osób w aktywności społecznej, a związane jest przede wszystkim z niepełnosprawnością osób. W mieście Poręba występuje współzależność koncentracji przestrzennej osób z niepełnosprawnościami z gęstością zaludnienia. Tym samym w obszarze wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego obszaru śródmiejskiego występuje największa koncentracja zjawiska dysfunkcjonalności osób. Nie oznacza to, że poza obszarem tym zjawisko to nie występuje. Widać także pewną koncentrację w obszarze budownictwa jednorodzinnego, głównie w obrębie Poręba. Niepełnosprawni mieszkańcy miasta Poręba muszą korzystać z usług rehabilitacyjnych głównie poza miejscem zamieszkania.

Mapa 10. Zdrowie - niepełnosprawność osób w Porębie

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Dostępność usług transportu publicznego. Na obszarze miasta Poręba występuje pogłębiające się zjawisko peryferyzacji struktur osiedleńczych związane z terytorialną i czasową organizacją zbiorowego transportu publicznego. Obsługa komunikacyjna ma charakter w dużej mierze „tranzytowy” na linii powiązań komunikacyjnych Siewierz – Zawiercie. Z punktu widzenia czasowej organizacji transport zbiorowy skoncentrowany jest na obsłudze dojazdów do pracy, co skutecznie eliminuje dostępność oferty centralnej części Poręby i miast sąsiednich w dni wolne od pracy, w których odbywa się jedynie 5 kursów. Daje to obraz znaczącego uzależnienia funkcjonowania ludzi młodych i starszych od korzystania z indywidualnego transportu samochodowego. Dotyczy to m.in. obszarów: Niwki i Krawce oraz Krzemienda, a także północnej części obszaru śródmiejskiego.

Map showing bus routes in the Siewierz - II Strefa and Poręba - II Strefa areas. The map includes various bus stops and lines, with a legend indicating the direction to Częstochowa and Katowice. The map also shows the ZGK (Gmina Kierszula) and ZKM (Związek Gmin Kierów) logos. A black box at the bottom right states "Linie obsługiwane przez ZKM".

Równowaga pomiędzy pracą i życiem podlega ciągłemu procesowi destabilizacji związanej z wydłużaniem się czasu dojazdów do pracy poza miejsce zamieszkania. Jest to deficytu miejsc pracy w miejscu zamieszkania. Wskaźnik deficytu charakteryzuje się wysoką dynamiką wzrostu, co jest obrazowane przez zjawisko niekontrolowanych zmian strukturalnych i idących za nimi zmian społecznych. Brak nowszych danych nakazuje przyjąć ten wskaźnik z ostrożnością, ponieważ mogły zajść zarówno pozytywne, jak i dalsze negatywne procesy w mieście Poręba.

Województwo	Liczba pracowników
Zawiercie	125
Warszawa*	98
Katowice*	80
Dąbrowa Górnicza	48
Kraków*	43
Sosnowiec	38
Siewierz	38
Wrocław*	36
Częstochowa	28
Myszków	28
Będzin	16
Gliwice	15
Chorzów	13
Łączy	12
Łódź*	10
Zabrze	9
Tychy	7
Czeladź	5
Jaworzno	5
Mierzęcice	5
Koziegłowy	4
Bytom	4
Gdańsk*	4
Mysłowice	4
Piekary Śląskie	4
Ogrodzieniec	4
Pilica	4

⁵ Warszawa i Kraków wykazane jako miejsca dojazdu do pracy mogą oznaczać lokalizację na terenie miast sąsiednich podmiotów gospodarczych, które zarejestrowane są / ich siedziba znajduje się w tych ośrodkach.

Zjawisko dyskomfortu dotyczy całego obszaru miasta. Trudno jest uzyskać obraz przestrzennego zróżnicowania tego zjawiska.

SIATKA MODULARNA TYPU GRID – POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY MIASTA

Dla pogłębionej analizy i zobrazowania przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych w układzie innym niż statystyczno-administracyjny wykorzystano **mapę typu GRID**, w której siatka modularna ma wartość **1km x 1 km**. Tym samym możliwe jest dokonanie przestrzennej diagnozy gęstości zjawisk demograficznych, społecznych, ekonomicznych, funkcjonalnych, itd. Wartością tej analizy jest przybliżenie przestrzenne skali zjawisk uwzględniające rozkład gęstości zaludnienia oraz bilans ludności w różnych przekrojach wieku i aktywności ekonomicznej.

Intensywność zjawisk reprezentowana jest przez wskaźnik liczbowy. Jego brak wskazuje, że jest to obszar nieurbanizowany, nie objęty bezpośrednio występowaniem zjawisk społecznych.

Tab.11. Potencjał demograficzny miasta

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY	TYP ZJAWISKA	WSKAŹNIK POMIARU
Struktura zaludnienia	Przestrzenne rozmieszczenie społeczności lokalnej	Liczba ludności w mieście w jednostce modularnej
Struktura wiekowa ludności	Witalność społeczności lokalnej	Liczba ludności w wieku 0-14 w mieście w jednostce modularnej
		Liczba ludności w wieku 15-65 w mieście w jednostce modularnej
Struktura według płci		Liczba ludności w wieku 65+ w mieście w jednostce modularnej
		Wskaźnik feminizacji w mieście w jednostce modularnej

Źródło: opracowanie własne

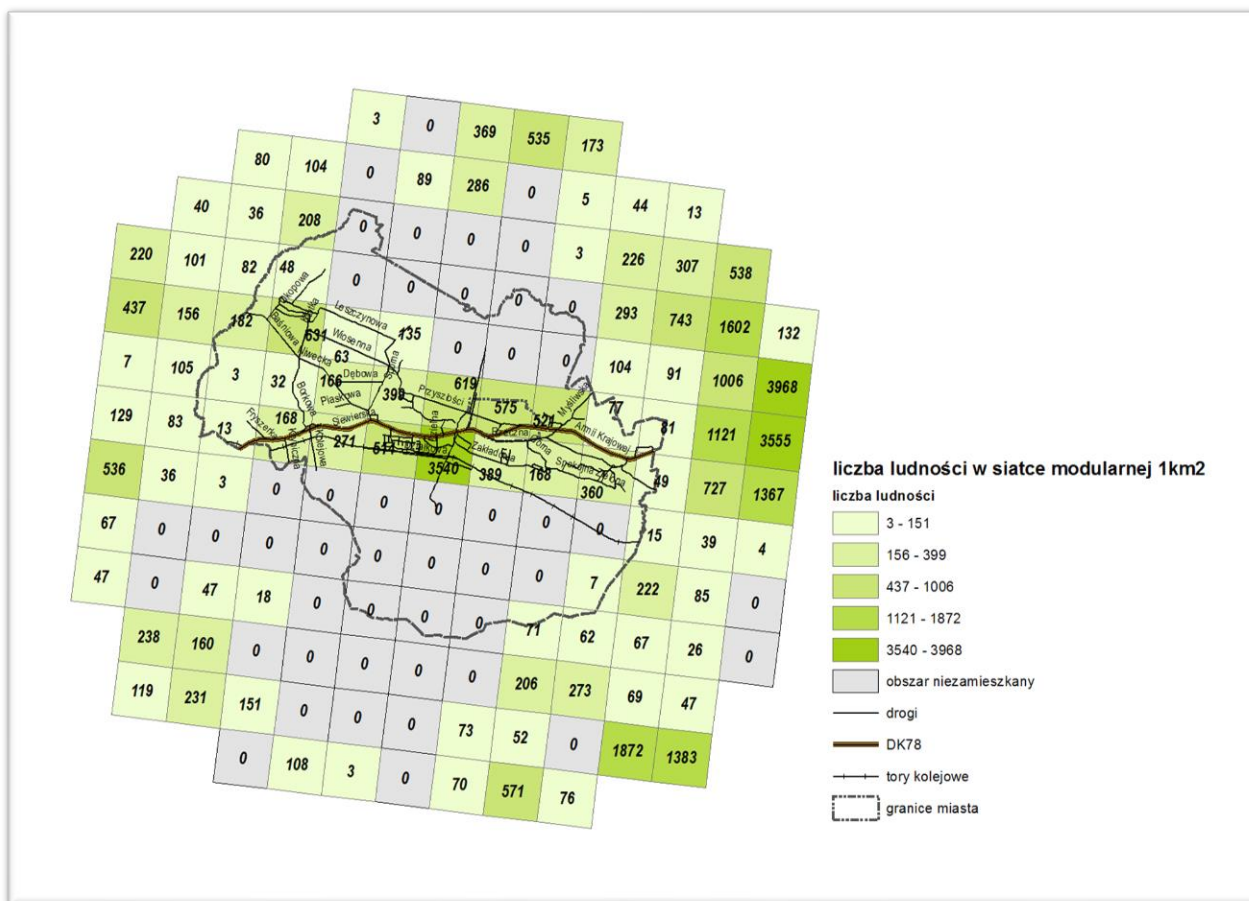
Opis potencjału demograficznego wymaga rozpoznania struktury zaludnienia miasta, której analiza pozwala na ocenę przestrzennych zjawisk demograficznych. Po drugie, analiza struktury wiekowej ludności i podziału według płci, daje możliwość wnioskowania co do witalności społeczności lokalnej.

Szczegółowa diagnoza zróżnicowania zjawisk społecznych

Przestrzenne rozmieszczenie społeczności lokalnej można opisać w kategoriach podstawowych struktur osiedleńczych. Struktura rozmieszczenia ludności miasta Poręba jest bardzo mocno zróżnicowana. Znaczna nadkoncentracja gęstości zaludnienia (wynosząca 3540 os./km²) w stosunku do pozostałych części miasta występuje na obszarze skoncentrowanego wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego. Tak więc, w mieście Poręba na 1 km² mieszka ponad 40% całej populacji.

Na kolejnych rysunkach przedstawiono naturalne przedziały opisujące liczbę ludności w układzie siatki modularnej GRID 1km x 1km.

Mapa 12. Potencjał demograficzny Poręby w układzie ośrodków sąsiedzkich

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

Umiarkowany poziom koncentracji rozmieszczenia ludności pozwala na wytypowanie dwóch obszarów urbanizacji. Północny obszar śródmiejski (część obrębu Poręba), gdzie gęstość zaludnienia wykazuje relatywnie wyrównany poziom, w przedziale 514-619 os./km² oraz obręb Niwki/Krawce, gdzie koncentracja ludności osiąga poziom 631 os./km². Pozostałą część miasta cechuje relatywnie niższy poziom koncentracji ludności, co wskazuje na występowanie dużych obszarów rozproszonego budownictwa mieszkaniowego. W sąsiedzkim układzie odniesienia ukształtowała się struktura demograficzna o relatywnie niskim poziomie zaludnienia, będąca cechą przynależną do obszarów wiejskich (poniżej 120 os./km²). Podobną cechą struktury zaludnienia wykazanej dla obszaru śródmiejskiego Poręby odznacza się centrum Zawiercia. Witalność społeczności lokalnej można analizować poprzez identyfikację przestrzennego rozmieszczenia ludności w grupach wiekowych 0-14, 15-64 i 65 oraz więcej lat.

liczba ludności (0-14) w siatce modularnej 1km²

liczba ludności (0-14)

- 3 - 26
- 28 - 56
- 61 - 96
- 132 - 208
- 449 - 543

obszar niezamieszany

drogi

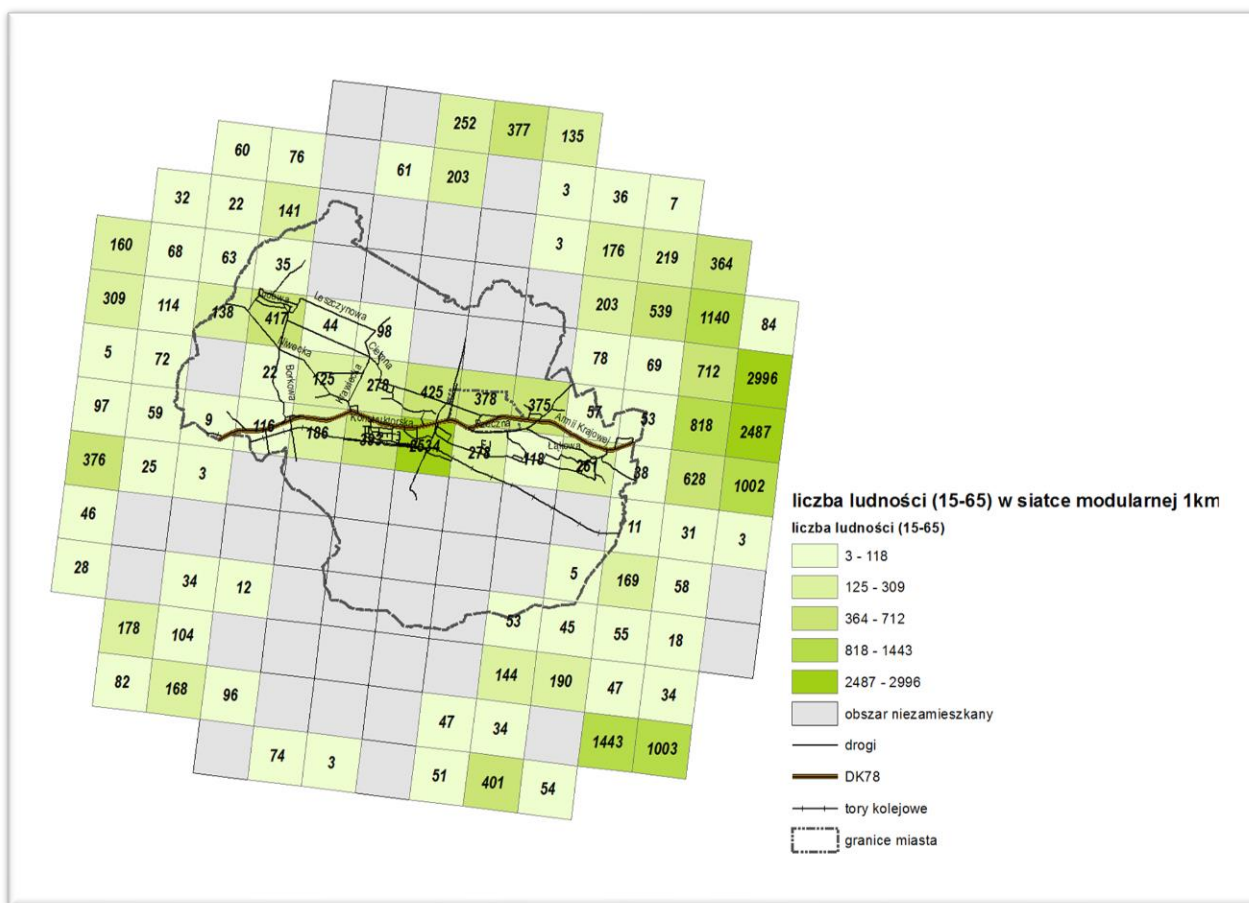
DK78

tory kolejowe

granice miasta

Rozmieszczenie ludności w wieku 0-14 lat w całej populacji w przekrojach przestrzennych miasta nie wykazuje istotnych różnicowań i należy je uznać za zrównoważone terytorialnie.

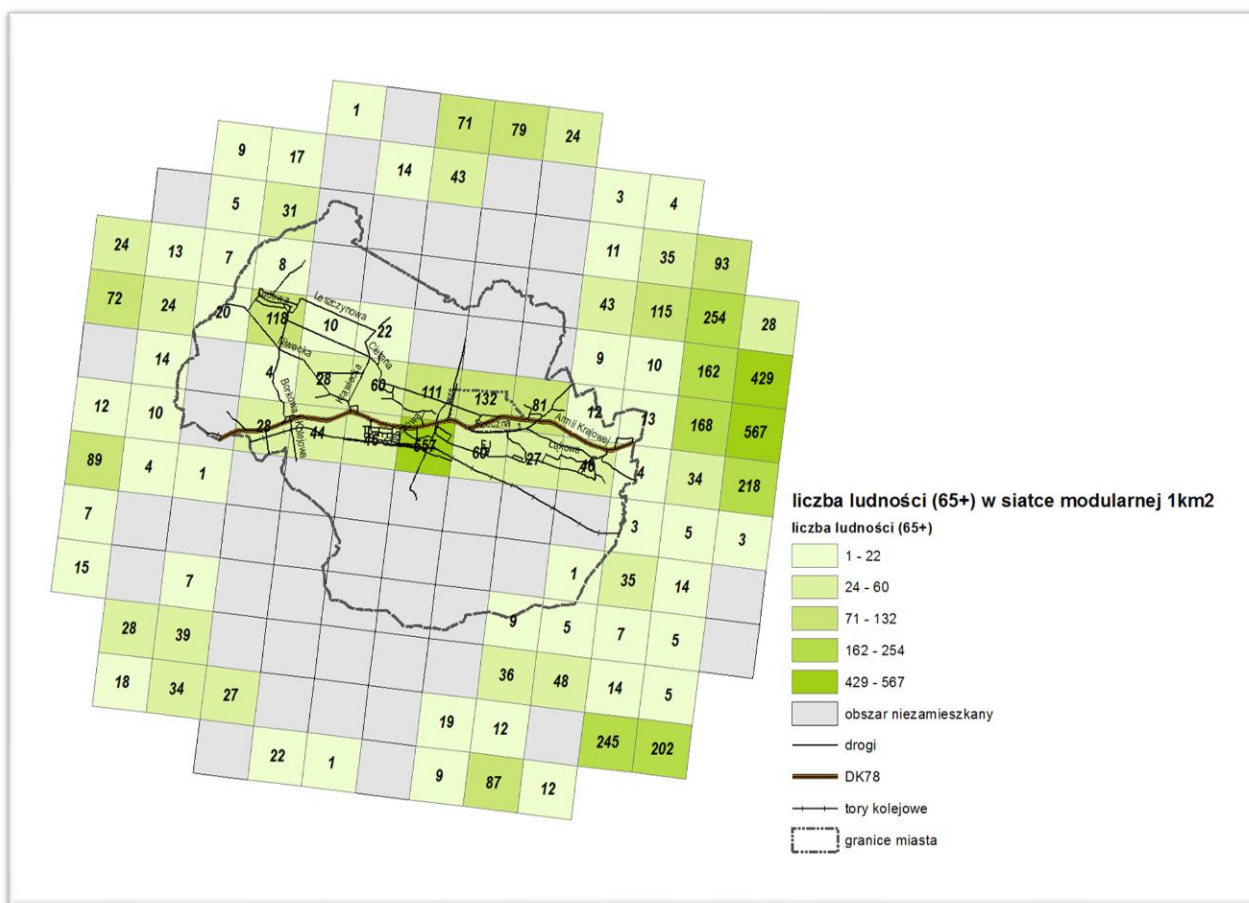
Mapa 14. Przestrzenne rozmieszczenie ludności w wieku 15-64 lat w Porębie

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modułowej GRID 1 km x 1 km

Koncentracja ludności w wieku produkcyjnym występuje na obszarze śródmiejskim i dotyczy obszaru wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej związanej z osiedlami zakładowymi wybudowanymi na rzecz pracowników zatrudnionych w FUM Poręba (rdzeń obrębu Poręba).

Mapa 15. Przestrzenne rozmieszczenie ludności w wieku 65 + w Porębie

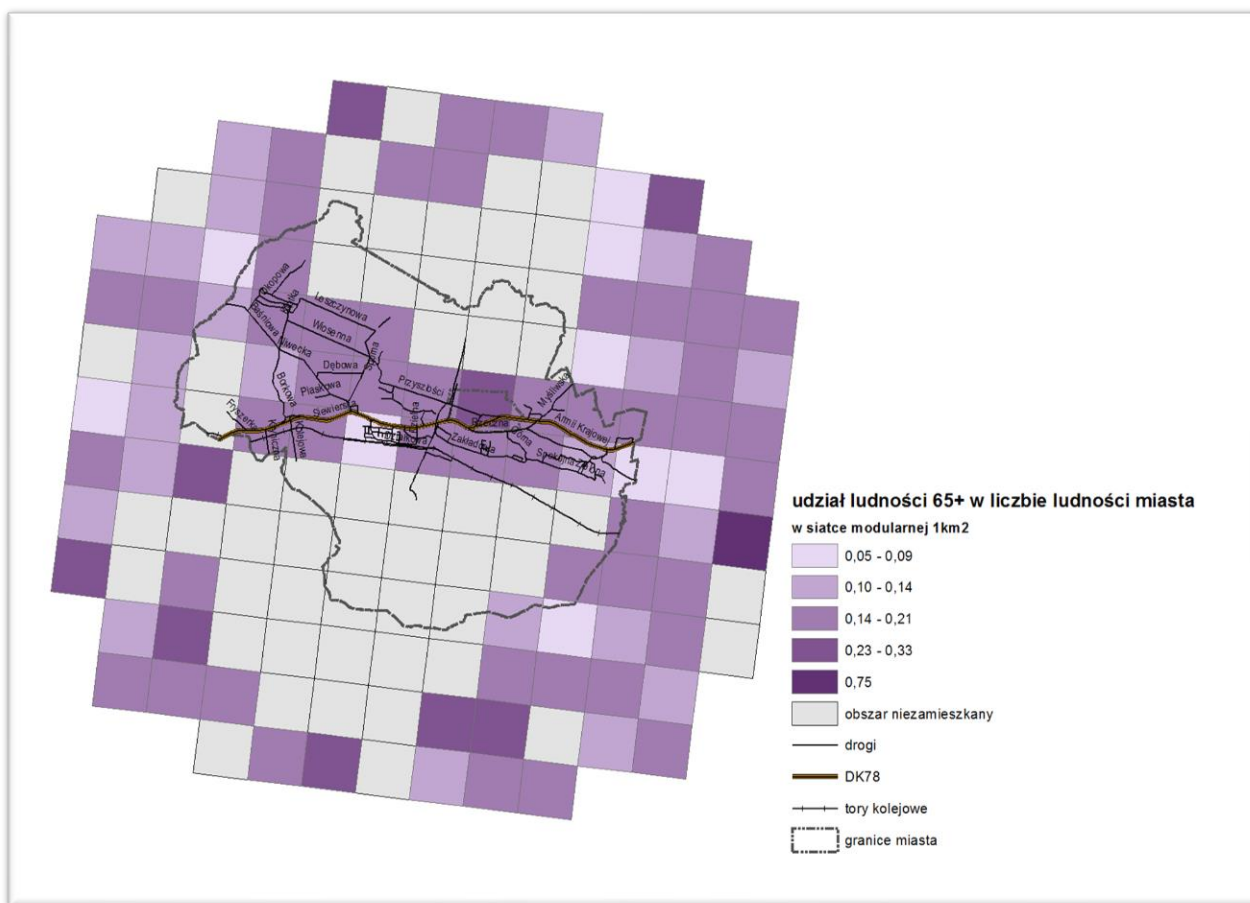

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

Rozmieszczenie ludności w wieku 65+ w całej populacji miasta w przekrojach przestrzennych wykazuje nieznaczne zróżnicowanie.

Ciekawym wskaźnikiem, z punktu widzenia zmian demograficznych w całej populacji jest wskaźnik obrazujący udział ludności w wieku 65+ w całkowitej liczbie ludności. W wymiarze przestrzennym może on mieć w określonych warunkach urbanistyczno-funkcjonalnych znaczenie dla badania cech i typów infrastruktury społecznej, czy szerzej udogodnień miejskich.

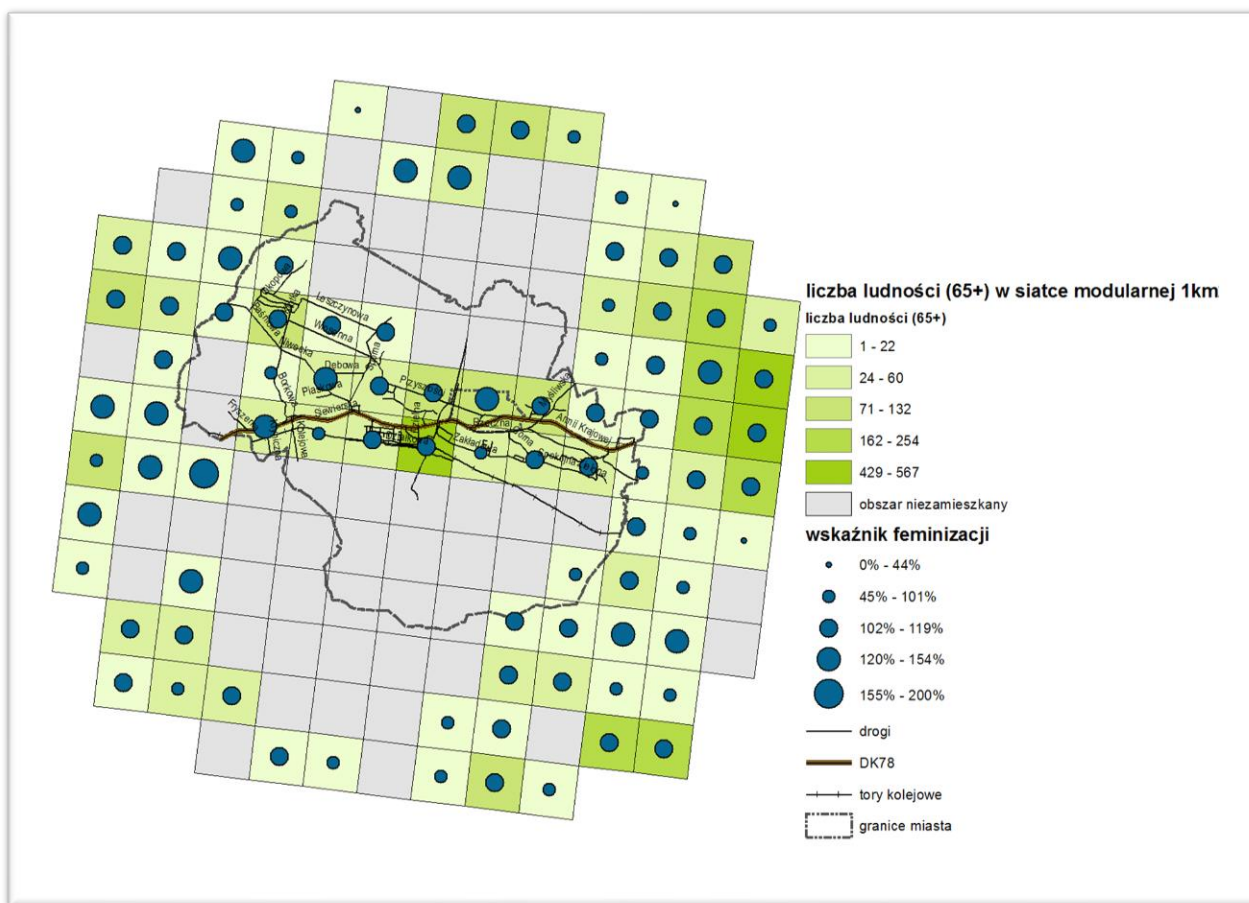
Mapa 16. Udział ludności w wieku 65+ w całkowitej liczbie ludności – układ przestrzenny

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modułowej GRID 1 km x 1 km

Relatywnie wysoki poziom koncentracji osób starszych występuje na obszarze śródmiejskim w jego części północno-wschodniej (obręb Poręba), którego rdzeniem są ulice: Wiejska, Świerczewskiego i Przyszłości. Jest to obszar rozproszonej zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej, którą należy traktować jako monostrukturę funkcjonalno-przestrzenną o ograniczonej dostępności do usług społecznych oraz braku zorganizowanych przestrzeni publicznych. Oddalenie od funkcji centralnej obszaru śródmiejskiego ogranicza uczestnictwo w życiu społecznym wspólnoty.

Mapa 17. Ludność w wieku 65+ i wskaźnik feminizacji

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modułowej GRID 1 km x 1 km

W Porębie struktura demograficzna wykazuje nierównowagę związaną z ponadprzeciętnym poziomem feminizacji przy jednoczesnej nadkoncentracji osób w wieku 65+ na trzech obszarach, w północno-wschodniej części obszaru śródmiejskiego (obręb Poręba), w części obrębu Krzemienda oraz na styku obrębów Krawce, Niwki i Dziechciarze. Wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa w części śródmiejskiej cechuje się zrównoważoną z punktu widzenia wieku i płci strukturą demograficzną, co dotyczy przede wszystkim osiedla J. Słowackiego (obręb Poręba). Oznacza to, że w poszukiwaniu obszaru zdegradowanego/obszaru rewitalizacji w ramach obrębu Poręba należy zwracać uwagę na zróżnicowania wewnętrzne tego obrębu.

SPECYFIKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA – AKTUALNA OCENA FIZYCZNYCH CECH OBSZARÓW MIEJSKICH

Identyfikacja specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta użyteczna dla uruchomienia procesów rewitalizacji jest wynikiem opisu i diagnozy stanu rozmieszczenia podstawowych funkcji miastotwórczych. Diagnoza specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech obszarów tworzących zagospodarowane przestrzenie miasta uwzględnia zarówno wynik wizyt lokalnych zrealizowanych w Porębie, jak i uwagi płynące z kwestionariuszy online (patrz załączniki). Dla zobrazowania specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta zastosowano pojęcie stref miejskich i miejsc. W warunkach miasta Poręba, koncentrując prace analityczne głównie na obrębie Poręba, funkcje miastotwórcze związane są z:

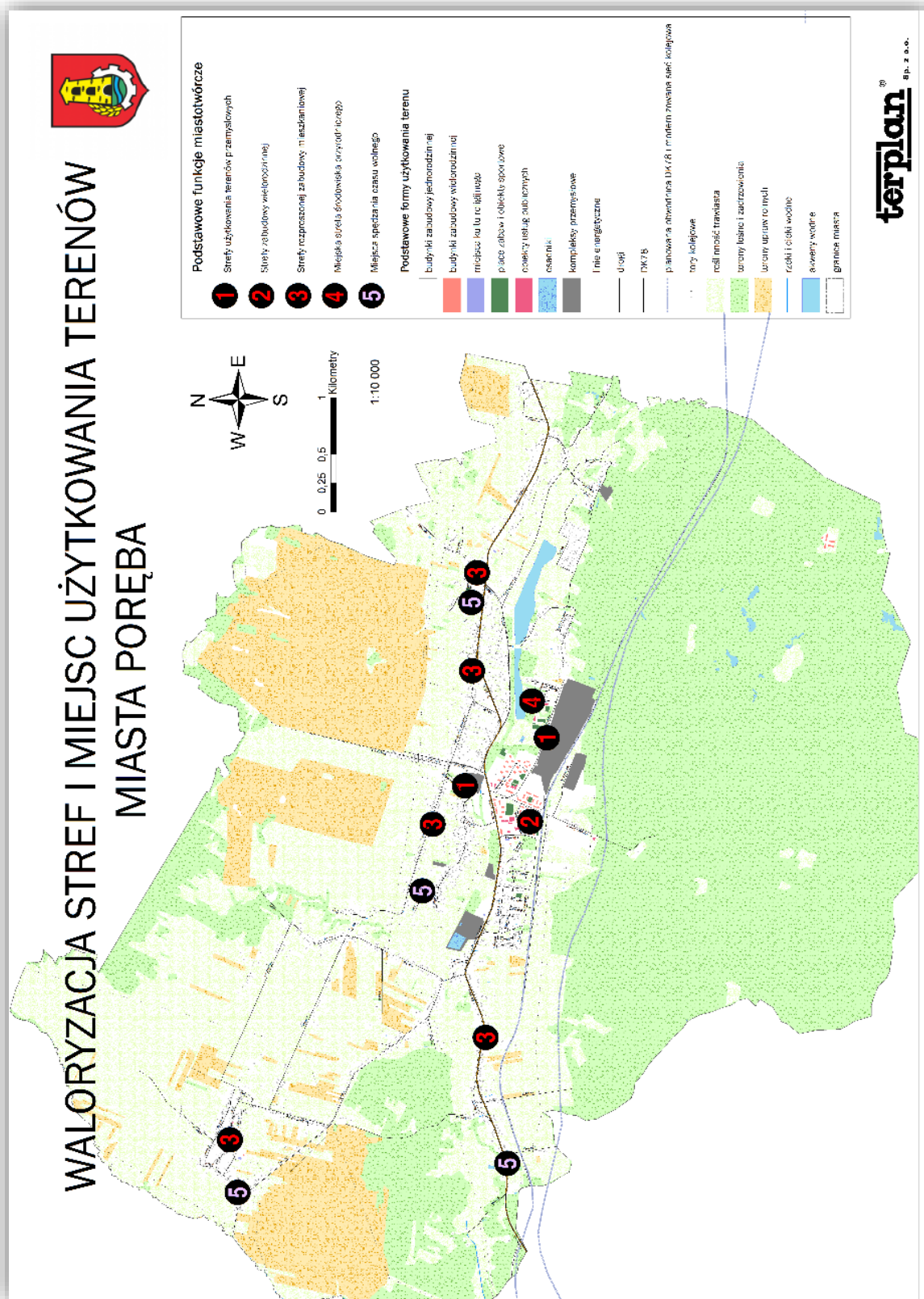
- strefą użytkowania terenów przemysłowych z dominującą funkcją produkcyjno-magazynową i nowymi przestrzeniami deweloperskiej wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej (1),
- ulegającą stałej dekapitalizacji strefą zabudowy wielorodzinnej, która historycznie jest osiedlem zakładowym o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (2),
- strefą rozproszonej zabudowy mieszkaniowej o częściowo poprawiających się parametrach energetycznych związanych z inwestycjami OZE (3),
- miejską strefę środowiska przyrodniczego o wysokim, lecz niewykorzystanym potencjale rozwojowym miasta związanym z różnymi formami obiektów i przestrzeni spędzania czasu wolnego i miejskiej infrastruktury zielonej. Strefa ta ma charakter strategiczny dla rozwoju miasta w perspektywie najbliższych 10 lat, ale wymaga przywrócenia do życia podstawowych funkcji i stabilnego procesu rewitalizacji dotyczącego tkanki społecznej i sfery infrastrukturalnej (4)
- miejscami spędzania czasu wolnego o substandardowym wyposażeniu nie zachęcającym do korzystania z nich zlokalizowanymi w dzielnicach położonych poza obszarem śródmiejskim lub całkowitym braku takich miejsc (5),

Podstawowym progiem rozwoju miasta i integracji społecznej pozostaje zatłoczenie wywołane ruchem tranzytowym w drodze DK78, który powinien zostać wyeliminowany w perspektywie 2023 po wybudowaniu obwodnicy Poręba – Zawiercie przesuwającej ruch tranzytowy poza obszar miejski.

Poszczególne strefy i miejsca, które mogą mieć istotne znaczenie dla odtworzenia funkcji miastotwórczych w Porębie, a tym samym winny być uznane za punkty ciężkości pogłębionej diagnozy zjawisk kryzysowych istotnych dla rewitalizacji miasta przedstawia mapa 18⁶.

⁶ Mapy w skali 1:5000 oraz 1:10000 zostały dołączone odrębnie do tekstu opracowania. Mapy zawarte w tekście są pomniejszonymi obrazami, dlatego mają charakter poglądowy.

Mapa 18. Waloryzacja stref i miejsc użytkowania terenów miasta Poręba

Źródło: opracowanie własne

3. PRZESTRZENNA DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH WRAZ Z POGŁĘBIONĄ ANALIZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH I ŚRODOWISKOWYCH ZE WSKAZANIEM ZWIĄZKÓW PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH ORAZ SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH - AKTUALIZACJA

Nakreślony we wstępnych pracach analitycznych (analiza obrębów) oraz w dialogu społecznym obraz diagnostyczny **przestrzennej interakcji społecznych zjawisk kryzysowych we współpowiązaniu:**

- **ze sferą kryzysową przestrzenno-funkcjonalną** wraz pogłębioną analizą ich specyfiki (analiza siatki dendrytów),
- **rozpoznanie przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych** (analiza siatki modularnej GRID) oraz
- wykonaną w wymiarze kartograficznym i studialnym (rzeczywistym) **analizą specyfiki funkcjonalno-przestrzennej cech miasta,**

stały się łącznie fundamentem wyznaczenia granic **obszaru zdegradowanego dla obrębu Poręba**. Zidentyfikowana istota sytuacji kryzysowej **obszaru zdegradowanego w sposób syntetyczny została przedstawiona w tab. 12**. Umieszczenie **obszaru zdegradowanego w przestrzeni miasta Poręba** zostało zobrazowane na mapie 19.

Obszar zdegradowany w mieście Poręba jest obszarem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współpowiązanych z problemami oraz podwyższonym ryzykiem dalszej przestrzennej i funkcjonalnej degradacji miasta. Granice obszaru zdegradowanego wyznaczone są w układzie urbanistycznym, tj. poprzez krawędzie obrazu miasta, w tym: rzeki i cieki wodne, tory kolejowe, drogi, linie energetyczne, planowane inwestycje drogowe obwodnicy DK78 i inwestycje kolejowe.

Diagnoza z wykorzystaniem przeprowadzonych spotkań:

- eksperckich z przedstawicielami organizacji zaangażowanych w procesy funkcjonowania i rozwoju miasta, a przede wszystkim
- partycypacyjnych z mieszkańcami miasta (formularze konsultacyjne (4 edycje) online - dokumentacja w aneksie)

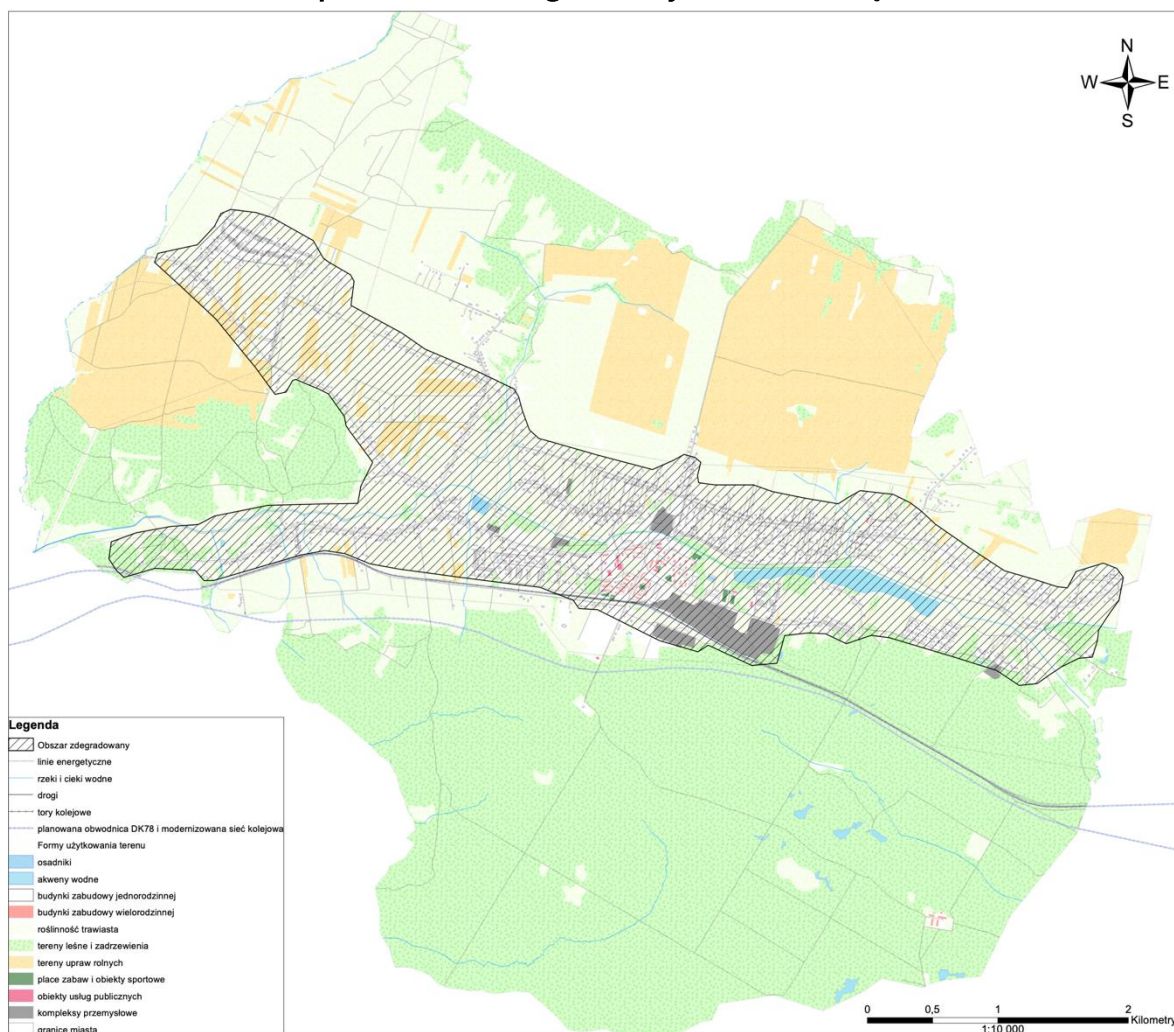
ukazująca związki przyczynowo skutkowe negatywnych zjawisk wraz z dokumentacją z prowadzonych w mieście Poręba studialnych wizji lokalnych znajduje się w tab. 13-20.

Tab. 12. Istota sytuacji kryzysowej na obszarze zdegradowanym w granicach miasta Poręba - aktualizacja

STRUKTURA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	ISTOTA SYTUACJI KRYZYSOWEJ NA OBSZARZE ZDEGRADOWANYM
obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych	<ul style="list-style-type: none"> – ugrzęźnięcie w trudnych społecznie i ekonomicznie sytuacjach życiowych powiązane z niską zdolnością do adaptacyjności na rynku pracy na terenie całego miasta – niski poziom aktywności społecznej mieszkańców (w różnym wieku) jako konsekwencja braku dostępu do przestrzeni publicznych i wysokiej jakości wspólnych przestrzeni przydomowych w strefach wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej osiedli przy ulicach: Adama Mickiewicza oraz Fryderyka Chopina i Przemysłowej (ściśle „centrum miasta”) oraz w obszarze Niwki charakteryzującym się jednorodzinną zabudową mieszkaniową; niskie walory użytkowe przestrzeni publicznych w pozostałych dzielnicach (obrębach) miasta – postępująca degradacja i dekapitalizacja budynków mieszkalnych w osi ulic: Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina powiązana z nadkoncentracją gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem ekonomicznym i społecznym
miejskie strefy środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> – dekapitalizacja obiektów spędzania czasu wolnego o funkcjach ogólnomiejskich w strefie wysokiego potencjału przyrodniczego doliny rzeki Czarnej Przemszy (w tym m.in. ośrodek MOSiR, amfiteatr)
obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych	<ul style="list-style-type: none"> – degradacja infrastruktury drogowej (ścieżki ruchu rowerowego i pieszego) zapewniającej pełną łączalność dzielnic miasta i bezpieczeństwo użytkowników na terenie miasta Poręba, w szczególności obszaru Niwki – niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców w obszarach ruchu pieszego i miejsc publicznych spowodowany występującymi punktowo w mieście brakami oświetlenia
strefa przemysłowa FUM, w tym strefa przemysłowa „Gichta”	<ul style="list-style-type: none"> – negatywne przestrzenne, infrastrukturalne i społeczne skutki niekontrolowanych procesów sektorowej restrukturyzacji przedsiębiorstw obszaru dawnej FUM Poręba – utrzymywanie się wysokiej uciążliwości funkcji przemysłowych w obszarze śródmiejskim, degradacja przestrzeni publicznej – niski poziom sektora usług i działalności okołobiznesowych

Źródło: opracowanie własne

Mapa 19. Obszar zdegradowany w mieście Poręba

Źródło: opracowanie własne

Uznanie całego zabudowanego obszaru miasta za obszar zdegradowany jest konsekwencją przeprowadzonej diagnozy, z której wynika wprost, że:

- zjawiska kryzysowe występują na terenie całego miasta, nawet jeśli ich skala różni się,
- obszar śródmiejski jako obszar o potencjale integracyjnym i wizerunkowo zwiększającym atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną do czasu interwencji publicznej związanej z procesami rewitalizacji nie będzie w stanie stanowić przeciwwagi dla negatywnych zjawisk w pozostałych dzielnicach (obrębach) miasta,
- dotychczasowe działania rewitalizacyjne wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ (w obszarze śródmiejskim) wymagają aktualizacji ich zakresu przedmiotowego i przestrzennego
- ocena mieszkańców dokonana w ramach konsultacji wskazuje, że podjęcie konkretnych działań rewitalizacyjnych może w stopniu znaczącym przyczynić się do powstania pozytywnych skutków w zakresie redukcji zjawisk kryzysowych na terenie całej gminy.

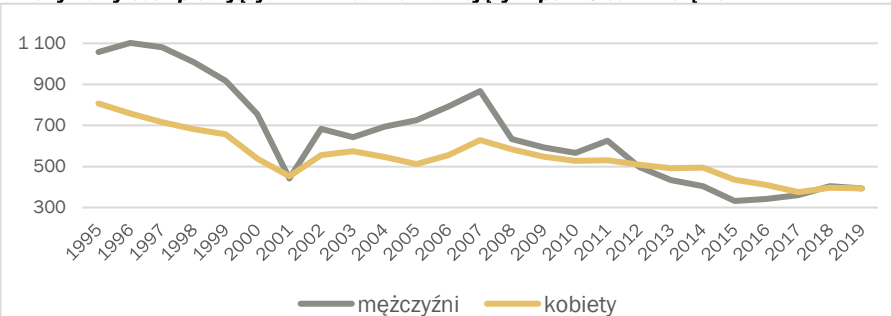
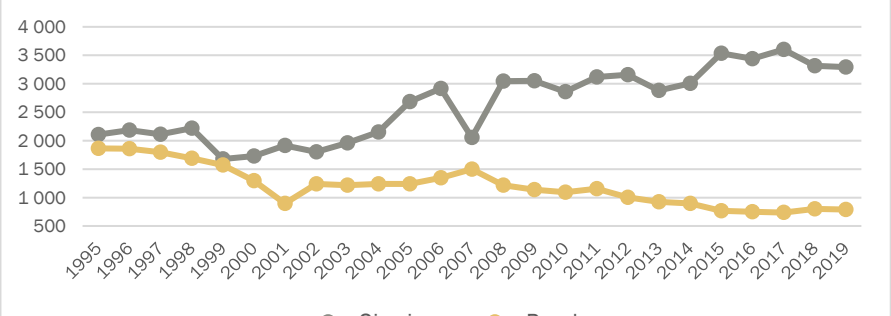
Synergia społecznych zjawisk kryzysowych oraz negatywnych zjawisk funkcjonalno-przestrzennych oraz negatywne oddziaływania dla sfery środowiskowej i gospodarczej pozwalają na wyodrębnienie w mieście Poręba kluczowych elementów struktury obszaru rewitalizacji. Przedstawiają je tabele 13-20.

Tab. 13. Wyróżniki obszaru zdegradowanego – obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych

Źródło: zdjęcia własne z wizyt studyjnych – 1. oraz 4., 5., 6. - obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych przy ulicy Przemysłowej oraz Chopina / Wojska Polskiego związane z brakiem dostępu do przestrzeni publicznych i wspólnych przestrzeni przydomowych; 2. - obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych, przykład dekapitalizacji budynków i degradacji przestrzeni sąsiedzkich przy ul. Adama Mickiewicza; zdjęcie maps.google.pl (17.06.2021) 3. - obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych związane z brakiem dostępu do przestrzeni publicznych - Niwki

Tab. 14. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych	<p>Najistotniejszym negatywnym skutkiem niekontrolowanej restrukturyzacji bazy ekonomicznej miasta Poręba jest spadek zatrudnienia, a jego bezpośrednią konsekwencją są negatywne procesy społeczne związane z ubóstwem oraz degradacją substancji mieszkaniowej ludności podlegającej wykluczeniu społecznemu, w tym głównie z tytułu braku / ograniczenia dostępu do miejsca pracy. Towarzyszy temu niska motywacja do aktywności spowodowana brakiem miejsc spędzania czasu wolnego i nieatrakcyjnymi przestrzeniami przydomowymi, często zawłaszczanymi przez osoby z problemem alkoholowym pogłębia koncentrację społecznych zjawisk kryzysowych.</p> <p>Zmiany strukturalne zachodzące w gospodarce miasta Poręba skutkowały obniżeniem poziomu zatrudnienia. W latach 2005-2019 (ostatnie dane podane przez GUS dotyczą roku 2019) liczba zatrudnionych ogółem zmniejszyła się o 450 osób. Według BDL w chwili obecnej wynosi ona około 780 osób w firmach o wyższej stabilności zatrudnienia (pow. 9 osób). W analogicznym okresie w sąsiednim Siewierzu liczba miejsc pracy wzrosła o ponad 600.</p> <p>Zmiany liczby osób pracujących w firmach zatrudniających pow. 9 os. w Porębie</p> <p>Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl (10.05.2021)</p> <p>Pracujący w Porębie i Siewierzu (podmioty gospodarki narodowej zatrudniające powyżej 9 os.)</p> <p>Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl (10.05.2021)</p> <p>Na przestrzeni dwudziestu lat (1995-2016) liczba pracujących w podmiotach gospodarczych o liczbie zatrudnionych pow. 9 osób w mieście Poręba obniżyła się o blisko 1100 osób do wartości 40% stanu bazowego. Cechą charakterystyczną zmiany w strukturze zatrudnienia jest wyższa dynamika spadku zatrudnienia mężczyzn od dynamiki spadku zatrudnienia kobiet. Skutkuje to w chwili obecnej przewagą aktywności ekonomicznej kobiet na lokalnym rynku pracy wobec liczby pracujących mężczyzn. W roku 2019 liczba mężczyzn i kobiet pracujących w Porębie zrównała się.</p> <p>Symbolem i przejawem koncentracji przestrzennej opisanych zjawisk jest postępująca degradacja i dekapitalizacja budynków mieszkalnych (i ich sąsiedztwa) przy ulicach Wojska Polskiego, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina oraz Przemysłowej. Straciły one atrakcyjność lokalizacyjną pod wpływem procesów restrukturyzacyjnych dodatkowo wzmocnionych środowiskowymi skutkami kongestii na głównym, tranzytowym ciągu komunikacyjnym miasta oraz brakiem skutecznych mechanizmów gromadzenia środków finansowych na restytucję komunalnej substancji mieszkaniowej. W budynkach zlokalizowanych w obszarze śródmiejskim zaszły daleko posunięte zjawiska gettyzacji społecznej. Podstawą egzystencji znacznej części mieszkańców obszaru śródmiejskiego osiedli zakładowych stały się transfery społeczne; emerytalno-rentowe i pomocy społecznej. Proces ten objął także inne obszary miasta.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tab. 15. Wyróżniki obszaru rewitalizacji – miejskie strefy środowiska przyrodniczego

Źródło: zdjęcia własne z wizyt studyjnych – 1., 2., 3. miejskie strefy środowiska przyrodniczego – Czarna Przemsza w sąsiedztwie DK78; 4., 5. zdjęcia earth.google.com (12.06.2021) miejskie strefy środowiska przyrodniczego - Dęby szypułkowe w sąsiedztwie osiedla wielorodzinnej zabudowy i infrastruktury spędzania czasu wolnego; 6. zdjęcia earth.google.com (12.06.2021) i 7., 8. zdjęcia własne z wizyt studyjnych, miejskie strefy środowiska przyrodniczego - tereny MOSiR (basen miejski, boisko, amfiteatr i budynki zaplecza)

Tab. 16. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – miejskie strefy środowiska przyrodniczego

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
<p><i>miejskie strefy środowiska przyrodniczego</i></p>	<p>Największym potencjałem rozwoju miasta Poręba jest potencjał przyrodniczy, którego części są wpisane w kompozycję urbanistyczną obszaru śródmiejskiego miasta tworząc wraz obiektami spędzania czasu wolnego miejską strefę środowiska przyrodniczego, która winna służyć rozwijaniu działań społecznych mieszkańców miasta.</p> <p>W obszarze miejskiego środowiska przyrodniczego znalazły się obiekty przyrodnicze i infrastruktura spędzania czasu wolnego o różnym standardzie, podstawowych funkcjach i wartości użytkowej. Wyposażenie tych obiektów ocenić należy na relatywnie niskim poziomie.</p> <p>Miejsca sportu i rekreacji przypisane do przedszkoli i szkół mają relatywnie wyższą wartość użytkową. Natomiast otwarte przestrzenie zielone ulegają procesowi ciągłej degradacji; nie zachęcają do aktywnego spędzania czasu wolnego i nie są miejscem nawiązywania kontaktów społecznych. Relatywnie wysoki potencjał atrakcyjności dla spędzania czasu wolnego posiadają obiekty ogólnomiejskie takie jak: estrada miejska (amfiteatr), basen odkryty oraz sąsiednie boiska, które jednak dla ich dalszej eksploatacji wymagają pilnych działań naprawczych. Działania rewitalizacyjne stanowić będą solidny fundament dla rozwijania strategicznych projektów parku miejskiego, do którego „wejściem” od strony centralnej części miasta są pokazane na zdjęciach 1-4 ścieżki wzdłuż rzeki Czarnej Przemszy oraz pomnik przyrody – dęby szypułkowe.</p> <p>W dzielnicach pozaśródmiejskich miasta Poręba stan obiektów i miejsc spędzania czasu wolnego ma charakter substandardowy i nie zachęca do korzystania z nich.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tab. 17. Wyróżniki obszaru zdegradowanego – obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych

Źródło: zdjęcie własne z wizyty studyjnej – 1., 2., 3. – obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych – przykłady degradacji dróg w strefie zabudowy Nlwkl, 4. - obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych – przykład radykalnego obniżania integracji przestrzeni miasta przez ruch tranzytowy na drodze DK78, 5., 6. obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych – obniżony komfort bezpieczeństwa w ruchu spacerowym / rowerowym

Tab.18. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
<p><i>obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych</i></p>	<p>Procesy degradacji bazy ekonomicznej miasta dotknęły swoimi skutkami obszar rozproszonej indywidualnej zabudowy mieszkaniowej w dzielnicy (obrzebie) Niwki, najbardziej oddalonym od obszaru śródmiejskiego.</p> <p>Obniżanie się atrakcyjności lokalizacyjnej tej części miasta oraz stan systemu dróg lokalnych ogranicza perspektywę rozwoju aktywności mieszkańców związanej z ruchem spacerowym i rowerowym.</p> <p>Nadto, obciążenie tranzytowe DK78 jest progiem rozwoju znacznie obciążającym łączalność północnych i południowych dzielnic miasta, w tym dzielnicy Niwki i Krawce z usługami zlokalizowanymi w centralnej części obszaru śródmiejskiego.</p> <p>W przestrzeniach publicznych miasta, w tym w strefach potencjalnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego odnotowuje się obniżony komfort bezpieczeństwa związany z niedoświetleniem tych obszarów / obiektów. Wzmaga to poczucie dyskomfortu i ogranicza chęć obcowania z przestrzeniami o walorach przyrodniczych. Sprzyja także występowaniu zjawisk patologicznych związanych z zanieczyszczaniem przestrzeni publicznych i spożywaniem napojów alkoholowych.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tab. 19. Wyróżniki obszaru zdegradowanego – strefa przemysłowa FUM w tym strefa przemysłowa „Gichta”

Źródło: zdjęcia własne z wizyt studyjnych za wyjątkiem zdjęcia nr 4 (maps.google.pl) – 1. Stara strefa przemysłowa Gichta – sąsiedztwo magazynów i obrót złomem, 2. Porębska Gichta wraz z tyłem zabudowy magazynowej, 3. Silosy w starej strefie przemysłowej – obszar śródmiejski, 4., 5., 6. Strefa przemysłowa FUM – zabudowa fabryczna – widoczny budynek biurowy – jako potencjał nowych aktywności (budynek w sąsiedztwie obiektów sportowo-rekreacyjnych MOSiR)

Tab. 20. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – strefa przemysłowa FUM i strefa przemysłowa Gichta

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
<p>strefa przemysłowa FUM strefa przemysłowa Gichta</p>	<p>Stan i koncentracja przestrzenna negatywnych zjawisk społecznych zachodzących w mieście Poręba jest wynikiem przerzucania skutków sektorowej restrukturyzacji przemysłu i przedsiębiorstw zlokalizowanych w mieście na organizm miejski.</p> <p>Do okresu transformacji baza ekonomiczna Poręby miała charakter monofunkcyjny i kondycja społeczna, ekonomiczna i przestrzenna miasta była ściśle uzależniona od stanu i rozwoju Fabryki Urządzeń Mechanicznych Poręba (FUM). FUM pozostawał rdzeniem strefy przemysłowej, która była infrastrukturalnie powiązana z systemem komunalnym miasta, w tym szczególnie systemem gospodarki wodno-ściekowej i systemem transportowym. Cechą strefy przemysłowej tworzonej przez FUM była wysoka ekstensywność wykorzystania terenów. Proces niekontrolowanej sektorowej restrukturyzacji strefy przemysłowej doprowadził do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wywołania skutków pośrednich restrukturyzacji związanych z ograniczeniem transferu środków pochodzących z FUM, a skierowywanych dotychczas na utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych i obiektów zaplecza socjalnego pracowników będących mieszkańcami miasta, – zatrzymania procesów odnowy i rozbudowy przestrzeni publicznych wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej południowej części obszaru śródmiejskiego, – misalokacji użytkowania terenów i zerwania więzi funkcjonalno-przestrzennych strefy przemysłowej z organizmem miejskim – podziału terenów przemysłowych na dwie formy ich wykorzystania, a więc obszaru silnie odtwarzanej produktywności terenów oraz obszaru „rdzy” poprzemysłowej, – degradacji infrastruktury technicznej strefy przemysłowej. <p>Symbolem skutków niekontrolowanej restrukturyzacji bazy ekonomicznej miasta Poręba jest zdewastowany wielopiętrowy budynek biurowy z dobrze zachowanym szkieletem konstrukcyjnym.</p> <p>Symbolem niekontrolowanych procesów w obszarze śródmiejskim jest ekstensywne wykorzystywanie terenów centralnie położonych pod funkcje produkcyjne i magazynowe ograniczającą społeczno-kulturowe możliwości wykorzystania symbolu dziedzictwa poprzemysłowego miasta, jakim jest Porębska „Gichta”.</p> <p>W obszarze terenów poprzemysłowych aktualnie zauważa się zwiększoną aktywność gospodarczą. Nie mniej, procesy te nie są w stanie ustabilizować słabej ekonomicznie bazy rozwoju gospodarcze miasta.</p>

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie pogłębionej diagnozy sytuacji kryzysowej na obszarze zdegradowanym zidentyfikowano działania interwencyjne opisujące skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych (tab. 21).

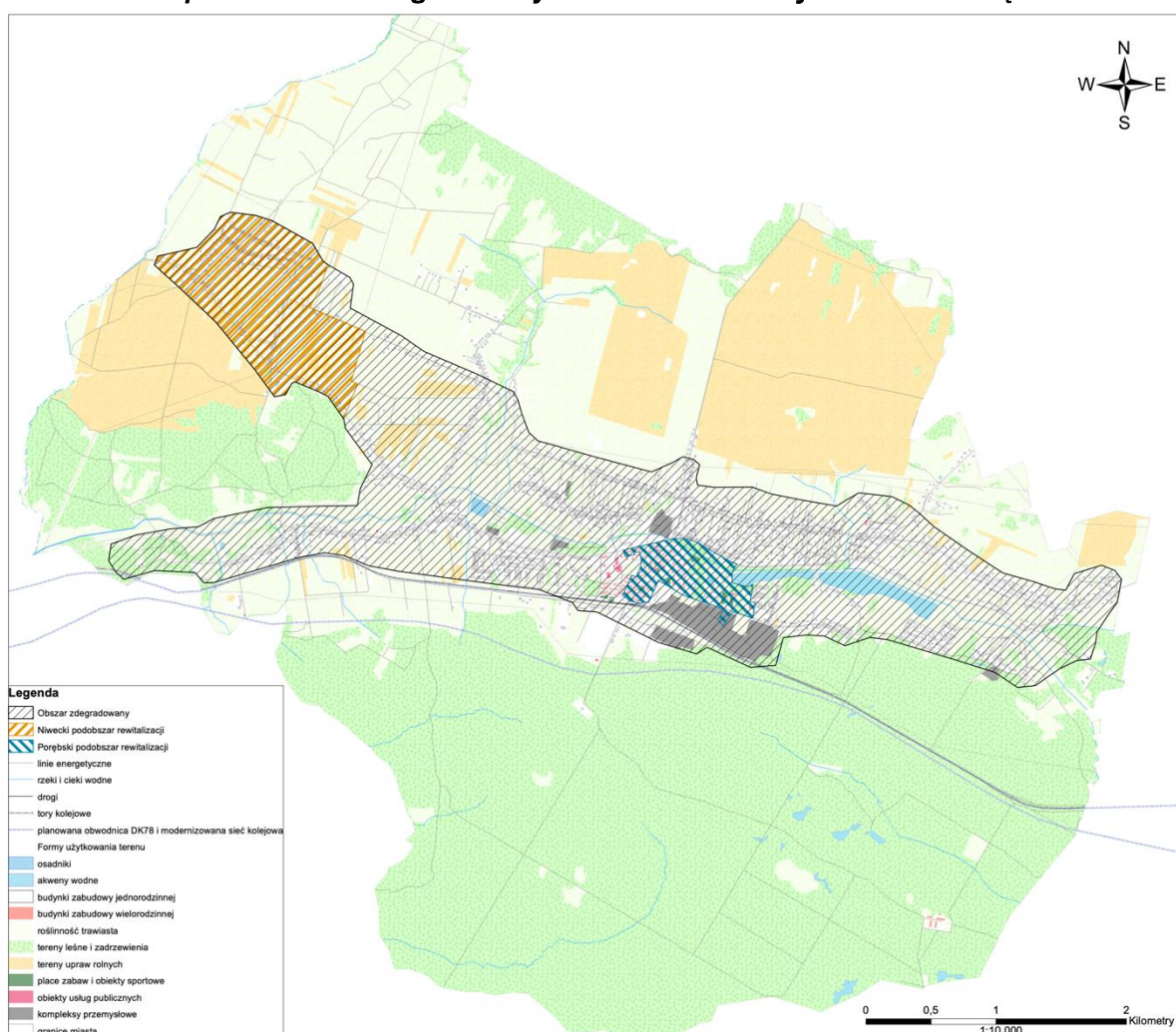
Tab. 21. Potrzeby rewitalizacyjne – synteza pogłębionej diagnozy sytuacji kryzysowej

ISTOTA SYTUACJI KRYZYSOWEJ	POTRZEBY REWITALIZACYJNE - DZIEDZINA INTERWENCJI NAPRAWCZEJ
<ul style="list-style-type: none"> – ugrzęźnięcie w trudnych społecznie i ekonomicznie sytuacjach życiowych powiązane z niską zdolnością do adaptacyjności na rynku pracy na terenie całego miasta – niski poziom aktywności społecznej mieszkańców (w różnym wieku) jako konsekwencja braku dostępu do przestrzeni publicznych i wysokiej jakości wspólnych przestrzeni przydomowych w strefach wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej osiedli przy ulicach: Adama Mickiewicza oraz Fryderyka Chopina i Przemysłowej (ściśle „centrum miasta”) oraz w obszarze Niwki charakteryzującym się jednorodinną zabudową mieszkaniową; niskie walory użytkowe przestrzeni publicznych w pozostałych dzielnicach (obrubach) miasta – postępująca degradacja i dekapitalizacja budynków mieszkalnych w osi ulic: Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina powiązana z nadkoncentracją gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem ekonomicznym i społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> – aktywność i integracja społeczności lokalnej różnych grup wiekowych realizowana w przestrzeniach publicznych o wysokich walorach użytkowych - agora miejska i skwer miejski – włączenie cywilizacyjne - przestrzenie przydomowe przywracające do życia mieszkańców zdekapitalizowanych budynków mieszkalnych – zdekapitalizowane budynki mieszkalne
<ul style="list-style-type: none"> – dekapitalizacja obiektów spędzania czasu wolnego o funkcjach ogólnomiejskich w strefie wysokiego potencjału przyrodniczego doliny rzeki Czarnej Przemszy (w tym m.in. ośrodek MOSiR, amfiteatr) 	<ul style="list-style-type: none"> – przestrzenie publiczne ogólnomiejskie o funkcjach sportu i kultury – aktywne uczestnictwo w życiu publicznym osób starszych – ożywiona zielona infrastruktura miasta
<ul style="list-style-type: none"> – degradacja infrastruktury drogowej (ścieżki ruchu rowerowego i pieszego) zapewniającej pełną połączalność dzielnic miasta i bezpieczeństwo użytkowników na terenie miasta Poręba, w szczególności obszaru Niwki – niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców w obszarach ruchu pieszego i miejsc publicznych spowodowany występującymi punktowo w mieście brakami oświetlenia 	<ul style="list-style-type: none"> – bezpieczeństwo ruchu spacerowego i rowerowego – bezpieczeństwo w przestrzeniach publicznych
<ul style="list-style-type: none"> – negatywne przestrzenne, infrastrukturalne i społeczne skutki niekontrolowanych procesów sektorowej restrukturyzacji przedsiębiorstw obszaru dawnej FUM Poręba – utrzymywanie się wysokiej uciążliwości funkcji przemysłowych w obszarze śródmiejskim, degradacja przestrzeni publicznej – niski poziom sektora usług i działalności okołobiznesowych 	<ul style="list-style-type: none"> – nowe funkcje obiektów gospodarczych uwzględniające sektor usługowy działalności profesjonalnej i twórczej – innowacje społeczne oraz przedsiębiorcza aktywność wielopokoleniowych grup ułatwiająca włączenie społeczne i cywilizacyjne – włączenie społeczne - kompetencje społeczne i zawodowe osób dotkniętych ubóstwem społecznym i ekonomicznym

Źródło: opracowanie własne

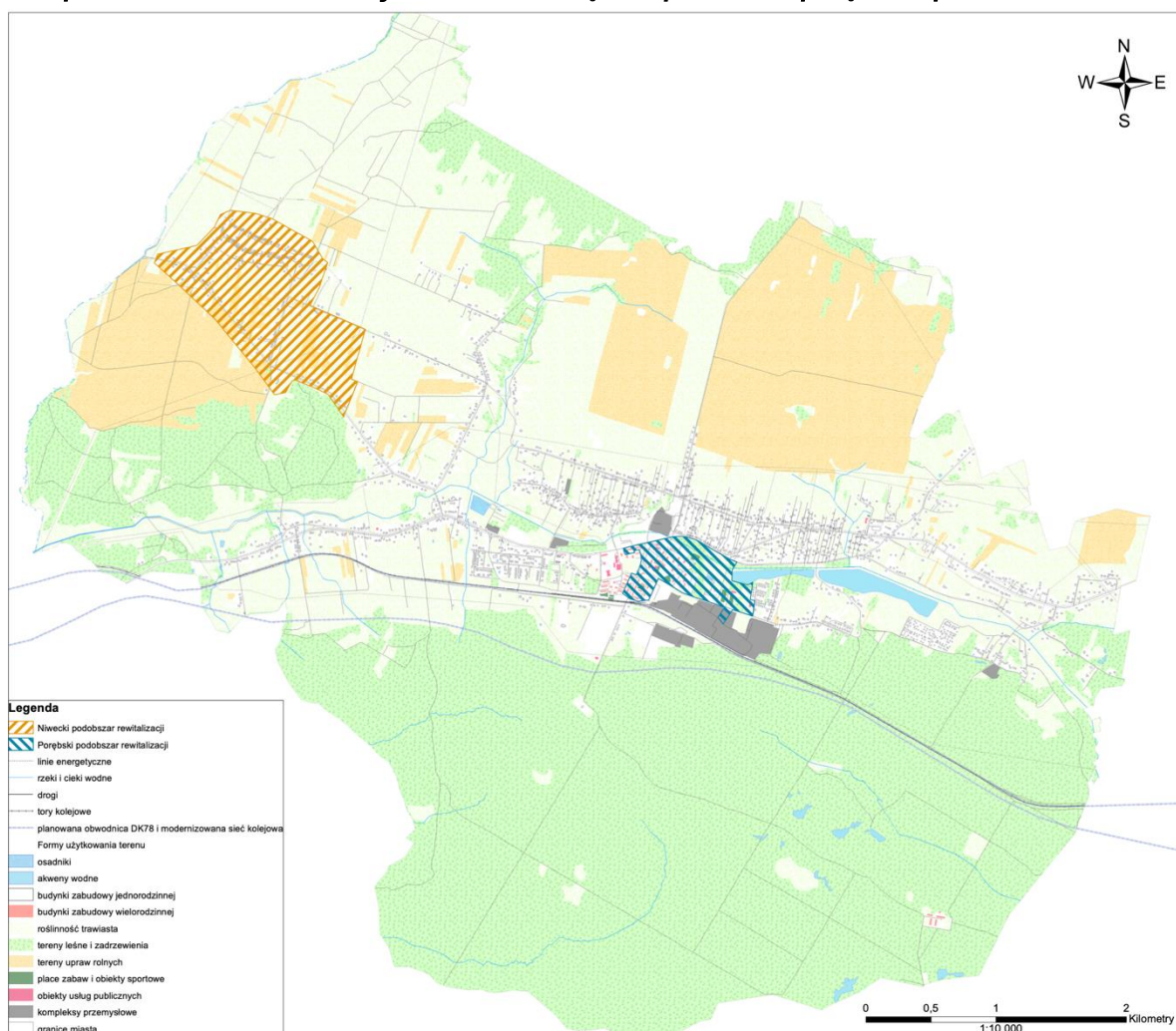
Korzystając ze szczegółowej identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych, w drodze dialogu z liderami zmian i partycypacji społeczności lokalnej, uwzględniając przyjętą koncepcję rewitalizacji (patrz rozdział 4) wyznaczono obszar rewitalizacji. Granice obszaru rewitalizacji opracowano uwzględniając, że maksymalna powierzchnia terenów objętych procesem rewitalizacji może wynosić 20% powierzchni miasta, zaś liczba ludności objętych obszarem rewitalizacji nie może przekraczać 30% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Powiązanie obszaru zdegradowanego z obszarem rewitalizacji ilustruje mapa 20. Obszar rewitalizacji pokazano na mapie 21.

Mapa 20. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w mieście Poręba

Źródło: opracowanie własne

Mapa 21. Obszar rewitalizacji w mieście Poręba – podobszar porębski i podobszar niwecki

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji przedstawiony na mapie 5 obejmuje dwa podobszary rewitalizacji:

- podobszar I „porębski”, którego potrzeby rewitalizacyjne dotyczą urządzeń i infrastruktury (w tym zielonej) spędzania czasu wolnego w przestrzeniach publicznych o znaczeniu miejskim i ponadlokalnym oraz aktywizacji osób dotkniętych ubóstwem społecznym, ekonomicznym i wymagających wsparcia ze względu na niepełnosprawność oraz rozwoju przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej; w obszarze tym wymagana jest także interwencja rewitalizacyjna związana z budynkami o wysokim poziomie dekapitalizacji;
- podobszar II „niwecki”, którego potrzeby rewitalizacyjne dotyczą infrastruktury spędzania czasu wolnego w przestrzeniach publicznych o znaczeniu dzielnicowym oraz zapewnienia łączności z podobszarem I (porębskim) oferującego nową jakość i ofertę spędzania czasu wolnego i integracji społecznej i międzypokoleniowej.

Przebieg granic obszaru rewitalizacji wyznaczono:

- dla podobszaru porębskiego: poruszając się od granicy zabudowy nieruchomości przy ulicy Wojska Polskiego 8A w kierunku wschodnim wzdłuż ulicy Wojska Polskiego, a następnie poprzez ulicę Rzeczną do punktu 50°29'11.6"N 19°20'49.0"E i kierując się ścieżką na południe do punktu 50°29'07.2"N 19°20'46.4"E, a następnie wzdłuż linii brzegowej Jeziora Poręba I do granicy terenów MOSiR, a następnie ulicy Orzechowej i Zakładowej. Przemieszczając się w kierunku zachodnim wzdłuż ulicy Zakładowej do punktu 50°28'59.0"N 19°20'48.0"E i po obrysie działki poprzez punkty 50°28'56.6"N 19°20'45.8"E, 50°28'57.5"N 19°20'43.7"E i 50°28'59.8"N 19°20'46.1"E ponownie wzdłuż ulicy Zakładowej do punktu 50°29'07.1"N 19°20'20.6"E wzdłuż garaży w kierunku południowym do ulicy F. Chopina i przecinając ją w kierunku zachodnim obejmując nieruchomości położone przy ulicy F. Chopina 20, 18, 16 i wzdłuż ulicy F. Chopina do punktu początkowego 50°29'13.4"N 19°20'07.5"E.
- dla podobszaru niweckiego: poruszając się od punktu 50°29'46.9"N 19°18'20.7"E w kierunku północnym wzdłuż granicy obrębu Niwki poprzez ulicę Wiosenną i w obszarze mieszkalnym zabudowanym wzdłuż ZWM do ulicy Leszczynowej / Leśnej i w kierunku zachodnim wzdłuż obszaru mieszkalnego zabudowanego w osi ulic Aksamitnej i Sadowej a następnie w kierunku południowo-zachodnim i zachodnim wzdłuż obszaru mieszkalnego zabudowanego w osi Wodnej i M. Kopernika, a następnie w kierunku południowo-wschodnim wzdłuż obszaru mieszkalnego zabudowanego w osi ulic Baśniowej i Niweckiej do punktu początkowego.

Syntetyczna analiza wskaźników ludnościowych i powierzchniowych obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiona została w tab. 22.

Tab. 22. Podstawowe parametry obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego

TYP OBSZARU	POWIERZCHNIA OBSZARU [KM ²]	LICZBA LUDNOŚCI [OSOBY]	UDZIAŁ POWIERZCHNI OBSZARU W POWIERZCHNI MIASTA [%]	UDZIAŁ LUDNOŚCI OBSZARU W LICZBIE LUDNOŚCI MIASTA [%]
obszar zdegradowany	9,05	8.229	22,6	100,0
obszar rewitalizacji	1,61	2.387	4,02	29,0
Miasto	40,04	8.229	100,0	100,0

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miasta Poręba i map

Tab. 23. Liczba mieszkańców w obszarze rewitalizacji w rozbiću na ulice

Podobszar Poręba	
Fyderyka Chopina	737
Przemysłowa	970
Wojska Polskiego	55
Podobszar Niwki	
Aksamitna	116
Baśniowa	126
Krótką	38
Ludowa	51
Mikołaja Kopernika	252
Okopowa	5
Sadowa	30
Wodna	7

Źródło: dane Urzędu Miasta Poręba

Obszar rewitalizacji składający się z dwóch podobszarów zamieszkiwany jest przez 2387 osoby. Największa liczba ludności zamieszkuje podobszar porębski – 1762 osób (na podstawie danych spisowych UM Poręba). W drugiej kolejności jest to podobszar niwecki – 625 osób. Łącznie udział osób zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do liczby osób zamieszkujących miasto wynosi 29 %. Obszar rewitalizacji zajmuje łącznie powierzchnię 1,61 km², co stanowi 4,02% powierzchni miasta.

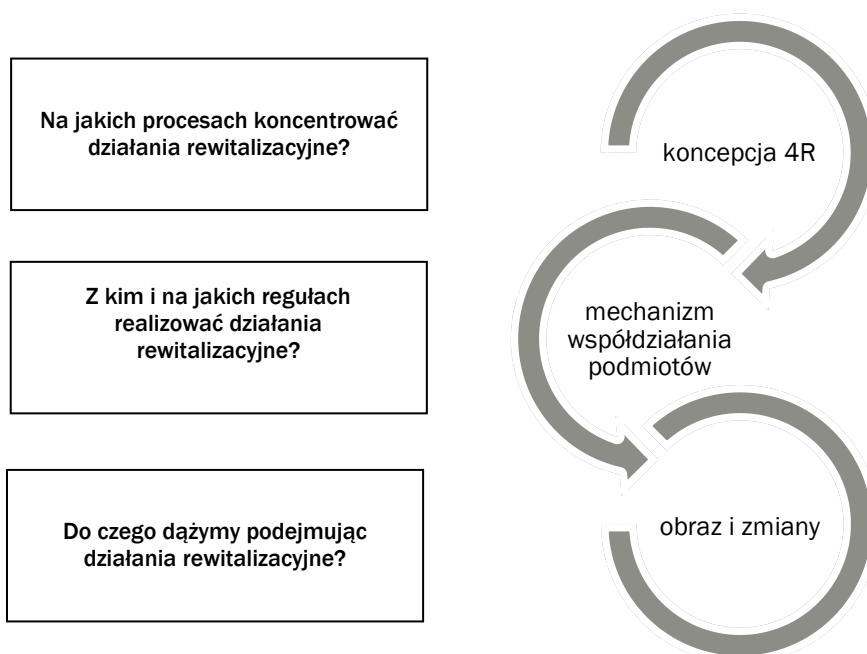
4. ZAKTUALIZOWANA WIZJA REWITALIZACJI

Zaktualizowana wizja rewitalizacji miasta Poręba obejmuje łącznie trzy fundamentalne elementy.

Są to:

- koncepcja rewitalizacji 4R, która obrazuje procesy, wokół których należy koncentrować cele rewitalizacji i projekty rewitalizacyjne,
- nowy mechanizm współdziałania podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za proces rewitalizacji miasta,
- zrewidowany obraz docelowy i pożądane zmiany dotyczące obszaru rewitalizacji.

Rys. 1. Model wizji rewitalizacji miasta Poręba

Źródło: opracowanie własne

Koncepcja rewitalizacji 4R

Ze „Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+” wnioskować można, że proces rewitalizacji postrzegany jako nośnik integracji społecznej i funkcjonalno-przestrzennej miasta powinien obejmować dwa podstawowe procesy wzbogacone o dodatkowe dwa procesy:

- REHABILITACJA (RESOCJALIZACJA),
- REZYLIENCJA
- RENATURALIZACJA i
- REDEVELOPMENT.

Proces **rehabilitacji** (resocjalizacji) oznacza podejmowanie działań na rzecz zatrzymania procesu wykluczenia społecznego i włączania defaworyzowanych grup społecznych w procesy rozwojowe miasta. Innymi słowy, jest to wykorzystanie dobrze urządzonych przestrzeni publicznych i przestrzeni społecznych międzybudynkowych do kształtowania zachowań społeczności miasta na rzecz kształtowania obywatelskich mechanizmów wychodzenia osób defaworyzowanych z ubóstwa społecznego i ekonomicznego.

Proces **rezyliencji** oznacza podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia odporności osób i grup na zewnętrzne (płynące z otoczenia) zjawiska kryzysowe oraz witalności osób i wspólnot lokalnych zwiększających żywotność miasta. Warunkiem podstawowym skutecznego wdrażania idei rezyliencji jest pokonanie społecznego i cywilizacyjnego ugrzęźnięcia, na rzecz prężności w podejmowaniu przedsięwzięć i projektów dostarczających nie tylko wartość dla pojedynczego mieszkańca, ale także generujących wysoką społeczną wartość dodaną dla miasta. Drugą cechą rezyliencji jest nabywanie odporności wobec wyzwań dzięki wspólnotowemu podejściu do poszukiwania rozwiązań.

Proces **renaturalizacji** oznacza podejmowanie działań na rzecz wykorzystania idei życia w zgodzie z naturą; czerpania doświadczeń z obserwacji natury, obcowania człowieka z naturą i poznawania natury. Innymi słowy, jest to edukowanie i kształtowanie wrażliwości mieszkańców miasta na rzecz zahamowania procesów degradujących środowisko przyrodnicze i odtwarzania korzyści płynących z użytkowania środowiska przyrodniczego w mieście Poręba. Jest to proces mądrej przebudowy infrastruktury spędzania czasu wolnego i kształtowania aktywności mieszkańców w miejskiej strefie środowiska przyrodniczego.

Uzupełniającym proces jest proces **redevelopment**, który oznacza podejmowanie działań na rzecz znoszenia barier i progów wykorzystania czynników ekonomicznych aktywności gospodarczej mieszkańców nawiązującej do zdobytych i zgromadzonych przez mieszkańców doświadczeń, umiejętności, kompetencji społecznych i zawodowych wspieranych przez egzogeniczny kapitał intelektualny. Innymi słowy, jest to tworzenie warunków na bazie wielopodmiotowej współpracy środowisk odpowiedzialnych za rozwój bazy ekonomicznej miasta do kreacji nowych, cennych i trwałych miejsc pracy.

Nowy mechanizm współdziałania podmiotów rewitalizacji

Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+, podmioty będące uczestnikami procesów rozwojowych tworzą cztery systemy, tj. Miejski System Udogodnień Publicznych Miejski System Edukacyjny, Lokalny System Kulturalno-Przyrodniczy oraz Nowy Lokalny System Produkcyjny. Są one rdzeniem podmiotowym rozwoju miasta Poręba.

Ujmując rewitalizację jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez działania całościowe bierze się pod uwagę relacje i tworzone przez nie

warunki generowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Założenie to zapewnia integralne podejście do procesu rewitalizacji. **Sukces realizacji wizji rewitalizacji miasta Poręba uzależniony jest od przestrzegania reguł współdziałania tych podmiotów wynikających ze współzależności czterech procesów rewitalizacji.** Tym samym, **Miejski System Udogodnień Publicznych** wraz z **Miejskim Systemem Edukacyjnym** pełni funkcję inicjującą procesy rewitalizacji miasta Poręba. System ten kształtuje warunki rewitalizacji biorąc pod uwagę równocześnie procesy: **rehabilitację / resocjalizację i rezyliencję.** **Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy** uznaje transmisyjność swoich działań wobec powyższych, nie jest jednak przedmiotem ich dominacji w wyznaczaniu koncepcji zmian rewitalizacyjnych realizowanych w zgodzie z procesem **renaturalizacji.** **Nowy Lokalny System Produkcyjny** w ustalaniu warunków procesu **redevelopment** uznaje synergiczny efekt procesów odnowy tkanki gospodarczej z tkanką społeczną kształtowaną przez Miejski System Udogodnień Publicznych.

W takim ujęciu mechanizm współzależności podmiotów w procesach rewitalizacji miasta skierowany jest na **usuwanie przyczyn degradacji, a nie usuwania ich skutków.** Współzarządzenie i współzarządzanie w procesie rewitalizacji uwzględnia jako naczelną zasadę **komplementarność obydwu ścieżek wobec formułowanych i wdrażanych projektów rewitalizacji** miasta Poręba.

Miejski System Udogodnień Publicznych tworzą podmioty gospodarki komunalnej i współpracujące z nimi instytucje zapewniające udogodnienia w sferze infrastruktury komunalnej oraz sportu i rekreacji. W warunkach procesów rewitalizacji miasta Poręba następuje mądre rozszerzanie funkcji miejskiego systemu udogodnień publicznych o gospodarowanie i dostarczanie korzyści płynących z użytkowania środowiska przyrodniczego oraz odwrócenie procesów dekapitalizacji obiektów komunalnych, w tym mieszkaniowych.

Miejski System Edukacyjny Poręby, który tworzą szkoły, placówki edukacji pozaszkolnej, obiekty kulturalno-edukacyjne oraz wielopokoleniowe środowisko animatorów i uczestników życia kulturalnego miasta stał się instytucją efektywnego włączania i uczestnictwa mieszkańców w rozwijaniu idei społeczeństwa obywatelskiego skutecznie ograniczając negatywne skutki wykluczenia społecznego.

Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy tworzą instytucje kultury i organizacje dbające o potencjał środowiskowo-przyrodniczy i wskazujące na kierunki jego użytkowania. Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy jest więc odpowiedzialny za stan potencjału środowiskowo-przyrodniczego i bogactwo krajobrazu związane z szeroko rozumianą aktywnością wokół Doliny Rzeki Czarnej Przemszy oraz ukształtowaną w procesie historycznym kompozycję urbanistyczną miasta oraz dziedzictwo kulturowe.

Nowy Lokalny System Produkcyjny bazuje na kompetencjach endogenicznych i egzogenicznych profesjonalistów, wolnych zawodów oraz osób przedsiębiorczych skupionych w odnowionej

przestrzeni wpisanej w dawny obszar Fabryki Urządzeń Mechanicznych. Jest współpowiązany z miastem poprzez rynek pracy oraz tkankę społeczną uzyskującą efekt „pchnięcia” przedsiębiorczego, w tym przedsiębiorczości społecznej. Tworzy efekt synergiczny dzięki powiązaniu z instytucjami miejskiego systemu udogodnień publicznych i miejskiego systemu edukacyjnego. System ten jest w początkowej fazie kształtowania reguł współpracy z miastem i ujawnia swoje oczekiwania wobec lokalnego środowiska przedsiębiorczości. Składowe procesy rewitalizacji tworzą nowe reguły funkcjonowania lokalnego systemu produkcyjnego. Ponosi odpowiedzialność za dywersyfikację systemu produkcyjnego i wspiera napływ nowego kapitału intelektualnego oraz nowoczesnych usług okołobiznesowych do miasta.

Mając na uwadze przedstawioną koncepcję rewitalizacji 3Rr, **Miejski System Edukacyjny wspólnie Miejskim Systemem Udogodnień Publicznych** animuje w procesie rewitalizacji działania związane z dwoma procesami. Są to działania dotyczące procesu rehabilitacji / resocjalizacji oraz działania ukierunkowane na proces rezyliencji. Wynika to z faktu, iż miejski system edukacji skupia największe możliwości materialne i mentalne. Jest współcześnie postrzegany w mieście jako nośnik nowych idei. Podstawowym obszarem działania Miejskiego Systemu Udogodnień Publicznych jest zmodernizowana infrastruktura czasu wolnego i tworzenie warunków do aktywizacji wszystkich środowisk wykluczonych lub wymagających wyciągnięcia z opisanego ugrzęźnięcia, w tym odwrócenie procesów dekapitalizacji tkanki mieszkaniowej. W związku z tym, że Miejski System Udogodnień Publicznych działa w warunkach ograniczonej alokacji środków inwestycyjnych, wypracowuje z pozostałymi systemami reguły i procedury oceny wykonalności projektów rewitalizacyjnych uwzględniające od strony wynikowej procesy redevelopment formułowane wokół Lokalnego Systemu Produkcyjnego oraz od strony nakładowej łącznie traktowane procesy rezyliencji i renaturalizacji. Miejski System Udogodnień Publicznych pozyskuje i organizuje kompetencje na rzecz zarządzania ryzykiem alokacji nakładów inwestycyjnych. **Procesy redevelopment służą poszerzania i odkrywania szans aktywności ekonomicznej.** Warunkiem uruchamiania efektywnej współpracy podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji przez Miejski System Edukacji i Miejski System Usług Publicznych jest powiększane w sposób ciągły i trwały zaufanie. Przedstawiciele obu systemów poprzez dialog społeczny rozszerzają liczbę podmiotów i aktywność podmiotów uczestniczących w procesie rehabilitacji / resocjalizacji oraz rezyliencji. Współdziałanie podmiotów na rzecz rehabilitacji / resocjalizacji oraz rezyliencji jest podstawowym warunkiem osiągania strategicznych celów rewitalizacji. Liderzy obu systemów zaangażowani w sferę życia publicznego są mentorami projektów rewitalizacji, które są instrumentami osiągania rezultatów i jednocześnie dziedzinami, w których kształtowane są nowe reguły integracji społecznej. Uruchamiając proces rezyliencji kształtowane są warunki dla podejmowania działań dla Lokalnego Systemu Kulturalno-Przyrodniczego, a podejmując procesy resocjalizacji w sposób bezpośredni oddziałuje i wzmacnia

możliwości rozwoju Lokalnego Systemu Produkcyjnego. **Procesy rehabilitacji służą przywracaniu uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym osób. Procesy rezyliencji służą do kształtowania naturalnej odporności i prężności wspólnoty.** Mając na uwadze przedstawioną koncepcję rewitalizacji 4R, **Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy, a więc jego instytucje animuje włączanie procesów i działań związanych z renaturalizacją do swojego zakresu działań tworząc jednocześnie warunki dla aktywności Miejskiego Systemu Udogodnień Publicznych.** Wynika to z faktu, iż lokalny system kulturowo-przyrodniczy ze względu na swoją wrażliwość i podstawowe funkcje, które przyjmuje w procesach rozwojowych miasta skutecznie działa na rzecz odtworzenia wartości przyrodniczych, biologicznych i naturalnego krajobrazu miasta. Podmioty tego systemu zaangażowane są także w poszukiwanie, wyłanianie, ułatwianie działania talentów i artystów oraz ochronę ich aktywności na ścieżce identyfikacji i wsparcia oferty kulturowej miasta Poręba. Warunkiem uruchamiania efektywnej współpracy podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji przez Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy jest podzielenie idei 'przyszłość z naturą'. Zgodnie z ideą renaturalizacji, funkcje lokalnego systemu kulturowo-przyrodniczego są zdywersyfikowane i powiększone o kreowanie aktywności i miejsc spędzania czasu wolnego i jednocześnie uczenia się odpowiedzialności za naturę. Działania związane z renaturalizacją ukierunkowane są na rzecz poprawy jakości udogodnień publicznych w mieście i rekompozycji obszaru śródmiejskiego miasta Poręba, a także tworzenia przestrzeni publicznych i symbolicznych kształtujących nowych wizerunek miasta. Główną kompetencją wnoszoną do procesu renaturalizacji przez podmioty Lokalnego Systemu Kulturowo-Przyrodniczego jest zdolność do wyłaniania i dbania o osoby i grupy posiadające talent, unikatową wiedzę i umiejętności oraz wolę do działania na rzecz skupiania aktywności osób wokół wartości środowiska przyrodniczo-kulturowego miasta Poręba. Jest to warunek do tworzenia niezbędnych w rewitalizacji impulsów generujących łańcuchy pomnażania społecznej wartości dodanej na bazie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. **Procesy renaturalizacji służą znoszeniu ograniczeń wynikających z degradacji kulturowej i przyrodniczej.**

Nowy obraz pożądanых zmian obszaru rewitalizacji

Obram pożądanых zmian obszaru rewitalizacji w mieście Poręba jest wynikiem uruchomienia dwóch ścieżek procesów rewitalizacyjnych.

Po pierwsze jest to ścieżka wynikająca z połączonych procesów rehabilitacji / resocjalizacji, rezyliencji i renaturalizacji, czyli wyniku współdziałania i bezpośrednich relacji pomiędzy Miejskim Systemem Edukacyjnym, a Miejskim Systemem Usług Publicznych i Lokalnym Systemem Przyrodniczo-Kulturowym. Nowe przestrzenie publiczne i odnowione przestrzenie interakcji osiedlowych wraz z efektywnie działającymi instrumentami aktywności prospołecznych przyczyniają się do zatrzymania ubóstwa społecznego i ekonomicznego. Procesy integracji

społecznej uruchomione pod wpływem zatrzymania ubóstwa przekształciły kwartał śródmiejski wraz z obszarem MOSiR w atrakcyjne i bezpieczne miejsce międzypokoleniowej aktywności. Zainicjowano proces dokapitalizowania i technologicznego wsparcia istniejącego zasobu wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego odwracając trwale proces dekapitalizacji.

Po drugie, jest to ścieżka oparta na współzależnych procesach: rehabilitacji / resocjalizacji, rezyliencji i redevelopment, czyli łącznego tworzenia warunków dla rozwoju Lokalnego Systemu Produkcyjnego przez współdziałanie Miejskiego Systemu Udogodnień Publicznych i Miejskiego Systemu Edukacyjnego. Miasto Poręba jest atrakcyjne ze względu na nowe, trwałe miejsca pracy i idące za tym nowe wybory miejsca zamieszkania. Jest także miejscem skupiającym nowe aktywności twórcze, o wysokim potencjale włączenia społecznego i inspirujące do przedsiębiorczości społecznej w ramach różnych aktywności prokulturowych, prospołecznych i probiznesowych, w tym w zorganizowanym w nowym parku usługowo-biznesowym fab-labie, centrum usług społecznych i spółdzielni socjalnej. Inwestycje i projekty prospołeczne uruchamiane w ramach tych ścieżek rozwoju są dźwignią rewitalizacji miasta.

5. ORIENTACJE STRATEGICZNE I CELE REWITALIZACJI NA LATA 2021-2023

Na podstawie koncepcji wizji rewitalizacji przyjęto cztery orientacje strategiczne rewitalizacji i wyznaczono dla każdej z nich cele rewitalizacji. Dziedziny interwencji wyprowadzono z diagnozy stanu potrzeb rewitalizacji. Operacjonalizacja celów rewitalizacji wymaga zaś każdorazowo oceny poziomu ich osiągania. Służą temu wskaźniki przyjęte dla poszczególnych dziedzin interwencji / celów.

Orientacja I

Przywracanie atrakcyjności środowiska zamieszkania i kreowanie proaktywnych postaw społecznych

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
<ul style="list-style-type: none"> – aktywność i integracja społeczności lokalnej różnych grup wiekowych realizowana w przestrzeniach publicznych o wysokich walorach użytkowych - agora miejska i skwer miejski – włączenie cywilizacyjne - przestrzenie przydomowe przywracające do życia mieszkańców zdekapitalizowanych budynków mieszkalnych – zdekapitalizowane budynki mieszkalne 	<p>C.I.1. Poprawa standardów przestrzeni publicznych - miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich i rozwijania oferty miasta w subregionie</p> <p>C.I.2. Poprawa standardów przestrzeni publicznych i osiedlowych przestrzeni przydomowych - miejsc spędzania czasu wolnego i zdobywania nowych doświadczeń na rzecz podejmowania działalności zawodowej</p> <p>C.I.3. Mobilizacja wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów małej architektury osiedlowej oraz odnowy zdekapitalizowanych budynków mieszkalnych</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) 2. Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost) 3. Liczba odnowionych lokali komunalnych i lokali użytkowanych w ramach prawa do lokalu socjalnego (pożądany wzrost) 4. Liczba osób o szczególnych potrzebach, w tym zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub cyfrowym, niepełnosprawnością objętych systematycznym i doraźnym wsparciem merytoryczno – administracyjnym (pożądany stan = 100% potrzebujących) 5. Liczba interwencji związanych z bezpieczeństwem w przestrzeniach osiedlowych (pożądany spadek) 6. Liczba uczestników wydarzeń spoza miasta (pożądany wzrost) 	

Orientacja II

Kreowanie społecznej wartości dodanej dla wzmocnienia więzi społecznych i tożsamości kulturowej z miejscem zamieszkania

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
<ul style="list-style-type: none">– przestrzenie publiczne ogólnomiejskie o rozwiniętych funkcjach sportu i kultury– aktywne uczestnictwo w życiu publicznym osób starszych– ożywiona zielona infrastruktura miasta	<p>C.II.1. Wspieranie aktywności pozadomowych rodzin, osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci</p> <p>C.II.2. Tworzenie warunków rozwoju aktywności społecznej osób w wieku starszym</p> <p>C.II.3. Rozwijanie talentów w dziedzinie sportu, kultury i pasji do przyrody</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
1.	Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez grupy społeczne / organizacje pozarządowe (pożądany wzrost)
2.	Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost)
3.	Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost)
4.	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury (pożądany wzrost)
5.	Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej (pożądany wzrost)

Orientacja III

Łagodzenie negatywnych, społecznych skutków dezintegracji dzielnic (obrębów) miasta Poręba i poprawa bezpieczeństwa

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
<ul style="list-style-type: none">– bezpieczeństwo ruchu spacerowego i rowerowego– bezpieczeństwo w przestrzeniach publicznych	<p>C.III.1. Poprawa łączalności niweckiego podobszaru rewitalizacji z centralną częścią miasta</p> <p>C.III.2. Integracja społeczna dzielnic (obrębów) miasta</p> <p>C.III.3. Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu spacerowego i rowerowego</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
1.	Długość wyremontowanych ścieżek spacerowych / rowerowych (pożądany wzrost)
2.	Liczba uczestników podczas wydarzeń sportowych, kulturalnych i edukacyjnych organizowanych w centralnej części miasta spoza obrębu Poręba (pożądany wzrost)
3.	Liczba zdarzeń drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów (pożądany spadek)

Orientacja IV

Nowa tkanka społeczna i gospodarcza miasta

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
<ul style="list-style-type: none">– nowe funkcje obiektów gospodarczych uwzględniające sektor usługowy działalności profesjonalnej i twórczej– innowacje społeczne oraz przedsiębiorcza aktywność wielopokoleniowych grup ułatwiająca włączenie społeczne i cywilizacyjne– włączenie społeczne - kompetencje społeczne i zawodowe osób dotkniętych ubóstwem społecznym i ekonomicznym	<p>C.IV.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy</p> <p>C.IV.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców, w tym mieszkańców dotkniętych niepełnosprawnością, wykluczeniem społecznym i cyfrowym</p> <p>C.IV.3. Rozwój nowych funkcji gospodarczych na terenie miasta, w szczególności sektora działalności profesjonalnej i twórczej</p> <p>C.IV.4. Ożywienie gospodarcze miasta</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
1.	Liczba osób o szczególnych potrzebach, w tym zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub cyfrowym, niepełnosprawnością objętych systematycznym i doraźnym wsparciem (pożądany wzrost)
2.	Liczba mikroprogramów uruchomionych w ramach społecznej aktywności w obiekcie (pożądany wzrost)
3.	Liczba miejsc pracy w systemie spółdzielni socjalnej (pożądany wzrost)
4.	Liczba lokatorów biznesowych trwale zasiedlających zrewitalizowany obiekt (pożądany stan = 100% możliwości obiektu)

6. PRZEDSIĘWZIĘCIA, PROJEKTY I WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI NA LATA 2021+

Na kolejnych planszach przedstawiono zaktualizowane i nowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne będące składowymi projektów rewitalizacji oraz zorientowane na społeczne zjawiska kryzysowe wiązki projektów rewitalizacji. Proponowane projekty są konkretną odpowiedzią na zdiagnozowane w obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji społecznych zjawisk kryzysowych. Schemat ideowy wraz z pytaniami przedstawiono poniżej.

Schemat 2. Logika powiązania orientacji strategicznych rewitalizacji, celów z przedsięwzięciami, projektami i wiązkami

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
Jaką orientację nadać rewitalizacji by urzeczywistniać wizję?	Co chcemy osiągnąć?

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
Jaką wiązkę projektów wdrażać dla realizacji orientacji strategicznej rewitalizacji?	Jakie projekty realizować by radzić sobie z przyczynami i skutkami społecznych zjawisk kryzysowych?	Na jakich przedsięwzięciach budować projekty?

Źródło: opracowanie własne

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
O.I. Przywracanie atrakcyjności środowiska zamieszkania i kreowanie proaktywnych postaw społecznych	<p>C.I.1. Poprawa standardów przestrzeni publicznych – miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich i rozwijania oferty miasta w subregionie</p> <p>C.I.2. Poprawa standardów przestrzeni publicznych i osiedlowych przestrzeni przydomowych – miejsc spędzania czasu wolnego i zdobywania nowych doświadczeń na rzecz podejmowania działalności zawodowej</p> <p>C.I.3. Mobilizacja wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów małej architektury osiedlowej oraz odnowy zdekapitalizowanych budynków mieszkalnych</p>

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w podobszarach rewitalizacji	PR1. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym”	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja przestrzeni środowiska miejskiego ma na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z zabezpieczeniem nowoczesnej infrastruktury spotkań i umożliwieniem rozwoju mobilnej oferty gastronomicznej. Przedsięwzięcie służyć będzie stworzeniu nowego – przyjaznego dla mieszkańców miejsca, z którym będą się utożsamiać, i które będzie powodem do aktywnego spędzania czasu wolnego, także w przestrzeniach sąsiednich (Orlik, MOSiR, skwer miejski); miejsca przyjaznego dla każdego pokolenia, miejsca bezpiecznego spędzania czasu wolnego, rozwijania relacji sąsiedzkich. Ma to być miejsce wizytówkowe, które może zachęcać osoby korzystające z oferty turystycznej Jury Krajowsko-Częstochowskiej do odwiedzania miasta i jego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego.
	PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja przestrzeni środowiska miejskiego ma na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z infrastrukturą spotkań. Projekt jest komplementarnym rozwiązaniem dla Agory Miejskiej, ponieważ jej sąsiedztwo oraz centralna lokalizacja w mieście powinny ożywić obszar największej koncentracji kryzysowych zjawisk społecznych i dać impuls do przełamania sytuacji ugrzęźnięcia społecznego, ekonomicznego i cywilizacyjnego. Przestrzenie spacerowe, miejsca interakcji wyposażone w małą architekturę tworzyć będą naturalna przestrzeń do odkrywania i rozwijania zainteresowań, spotkań i codziennego ruchu. W miejscu tym odbywać się będą spotkania tematyczne, warsztaty plenerowe dla osób o szczególnych potrzebach. Docelowe wyłączenie tranzytowego charakteru sąsiedniej DK78 (ul. Wojska Polskiego) spowoduje, że obszar ten stanie się strefą o niskich parametrach ruchu samochodowego. Zachowanie wizytówkowego napisu PORĘBA będzie jedynym odniesieniem do historycznego charakteru tego miejsca. Nowopowstała przestrzeń będzie wpisywała się w tworzony ożywiający miasto pas przestrzeni publicznych i przyrodniczych wzdłuż rzeki Czarnej Przemszy.
	PR3. Rewitalizacja podobszaru niweckiego poprzez modernizację przestrzeni publicznej w sąsiedztwie sklepu „GS” i nadanie jej funkcji spotkań wraz z organizacją cyklu wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> „Niwki dla Młodych i dla Seniorów” - rozwój plenerowych działań animacyjnych dla dzieci i młodzieży poprzez wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (w szczególności poprzez: kształtowanie umiejętności interpersonalnych, wzmacnianie więzi ludzi młodych z rodziną, seniorami, środowiskiem lokalnym, kształtowania umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania oraz otwartości na udzielanie pomocy w grupach rówieśniczych. Zmodernizowana przestrzeń publiczna stanie się naturalnym miejscem spotkań lokalnej wspólnoty niweckiej.
	PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru	<ul style="list-style-type: none"> „Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców. Projekt zakłada wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców, plenerowe zawodowe, warsztaty młodzieżowe a także plenerowe

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
	porębskiego, jako obszaru integracji mieszkańców miasta	programy aktywności dla osób wymagających włączenia cywilizacyjnego.
	PR5. Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej poprzez kompleksową modernizację budynków przy ul. Wojska Polskiego 8a i 8b w Porębie wraz z przybliżeniem wsparcia osób zagrożonych utratą miejsca w systemach wsparcia (etap I)	<ul style="list-style-type: none"> Budynek posiada historyczne znaczenie dla miasta. Jego stan techniczny nakazuje realizację kompleksowej modernizacji, w tym wymiany konstrukcji i poszycia dachu, stropów, klatek schodowych, stolarki, tynków, instalacji elektrycznych wodno-kanalizacyjnych oraz termomodernizacji i modernizacji wymiennikowni ciepła. Zastosowane zostaną rozwiązania OZE zmniejszające udział nieodnawialnych źródeł ciepła w bilansie obiektów miejskich. Modernizacja otoczenia zmniejszy presję na sąsiednią zabudowę i ożywi obszar koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych w obszarze ulic Wojska Polskiego i F. Chopina. Istotą rewitalizacji będzie nie tylko określona liczba zmodernizowanych mieszkań przy ulicy Wojska Polskiego 8a i 8b, ale przede wszystkim wsparcie merytoryczne udzielane w nowej siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W przestrzeniach parterowych zostanie bowiem zlokalizowana część aktywności dedykowanej obsłudze osób o szczególnych potrzebach w ramach lokalizacji podstawowych funkcji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
O.II. Kreowanie społecznej wartości dodanej dla wzmocnienia więzi społecznych i tożsamości kulturowej z miejscem zamieszkania	<p>C.II.1. Wspieranie aktywności pozadomowych rodzin, osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci</p> <p>C.II.2. Tworzenie warunków rozwoju aktywności społecznej osób w wieku starszym</p> <p>C.II.3. Rozwijanie talentów w dziedzinie sportu, kultury i pasji do przyrody</p>

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
	PR6. Klub seniora	<ul style="list-style-type: none"> Zakłada się modernizację i doposażenie w podstawową infrastrukturę jednego z budynków stanowiących zaplecze MOSiRu. Doposażenie zmodernizowanego obiektu zapewni Seniorom możliwość rozwijania pasji i zainteresowań, całonocnego pobytu oraz budowania relacji. Obiekt zostanie wyposażony w systemy fotowoltaiki i panele ogrzewające wodę.
WPR2. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego oraz obszarów rekreacji i kultury na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym	PR7. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych MOSiR	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa funkcjonalna terenów rekreacyjno-sportowych polegająca na nadaniu obiektom nowych funkcji: edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej i komercyjnej na bazie rewitalizacji Amfiteatru i Basenu Miejskiego. Przedsięwzięcie stanowi ważny element ożywiania oferty miejskich usług kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, niezbędnych do rozwijania talentów sportowych, pracy z młodzieżą, kształtowania postaw zdrowego stylu życia i uczenia się samodzielności i odpowiedzialności. Przedsięwzięcie zakłada zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do zasilania energią rewitalizowanych obiektów. Infrastruktura Amfiteatru oraz jej zaplecze stanowić będzie miejsce otwarte potrzeby mieszkańców, którzy są zainteresowani korzystaniem z tej przestrzeni w celach społeczno-kulturowych. Miejska infrastruktura zielona wraz z obiektami sportu i rekreacji stanowić będzie wartość dodaną dla sąsiednich zespołów mieszkaniowych, a szczególnie zespołów mieszkaniowych po zrestrukturyzowanym zakładzie FUM Poręba oraz łącznik pomiędzy Agorą miejską i docelowo tworzoną w ramach Strategii Rozwoju Miasta w sąsiedztwie Parku Miejskim. Doroczny „Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i

WIAZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
		<p>aktywizacji mieszkańców. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców.</p> <ul style="list-style-type: none"> Światowy Festiwal Prażonek – cykliczna impreza promująca lokalne dziedzictwo kulturowe.

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
O.III. Łagodzenie negatywnych, społecznych skutków dezintegracji dzielnic (obrubów) miasta Poręba i poprawa bezpieczeństwa	<p>C.III.1. Poprawa łączalności niweckiego podobszaru rewitalizacji z centralną częścią miasta</p> <p>C.III.2. Integracja społeczna dzielnic (obrubów) miasta</p> <p>C.III.3. Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu spacerowego i rowerowego</p>

WIAZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych	PR8. Lokalny system komunikacyjny: ścieżki rowerowe	<ul style="list-style-type: none"> Budowa ścieżek i dróg rowerowych ułatwiających przemieszczanie się pomiędzy Niwkami i Porębą oraz zapewniających bezpieczeństwo ruchu rowerowego. Przedsięwzięcie służyć ma z jednej strony poprawie łączalności dzielnic, z drugiej strony poprawie dostępności oferty usług miejskich, w tym usług wspierających osoby o szczególnych potrzebach.
	PR9. Lokalny system komunikacyjny: drogi – oświetlenie	<ul style="list-style-type: none"> System poprawy bezpieczeństwa i prowadzenia płynności ruchu samochodowego w mieście Poręba, w tym modernizacja dróg lokalnych wraz z inteligentnym oświetleniem, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, stref woonefowych w sąsiedztwie skweru miejskiego i Agory miejskiej. Doposażenie oświetlenia zapewniające zwiększenie bezpieczeństwa w strefach rewitalizowanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
Nowa tkanka społeczna i gospodarcza miasta	<p>C.IV.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy</p> <p>C.IV.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców, w tym mieszkańców dotkniętych niepełnosprawnością, wykluczeniem społecznym i cyfrowym</p> <p>C.IV.3. Rozwój nowych funkcji gospodarczych na terenie miasta, w szczególności sektora działalności profesjonalnej i twórczej</p> <p>C.IV.4. Ożywienie gospodarcze miasta</p>

WIAZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
WPR4. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu społecznemu i gospodarczemu miasta	PR10. Centrum usług społecznych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja biurowca na cele usług społecznych. CUS. Celem jest wzrost dostępności i jakości usług wsparcia rodzin poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych, które będzie świadczyło usługi społeczne, wspierające rodziny biologiczne i zastępcze, a także będzie prowadziło szkolenia kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych, działania wspierające proces usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Rezultatem będzie liczba osób zagrożonych

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
		ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym.
	PR11. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja budynku „Biurowca na cele przedsiębiorczości społecznej i usług społecznych” – FabLab Poręba oferujący warsztaty typu otwartego o wybranych specjalnościach dla osób kreatywnych. Szkolenia i warsztaty dla kandydatów do zakładania nowych przedsiębiorstw. – Szkolenia i doradztwo zawodowe, treningi umiejętności społecznych, porady eksperckie: m.in. z zakresu prawa, przedsiębiorczości, centrum tradycji rzemieślniczej, interaktywne wystawa edukacyjno-twórcze, akademie młodych talentów, akademie seniora metalurga, wystawy prac dzieci i młodzieży oraz seniorów – Spółdzielnia socjalna realizująca misję ekonomii społecznej, włączenia osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnością, osób z potrzebą włączenia społecznego i cywilizacyjnego. – Inkubator, FabLab i CUS zasilane będą finansowo z najmu lokali centrum biznesu, zaś sam inkubator będzie pełnił rolę operatora najmu lokali użytkowe.
	PR12. Porębskie centrum biznesu w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	<ul style="list-style-type: none"> – Inicjatywa modernizacyjna zrealizowana w formule partnerstwa publiczno-prywatnego lub inicjatywa własna, jako oferta lokali dla najemców o profilu usługowym, w szczególności sektora działalności profesjonalnej i twórczej, z działalności, której finansowane będą aktywności prospołeczne, w tym miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych oraz CUS.

Źródło: opracowanie własne

Mając na uwadze, że istotą działań rewitalizacyjnych jest wprowadzenie maksymalnej komplementarności zarówno na poziomie projektów, jak i na poziomie przestrzennym, w tabeli 24 zaprezentowano znaczenie projektów dla komplementarności oraz charakter oddziaływania względem poszczególnych wymiarów zjawisk kryzysowych.

Tab. 24. Znaczenie projektów dla komplementarności i oddziaływania na zjawiska kryzysowe

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA I PRZESTRZENNA	ODDZIAŁYWANIE NA SPOŁECZNE ZJAWISKA KRYZYSOWE W WYMIARZE				
			SPOŁECZNYM	GOSPODARCZYM	ŚRODOWISKOWYM	PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNYM	TECHNICZNYM
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w podobszarach rewitalizacji	PR1. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym”	PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego	+		+	+	+
	PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego	PR1. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym” PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego	+			+	+
	PR3. Rewitalizacja podobszaru niwieckiego poprzez modernizację przestrzeni publicznej w sąsiedztwie sklepu „GS” i nadanie jej funkcji spotkań wraz z organizacją cyklu wydarzeń	PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego	+			+	+
	PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego, jako obszaru integracji mieszkańców miasta	PR7. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych MOSiR (etap I)	+	+	+		
	PR5. Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej poprzez kompleksową modernizację budynków przy ul. Wojska Polskiego 8a i 8b w Porębie wraz z przybliżeniem wsparcia osób zagrożonych utratą miejsca do systemów wsparcia.	PR10. Centrum usług społecznych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I) PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego	+				+
WPR2. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego oraz obszarów rekreacji i kultury na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego o poziomie uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym	PR6. Klub seniora	PR7. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych MOSiR (etap I)	+			+	
	PR7. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych MOSiR (etap I)	PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego	+				
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych	PR8. Lokalny system komunikacyjny: ścieżki rowerowe	PR1. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym” PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w	+			+	+

WIAZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA I PRZESTRZENNA	ODDZIAŁYWANIE NA SPOŁECZNE ZJAWISKA KRYZYSOWE W WYMIARZE				
			SPOŁECZNYM	GOSPODARCZYM	ŚRODOWISKOWYM	PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNYM	TECHNICZNYM
zjawisk kryzysowych		zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego					
	PR9. Lokalny system komunikacyjny: drogi – oświetlenie	PR1. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym” PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego	+			+	+
WPR4. Rozwój infrastruktury materiałnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu społecznemu i gospodarczemu miasta	PR10. Centrum usług społecznych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	PR11. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	+	+			+
	PR11. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	PR10. Centrum usług społecznych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I) PR12. Porębskie centrum biznesu w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	+	+			+
	PR12. Porębskie centrum biznesu w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	PR11. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)		+		+	+

Źródło: opracowanie własne

Jak widać z powyższej tabeli, wszystkie projekty wpisują się w podstawowe założenia programów rewitalizacji – służyć mają przywracaniu do życia miejsc o wysokim poziomie natężenia społecznych zjawisk kryzysowych. Dodatkowo projekty te pełnią funkcje naprawcze w zakresie problemów gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych oraz technicznych w mieście.

7. PLANOWANY PROCES REWITALIZACJI A DOKUMENTY STRATEGICZNE, PLANISTYCZNE I PROGRAMOWE MIASTA - AKTUALIZACJA

Za jeden z ważnych czynników sukcesu wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ Aktualizacja na lata 2021-2023 uważać należy spójność i zgodność działań wypracowanych na rzecz przywrócenia miasta do życia z innymi dokumentami strategicznymi, planistycznymi i programowymi miasta Poręba określającymi podstawy jego funkcjonowania oraz rozwoju. Tab. 25 podsumowuje analizę spójności i zgodności ustaleń zawartych w tych dokumentach.

Tab.25. Proces rewitalizacji, a dokumenty strategiczne, planistyczne i programowe miasta Poręba

NAZWA DOKUMENTU STRATEGICZNEGO, PLANISTYCZNEGO, PROGRAMOWEGO MIASTA PORĘBA	ZAKRES SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI	POZIOM SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI
Strategia Rozwoju Miasta Poręba 2020+	cele strategiczne rozwoju miasta i projekty rozwoju	pełna w zakresie wszystkich celów rewitalizacji (patrz Aneks)
Program współpracy Miasta Poręba z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.	cele szczegółowe programu	pełna w zakresie wybranych celów i projektów rewitalizacji, w szczególności dotyczących poprawy jakości życia, integracji społecznej, promowanie programów pomocowych i umacniania poczucia odpowiedzialności społecznej za otoczenie i wspólnotę lokalną, a także w zakresie ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych poprzez rozwijanie nowych miejsc publicznych / form wsparcia społecznego z udziałem tych organizacji
Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025	cele szczegółowe programu	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących uwrażliwienia społeczności lokalnej na problemy przemocy w rodzinie, promowania modelu rodziny wolnej od przemocy, edukacji i działań na rzecz przeciwdziałania przemocy

NAZWA DOKUMENTU STRATEGICZNEGO, PLANISTYCZNEGO, PROGRAMOWEGO MIASTA PORĘBA	ZAKRES SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI	POZIOM SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021	cele operacyjne i priorytety programu	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących poprawy jakości życia rodzin z problemem alkoholowym, w tym przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania w społeczeństwie zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych, a także w zakresie ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych poprzez rozwijanie nowych miejsc publicznych / form wsparcia społecznego
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021	cele programu – zadania własne gminy związane z przeciwdziałaniem narkomanii	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących wspierania działań o charakterze edukacyjnym w zakresie rozpoznawania, udzielania pomocy dzieciom wykazującym zachowania ryzykowne, a także w zakresie ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych poprzez rozwijanie nowych miejsc publicznych / form wsparcia społecznego
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poręba	projekt – VII, 2021; kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów (Cześć B Studium)	wytyczne wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta Poręba 2020+ i Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ Aktualizacja 2021-2023 wskazują na kierunkowe formy użytkowania terenów

Źródło: opracowanie własne

W zakresie przedsięwzięć, projektów i celów planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ Aktualizacja 2021-2023 stwierdzić można ich pełną zgodność z wyżej wymienionymi dokumentami strategicznymi i programowymi miasta (szerzej patrz Aneks A, tab. 26).

Dokumenty planistyczne związane z zagospodarowaniem przestrzennym uwzględniają zapisy dotyczące działań rewitalizacyjnych w zakresie w jakim wskazano je w dokumencie przed aktualizacją. Nie mniej, w zgodzie z aktualizowanym dokumentem projekt Studium Kierunków i Uwarunkowań Rozwoju (datowany na lipiec 2021) zakłada rozbudowę funkcjonalno-przestrzenną miasta w zakresie poprawy atrakcyjności osiedleńczej miasta, rozbudowy infrastruktury spędzania czasu wolnego oraz kluczowych dla ożywienia gospodarczego stref działalności biznesowej w mieście Poręba.

8. RAMY FINANSOWE PROGRAMU REWITALIZACJI NA LATA 2021-2023

Mając na uwadze potrzebę monitorowania wielkości i struktury alokacji środków niezbędnych dla wsparcia rewitalizacji, w poniższej tabeli przedstawiono komplementarność źródeł finansowania z podziałem na wiązki projektów przeznaczone do wdrożenia w okresie programowania 2021-2027.

Tab.26. Indykatywne ramy finansowe

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ KRAJOWYCH PUBLICZNYCH	POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ PRYWATNYCH	POCHODZĄCE Z FUNDUSZY UE: EFRR, EFS, FS	POCHODZĄCE Z INNYCH ŹRÓDEŁ	SUMA
	[kwota]	[kwota]	[kwota]	[kwota]	[kwota]
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w podobszarach rewitalizacji	6.000.000	0	2.635.000	715.000	9.350.000
WPR2. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego oraz obszarów rekreacji i kultury na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym	17.000.000	0	0	600.000	17.600.000
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych	8.000.000	0	1.800.000	200.000	10.000.000
WPR4. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu społecznemu i gospodarczemu miasta	0	0	0	300.000	300.000
SUMA	31.000.000	0	4.435.000	1.815.000	37.250.000

Źródło: opracowanie własne

9. NOWY MECHANIZM PARTYCYPACYJNEGO WŁĄCZENIA GRUP INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Za podstawowe wyzwanie sukcesu każdego programu działań, w tym programu rewitalizacji, uważać należy działania podejmowane na rzecz jego społecznienia. Proces społecznienia nie jest tylko zabiegiem konsultacyjnym działań podejmowanych z inicjatywy władz samorządowych. Jest on realną próbą włączenia w procesy demokratycznego wyboru działań różnych grup interesu, w szczególności mieszkańców miasta użytkujących jego przestrzeń i wyposażenie w postaci obiektów i urządzeń. Tak rozumiana idea społecznej odpowiedzialności interesariuszy oznacza nie tylko przywileje, ale przede wszystkim jest ona fundamentem kształtowania reguł i zasad – obowiązków, jakie winny uznać wszystkie grupy wpływu.

W aktualizowanym Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przyjęto dwa mechanizmy partycypacyjnego włączenia grup interesariuszy w proces rewitalizacji. Po pierwsze, jest to **mechanizm współrządzenia** rozumiany jako aktywność różnych grup interesariuszy wyrażany wolą zmian i zaangażowania na etapie formułowania założeń dla niezbędnych zmian. Mechanizm ten został uaktywniony zarówno ze względu na niezbędne prace diagnostyczne, jak i twórcze. Ze względu na trwającą pandemię wywołaną wirusem SARS-COV2, prace partycypacyjne przybrały postać:

- warsztatu eksperckiego online z zaproszonymi przedstawicielami środowisk publicznych, obywatelskich i gospodarczych,
- wspólnych wizji lokalnych z przedstawicielami różnych systemów miejskich/lokalnych z zachowaniem reżimu sanitarnego,
- ankiet online skierowanych do użytkowników miasta,
- spontanicznych rozmów z mieszkańcami miasta podczas wizyt studyjnych dokumentujących stan miasta z zachowaniem reżimu sanitarnego,
- publicznych konsultacji online propozycji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ Aktualizacja na lata 2021-2023.

Rezultat wprowadzenia tego mechanizmu partycypacji można odczytać przede wszystkim w transparentności działań i mobilizacji społecznej do zmian. Jeśli zatem warunek współrządzenia traktować nie tylko jako czynnik determinujący sukces przygotowania programu rewitalizacji, ale przede wszystkim jako warunek zaszczepienia idei zmian wśród różnych środowisk miasta Poręba, to drugim warunkiem niezbędnym dla sukcesu wdrożenia programu rewitalizacji w mieście Poręba jest skuteczność **mechanizmu współzarządzania**. Mechanizm ten rozumiany jest jako fundament uzgodnień i realizacji technicznej, ekonomicznej, społecznej, środowiskowej i funkcjonalnej sfery projektów programu rewitalizacji, a nade wszystko zbiór reguł i zasad wdrożenia przyjętej koncepcji rewitalizacji (patrz rozdział 5).

Tak rozumiany mechanizm partycypacyjny gwarantuje pełne włączenie grup interesariuszy na każdym etapie przygotowania i realizacji zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+.

10. INSTRUMENTY WSPARCIA PROJEKTÓW REWITALIZACJI W ZAKRESIE FINANSOWO- EKONOMICZNYM ORAZ PRAWNO- ADMINISTRACYJNYM - AKTUALIZACJA

Analiza instrumentów wsparcia projektów rewitalizacji obejmuje zarówno wsparcie dostępne na poziomie krajowym, jak i wsparcie dostępne w regionie w ramach różnych alokacji środków publicznych (tab. 25)⁷. Nie wyczerpuje ono możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego oraz prawno-administracyjnego.

Tab. 25. Alokacja projektów rewitalizacji miasta Poręba w dokumentach strategicznych polityki spójności, polityki rozwoju regionalnego i rządowych programów wsparcia.

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	DOKUMENTY STRATEGICZNE POZIOMU KRAJOWEGO, REGIONALNEGO I SUBREGIONALNEGO
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczenia społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w podobszarach rewitalizacji	PR1. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym”	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś VI. Śląskie bliżej mieszkańców – Rewitalizacja miast
	PR2. Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś VI. Śląskie bliżej mieszkańców – Rewitalizacja miast
	PR3. Rewitalizacja podobszaru niweckiego poprzez modernizację przestrzeni publicznej w sąsiedztwie sklepu „GS” i nadanie jej funkcji spotkań wraz z organizacją cyklu wydarzeń	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Aktywne włączenie społeczne
	PR4. Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego, jako obszaru integracji mieszkańców miasta	Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025 FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Aktywne włączenie społeczne
	PR5. Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej poprzez kompleksową modernizację budynków przy ul. Wojska Polskiego 8a i 8b w Porębie wraz z przybliżeniem wsparcia osób zagrożonych utratą mieszkania do systemów wsparcia (etap I)	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś II. Zielone Śląskie – Efektywność energetyczna Bank Gospodarstwa Krajowego – Fundusz Dopłat
WPR2. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego oraz obszarów rekreacji i kultury na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym	PR6. Klub seniora	Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025 FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Usługi społeczne i zdrowotne
	PR7. „Porębski tydzień rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych MOSiR	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś VI. Śląskie bliżej mieszkańców – Rewitalizacja miast
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej służącej zahamowaniu przestrzenno-	PR8. Lokalny system komunikacyjny: ścieżki rowerowe	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś III. Mobilne Śląskie – Zrównoważony transport miejski

⁷ Założono, że regionalne dokumenty programowe – Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 będą dostępne w kształcie w jakim są prezentowane od kwietnia 2021.

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	DOKUMENTY STRATEGICZNE POZIOMU KRAJOWEGO, REGIONALNEGO I SUBREGIONALNEGO
funkcjonalnych zjawisk kryzysowych	PR9. Lokalny system komunikacyjny: drogi – oświetlenie	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś III. Mobilne Śląskie – Drogi
WPR4. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu społecznemu i gospodarczemu miasta	PR10. Centrum usług społecznych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Aktywne włączenie społeczne / Usługi społeczne i zdrowotne
	PR11. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Rynek pracy
	PR12. Porębskie centrum biznesu w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie (etap I)	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś I. Inteligentne Śląskie – IOB

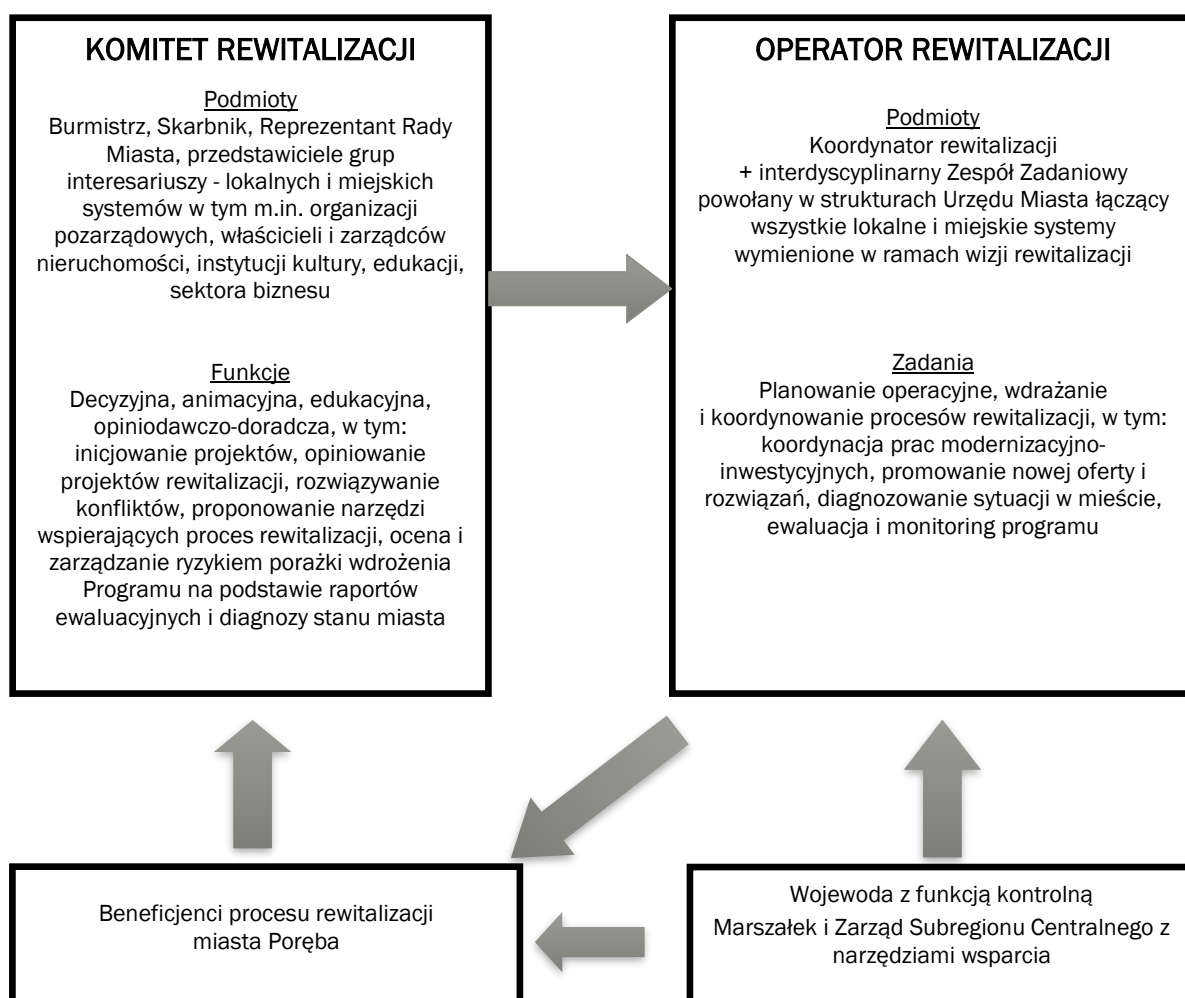
Źródło: opracowanie własne

Mając na uwadze, że okres obowiązywania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 upłynął, a prace nad nową edycją trwają, podstawą oceny spójności wiązek projektów rewitalizacji zaktualizowanego Programu (a tym samym jego celów) są założenia Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027. Jak widać z powyższej tabeli wszystkie wiązki wpisują się w założenia nowego programu regionalnego dla województwa śląskiego.

11. ZAKTUALIZOWANY SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Proponowany schemat wdrażania programu rewitalizacji w mieście Poręba przedstawiono poniżej. Aktualizując propozycję systemu wdrażania Programu zwrócono uwagę na zwiększenie znaczenia współpracy Zespołu Zadaniowego w zakresie poszukiwania synergii pomiędzy poszczególnymi lokalnymi i miejskimi systemami oraz Komitetu Rewitalizacji w zakresie oceny i zarządzania ryzykiem na podstawie półrocznych raportów ewaluacyjnych.

Schemat 3. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

12. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU W ZAKRESIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH WRAZ Z SYSTEMEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI - AKTUALIZACJA

Podstawą skutecznego monitorowania i ewaluacji programu są:

- i. narzędzia kontrolne w postaci szczegółowych kart projektów rewitalizacji, umożliwiające identyfikację odpowiedzialności, źródeł finansowania, czasu realizacji oraz charakteru oczekiwanych zmian i efektów,
- ii. bieżąca analiza postępu prac nad wdrożeniem zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przeprowadzana przez Koordynatora rewitalizacji i jego interdyscyplinarny zespół służąca weryfikacji postępów oraz wyznaczająca potencjalne kierunki aktualizacji zmian zgłaszanych przez Komitet Rewitalizacji,
- iii. gromadzone i analizowane nie rzadziej niż raz na kwartał wskaźniki rezultatu i produktu (opisane dla każdej z orientacji strategicznych),
- iv. raporty ewaluacyjne i monitoringowe opracowywane co najmniej raz w roku przez Operatora,
- v. sprawozdania Burmistrza z realizacji prac wdrożeniowych przedstawiane Członkom Rady Miasta oraz zainteresowanym grupom beneficjentów raz w roku,
- vi. spotkania diagnostyczne zwoływane ad hoc przez operatora rewitalizacji samodzielnie lub na wniosek Komitetu Rewitalizacji lub beneficjentów za pośrednictwem Komitetu,
- vii. informacje w serwisie www prezentujące postęp prac.

ANEKS A. INICJATYWY PROJEKTOWE W MIEŚCIE PORĘBA ZREALIZOWANE I REALIZOWANE NA BIEŻĄCO

„Stworzenie nowych miejsc przedszkolnych w Przedszkolu Miejskim nr 1 w Porębie”

Wniosek złożony: 13.01.2020 r. – wybrany do dofinansowania: 28.10.2020 r.

Obszar tematyczny: RPO WSL 2014-2020

Działanie: 11.1. Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego.

Poddziałanie: 11.1.3. Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Krótką charakterystyką: Projekt skierowany do Przedszkola Miejskiego nr 1 w Porębie, 25 dzieci nowo przyjętych oraz 2 nauczycielek (N) pracujących w tych OWP. Celem projektu jest wzmocnienie, w zakresie zdiagnozowanych potrzeb, potencjału edukacyjnego OWP objętego wsparciem przez utworzenie 25 nowych miejsc wychowania przedszkolnego i adaptacja sali oraz zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych na potrzeby nowego oddziału, a także doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych 2 nauczycielek pracujących z dziećmi. Zadania założone w projekcie: 1. Dostosowanie pomieszczenia i zakup wyposażenia dla nowo utworzonych miejsc OWP oraz szkolenia dla nauczycieli 2. Bieżące funkcjonowanie utworzonych nowych miejsc opieki w OWP Realizacja projektu: 15.07.2020-31.03.2022.

Kwota przyznanego dofinansowania: 403 548,04 PLN

„Doposażenie w specjalistyczny sprzęt wraz z realizacją zajęć dla dzieci

z niepełnosprawnościami oraz przeszkolenie nauczycieli w Przedszkolu Miejskim nr 1 w Porębie oraz w oddziałach w Szkole Podstawowej nr 2 w Porębie”

Wniosek złożony: 13.01.2020 r. – wybrany do dofinansowania: 28.10.2020 r.

Obszar tematyczny: RPO WSL 2014-2020

Działanie: 11.1. Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego.

Poddziałanie: 11.1.3. Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Krótką charakterystyką: Celem projektu jest wzmocnienie potencjału edukacyjno-terapeutycznego 2 OWP zlokalizowanych na terenie gminy Poręba poprzez wprowadzenie dodatkowych zajęć specjalistycznych wyrównujących szanse edukacyjne dzieci z niepełnosprawnościami (DN) w zakresie stwierdzonych deficytów, opracowanych osobno dla każdego DN, dostosowanie i adaptacja pomieszczeń, zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych 9 N (9K) pracujących z DN. Wybór zajęć, czas trwania oraz forma prowadzenia zostały dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego z 11 DN. Podjęte działania przełożą się na wzrost upowszechnienia wysokiej jakości

edukacji przedszkolnej, zwiększą szanse edukacyjne DN oraz możliwości psychofizycznych i poprawę jakości wychowania przedszkolnego.

Realizacja celu do 31.03.2022 r.

Kwota przyznanego dofinansowania: 275 710,25 PLN

„W zgodzie z naturą – oznakowanie ścieżki dydaktyczna, przyrodniczo-ekologicznej w Parku Miejskim w Porębie”

Wniosek złożony: 31.07.2019 r. – data zawarcia umowy: 3.02.2020 r.

Obszar tematyczny: WFOŚiGW w Katowicach

Krótką charakterystyka: Oznakowanie ścieżki dydaktyczno, przyrodniczo-ekologicznej w Parku Miejskim w Porębie w oparciu o florę i faunę Poręby z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych i tablic edukacyjno-informacyjnych, druk folderu o ścieżce oraz przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Kwota przyznanego dofinansowania: 25 624,80 PLN

„Przebudowa ul. Roździeńskiego i ul. Wiejskiej w Porębie”

Wniosek złożony: 12.08.2020, w trakcie oceny

Obszar tematyczny: Fundusz Dróg Samorządowych

Krótką charakterystyka: Projekt przewiduje przebudowę, ul. Roździeńskiego i ul. Wiejskiej w zakresie przebudowy jezdni, zaprojektowanie nowej kanalizacji deszczowej oraz przebudowę wszystkich wpustów deszczowych ciążących do istniejącej kanalizacji deszczowej.

Kwota wnioskowanych środków: 4 547 921,00 PLN

„Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Gminie Porębie” w ramach projektu „Zagospodarowanie terenów i infrastruktury Podregionu Sosnowieckiego na cele turystyki aktywnej i weekendowej”

Wniosek złożony: 7.08.2020, w trakcie oceny

Obszar tematyczny: Projekt do realizacji z Urzędem Marszałkowskim w ramach Krajowego Planu Odbudowy

Krótką charakterystyka: Budowa ścieżki pieszo-rowerowej etap IV w Porębie w obrębie ulic Rieczna, Asfaltowa, Wiedzy, Projektowana.

Kwota wnioskowanych środków dla projektu Miasta Poręba: 520 000,00 PLN

„Projekt i utworzenie klubu integracji międzypokoleniowej w pomieszczeniu byłej kawiarni Kaktus położonej w MOKu wraz z mediateką oraz grota solną usytuowaną w piwnicach MOK”

Wniosek złożony: 4.08.2020, w trakcie realizacji

Obszar tematyczny: Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych – Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin i powiatów.

Krótką charakterystyką: Projekt przewiduje utworzenie klubu integracji międzypokoleniowej w pomieszczeniu byłej kawiarni Kaktus położonej w MOKu wraz z mediateką oraz grota solną, usytuowaną w piwnicach MOK.

Kwota przyznanego dofinansowania: 602 461,00 PLN

„Nasz talent naszym dopalaczem!”

Wybrany do dofinansowania: 22.06.2020 r.

Obszar tematyczny: konkurs ofert dla gmin i powiatów województwa śląskiego ogłoszony przez Zarząd Województwa Śląskiego

Krótką charakterystyką: Projekt przewidywał organizację zajęć socjoterapeutycznych dla wychowanków świetlicy środowiskowej w zakresie poprawy społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Kwota przyznanego dofinansowania: 19 200,00 PLN

Projekt Zdalna Szkoła

Wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego, uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I "Powszechny dostęp do szybkiego Internetu" działanie 1.1: "Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach"

Zakup 41 sztuk laptopów, 21 sztuk dla SP1, 20 sztuk dla SP 2.

Kwota otrzymanego dofinansowania: 59 999,81 zł

Projekt Zdalna Szkoła +

Wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I "Powszechny dostęp do szybkiego Internetu" działanie 1.1: "Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach"

Zakup 20 sztuk laptopów, 15 sztuk dla SP1, 5 sztuk dla SP 2.

Kwota otrzymanego dofinansowania: 44 000,00 zł

„Adaptacja i doposażenie pomieszczeń MOSiR w Porębie pełniących funkcję kulturalną”

Beneficjent: Polski Związek Łowiecki Koło Łowieckie nr 84 „Poręba” w Porębie

Wniosek złożony: 16.01.2020, zrealizowany

Obszar tematyczny: poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego

Krótką charakterystyka: Wykonanie prac adaptacyjnych pomieszczeń MOSiR oraz doposażenie pomieszczeń w stoły i krzesła.

Kwota przyznanego dofinansowania: 35 895,00 PLN

Gmina Poręba udzieliła pożyczki na realizację przedsięwzięcia.

„Adaptacja i doposażenie pomieszczeń MOK w Porębie pełniących funkcję kulturalną”

Beneficjent: Stowarzyszenie „Himalaje Naszych Możliwości” w Porębie

Wniosek złożony: 31.08.2020, w trakcie realizacji

Obszar tematyczny: poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego

Krótką charakterystyka: Projekt przewiduje wykonanie prac adaptacyjnych pomieszczeń MOK oraz doposażenie w sprzęt niezbędny do jego realizacji (m.in. ekran, projektor, regały, stoły, krzesła itp.).

Kwota przyznanego dofinansowania: 43 987,00 PLN

Gmina Poręba udzieliła pożyczki na realizację przedsięwzięcia.

„Modernizacja sali widowiskowej wraz z zakupem wyposażenia w Miejskim Ośrodku Kultury w Porębie”

Beneficjent: Miejski Ośrodek Kultury w Porębie

Wniosek złożony: 03.12.2020, w trakcie oceny

Obszar tematyczny: wniosek o dofinansowanie zadania realizowanego ze środków pozostających

w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w ramach Programu „Infrastruktura Domów Kultury 2021”

Krótką charakterystyka: Projekt przewiduje modernizację sali widowiskowej w tym wymianę podłogi oraz podestów pod fotele kinowe, renowację foteli kinowych, remont sceny, instalację naświetlaczy oraz wykonanie wystroju akustycznego, zakup projektora, zakup krzeseł, stolików i lampek.

Kwota wnioskowanych środków: 149 800,00 PLN

„3 K i Ja – Książka, Kanapa, Komputer i Ja” Beneficjent: Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie

Wniosek złożony: 03.12.2020, w trakcie oceny

Obszar tematyczny: wniosek o dofinansowanie zadania realizowanego ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w ramach Programu „Partnerstwo dla książki 2021”

Krótką charakterystyka: Projekt zakłada organizację 4 spotkań autorskich z takimi pisarzami jak Grzegorz Kasdepke, Justyna Bednarek, Anna Jaklewicz, Renata Piątkowska, których odbiorcami będą dzieci i młodzież. Projekt przewiduje również zakup nagród rzeczowych, kamerek, słuchawek z mikrofonami i usługę poligraficzną (projekt i wydruk plakatów).

Kwota wnioskowanych środków: 6 600,00 PLN

MPWiK Sp. z o.o.

„Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej wraz z budową przepompowni ścieków w Porębie. Etap I i etap II”

Wniosek złożony: 03.02.2020 r. – wybrany do dofinansowania: 16.09.2020 r.

Obszar tematyczny: RPO WSL 2014-2020

Działanie: 5.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

Poddziałanie: 5.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa ZIT.

Krótką charakterystyka: Przedmiotem projektu jest budowa 2 sieci kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków i przekroczeniami rzeki Przemszy, w tym jedno przekroczenie pod dnem rzeki, w mieście Poręba.

Wnioskodawcą i inwestorem jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

ul. ks. Franciszka Pędzicha 12 42-480 Poręba.

Do zakresu rzeczowego projektu należy:

1. Roboty budowlane;
2. Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z kosztorysem dla etapu I i II
3. Inspektor nadzoru;
4. Promocja projektu.
5. Opracowanie analizy i opracowań na potrzeby wniosku o dofinansowanie.

Kwota przyznanego dofinansowania: 806 023,81 PLN

„Modernizacja oczyszczalni ścieków w Porębie”

Wniosek złożony: 03.02.2020 r. – wybrany do dofinansowania: 16.09.2020 r.

Obszar tematyczny: RPO WSL 2014-2020

Działanie: 5.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

Poddziałanie: 5.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa ZIT.

Krótką charakterystyką: Przedmiotem projektu jest rozbudowa (modernizacja) oczyszczalni ścieków w Porębie. Wnioskodawcą i inwestorem jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Sp. z o.o. ul. ks. Franciszka Pędzicha 12 42-480 Poręba.

Do zakresu rzeczowego projektu należy:

1. Roboty budowlane;
2. Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej;
3. Inspektor nadzoru;
4. Promocja projektu.
5. Opracowanie analizy i opracowań na potrzeby wniosku o dofinansowanie.

Kwota przyznanego dofinansowania: 7 056 824,20 PLN

Tab. 26. Ocena zgodności celów strategii rozwoju miasta i celów aktualizowanego programu rewitalizacji

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU MIASTA	CELE REWITALIZACJI
C1. Poręba miastem powiększającym ofertę atrakcyjnych miejsc pracy skierowanych do mieszkańców, którzy osiągają różne poziomy kompetencji społecznych i zawodowych poprzez wysokiej jakości edukację.	C.IV.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy C.IV.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców, w tym mieszkańców dotkniętych niepełnosprawnością, wykluczeniem społecznym i cyfrowym C.IV.3. Rozwój nowych funkcji gospodarczych na terenie miasta, w szczególności sektora działalności profesjonalnej i twórczej C.IV.4. Ożywienie gospodarcze miasta
C2. Poręba miastem poprawiającym cywilizacyjne i technologiczne standardy zamieszkania i skutecznie redukującym rozpiętości przestrzenne w dostępności do udogodnień publicznych.	C.III.1. Poprawa łączalności niwieckiego podobszaru rewitalizacji z centralną częścią miasta C.III.2. Integracja społeczna dzielnic (obrębów) miasta
C3. Poręba miastem o wzrastającej dostępności do usług transportu zbiorowego i przyjaznych form przemieszczania się w mieście i regionie.	C.III.3. Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu spacerowego i rowerowego
C4. Poręba miastem wzrastającej integracji wspólnot lokalnych wokół nowych i przebudowanych miejsc aktywności społecznych w dzielnicach miejskich.	C.I.1. Poprawa standardów przestrzeni publicznych - miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich i rozwijania oferty miasta w subregionie C.I.2. Poprawa standardów przestrzeni publicznych i osiedlowych przestrzeni przydomowych - miejsc spędzania czasu wolnego i zdobywania nowych doświadczeń na rzecz podejmowania działalności zawodowej C.I.3. Mobilizacja wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów małej architektury osiedlowej C.II.1. Wspieranie aktywności pozadomowych rodzin, osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci C.II.3. Rozwijanie talentów w dziedzinie sportu, kultury i pasji do przyrody
C5. Poręba miastem o zrewitalizowanym obszarze śródmiejskim tworzącym centra rozwiniętych usług publicznych dla osób wymagających opieki, wsparcia i włączenia społecznego.	C.II.2. Tworzenie warunków rozwoju aktywności społecznej osób w wieku starszym C.IV.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy C.IV.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców, w tym mieszkańców dotkniętych niepełnosprawnością, wykluczeniem społecznym i cyfrowym

Źródło: opracowanie własne

ANEKS B. DOKUMENTACJA Z PARTYCYPACYJNYCH FORM WSPÓŁPRACY PODJĘTYCH W RAMACH PRAC NAD AKTUALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+

1. Wizyty studyjne w mieście połączona z dialogiem z mieszkańcami 12.03.2021; 23.06.2021

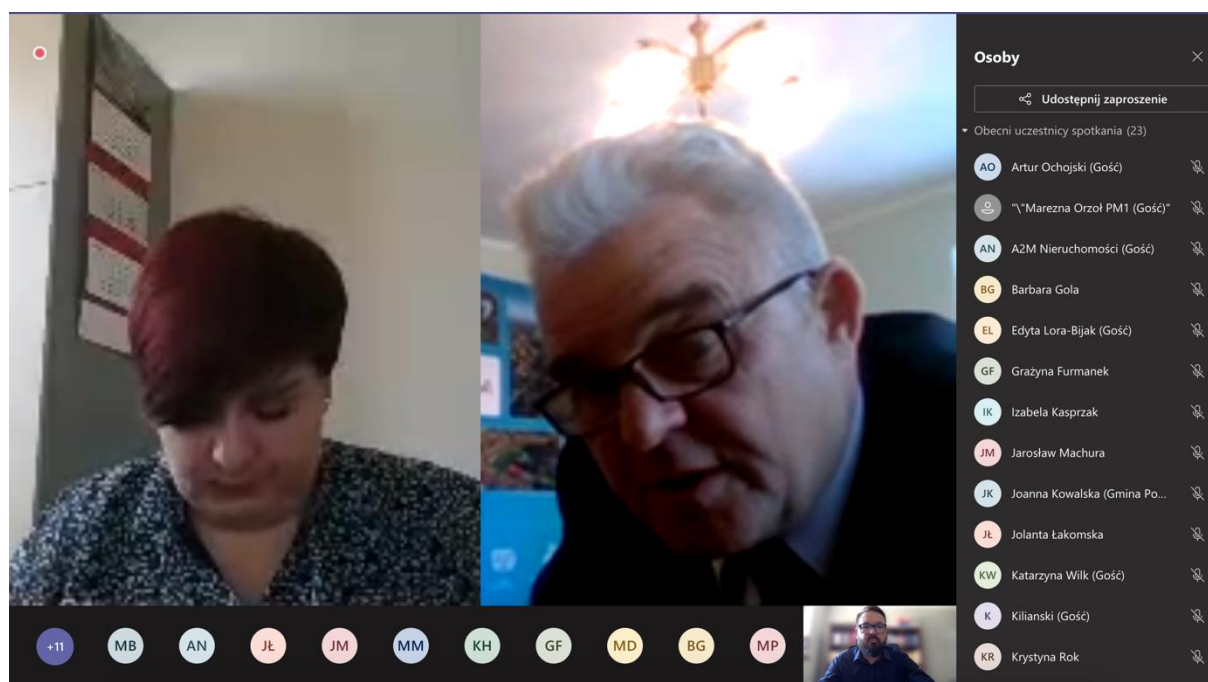

Podczas wizyt studyjnych dokonano rozpoznania sytuacji w zakresie obszarów wymagających interwencji, ze względu na stan kryzysowy. Na zdjęciach widać miejsca generujące największy niepokój wśród mieszkańców. Są to przestrzenie, które wymagają pilnego zainwestowania jako podstawy do przełamania sytuacji ugrzęźnięcia społecznego i gospodarczego. Są to także obiekty kojarzone jako miejsca złej reputacji związanej z dekapitalizacją tkanki mieszkaniowej. Przestrzenie te – niezrewitalizowane – pozostaną obszarami utraconych szans lub pogłębiania się sytuacji kryzysowej. Podczas drugiej wizyty studyjnej analizowano specyfikę projektów oraz ich przyszłe oddziaływanie na obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany.

2. Warsztaty online z liderami lokalnymi sektora publicznego, prywatnego i obywatelskiego – 21.05.2021

Platforma Teams:

Celem spotkania, które odbyło się w postaci warsztatu online z liderami zmian lokalnych było przedstawienie sytuacji w zakresie diagnozy wstępnej sytuacji kryzysowej w mieście, analiza problemów i przyczyn wymagających pogłębionej analizy, a także dyskusja nad wizją rewitalizacji i poszukiwanie wstępnych pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Uczestniczący w warsztacie / spotkaniu przedstawiciele jednostek gminnych, środowiska samorządowego oraz reprezentanci środowisk społecznych zwrócili uwagę na społeczny, gospodarczy i funkcjonalno-przestrzenny charakter zjawisk negatywnych w mieście. Dyskusja pozwoliła na odniesienie się różnych środowisk do potrzeb określonych użytkowników miasta i realnych możliwości działania na rzecz procesu rewitalizacji w mieście.

3. Konsultacje społeczne - ankieta online #1 – 08.06.2021 – 16.06.2021

Wyniki konsultacji w zakresie identyfikacji zjawisk kryzysowych oraz sposobów radzenia sobie z nimi - 47 respondentów udzieliło odpowiedzi na następujące pytania:

Co należy uznać za najbardziej istotny **problem powodujący niekorzystną sytuację związaną ze sferą społeczną** w Porębie?

Dysfunkcjonalne otoczenie - spędzanie czasu wolnego

- Brak miejsc na ciekawe i aktywne spędzanie czasu ze znajomymi
- Brak miejsc rozrywki, miejsc spotkań mieszkańców, słaby dostęp do miejsc rekreacyjnych
- Brak miejsc do celów rozrywkowych i rekreacyjnych
- Brak miejsc integracji społecznej
- Brak miejsca na spotkania mieszkańców
- brak miejsc spotkań dla młodzieży
- Brak odpowiednich miejsc spotkań dla rodzin z małymi dziećmi
- Brak miejsca spotkań
- Brak festynu
- Brak lokalu gastronomicznego, miejsc spotkań
- Brak miejsc kultury
- Brak miejsca, w którym młodzież oraz osoby dorosłe mogłyby się spotykać
- Brak miejsca spotkań dla młodzieży. Proszę o odtworzenie klubu Kaktus
- Brak miejsc rozrywki i spotkań rodzin i młodzieży
- Brak miejsc spotkań mieszkańców - klubokawiarni
- Brak miejsc spotkań młodzieży, barów, restauracji, skateparków, brak większej ilości placów zabaw w częściach miasta oddalonych od głównego placu. Plac zabaw stanowią również miejsce spotkań dziadków, rodziców co sprzyja rozwojowi pozytywnych relacji społecznych, rodziny z bardziej oddalonych części miasta rzadko korzystają z placu zlokalizowanego w centrum. Niektóre ulice sprawiają wrażenie "umarłych".
- Brak miejsca do integracji.
- Brak kina
- Brak integracji obywatelskiej. Rozwinięcie muzeum i części kultury w starym zakładzie mogło by być integratorem społecznym.
- Sytuacja z placami zabaw nie jest najgorsza, lecz starsza młodzież nie ma zbyt wielu miejsc do spędzania czasu.
- Brak sensownej oferty kulturalnej dla młodzieży i starszych mieszkańców. Niska aktywność i promocja działań MOK.
- Mało rozrywki dla dzieci oraz brak wybiegu dla psów
- Niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa dla młodych jak i seniorów.

Ubóstwo ekonomiczne - praca

- Wysokie bezrobocie,
- Brak miejsc pracy
- Brak darmowych kursów (np. prawo jazdy, obsługa maszyn, księgowości) ułatwiających zdobycie pracy, bądź zmianę pracy mieszkańcom.
- Brak nowych miejsc pracy, od lat nie powstało nowe przedsiębiorstwo w mieście gwarantujące stałe zatrudnienie,
- Z miasta ucieka zbyt duża liczba młodych ludzi w poszukiwaniu pracy.

Dysfunkcja miejskości – brak centrum: coś więcej niż rozrywka

- Brak centrum.
- Brak centralnego miejsca spotkań - centralny plac miejski.
- Brak centralnego placu do odpoczynku i spotkań

Obiekty o niskich walorach użytkowych – utracone miejsca integracji

- "Szklarnia" i jej otoczenie (mieszkania socjalne) WP2
- MOSiR Poręba – budynki pod termo [zaplecze MOSiR

Bezpieczeństwo publiczne

- Pełno ludzi w bardzo dużym stanie upojenia alkoholowego w miejscach publicznych, brak reakcji miasta i policji
- Alkoholizm
- Problem alkoholizmu
- Osoby pijące na ławkach pod blokami, przy sklepach
- Wandalizm, ograniczony poziom bezpieczeństwa
- Duża liczba osób patologicznych zamieszkujących kamienice socjalne

Integracja wewnątrz i międzymiejska oraz dostępność komunikacyjna

- Brak dobrej komunikacji miejskiej
- Brak dobrego połączenia do Sosnowca i Katowic [kolej jako rozwiązanie]
- Bliskość sk78
- Szybka komunikacja publiczna z Katowicami i Zawierciem. Może budowana linia kolejowa do Pyrzowic to poprawi
- Brak wystarczających miejsc parkingowych co powoduje pozostawianie aut przy chodnikach i utrudniony przejazd np. Ulica Mickiewicza

Klasowość / dezintegracja społeczna

- Podział na nowe osiedle na stoku (luksusowo) i reszta Poręby (dziury itp.)

Co należy uznać za najbardziej istotny **problem powodujący niekorzystną sytuację związaną ze sferą infrastrukturalną w Porębie?**

Dysfunkcjonalne przestrzenie publiczne o niskiej atrakcyjności i użyteczności

- Powinno być więcej parków, placów miejskich, być może altanek w których można usiąść i porozmawiać
- Brak jakichkolwiek miejsc rekreacji oraz rozrywki, nie ma gdzie spędzić wolnego czasu
- Mało ławek, a te które stoją są oblegane przez "osoby pijące" i zaśmiecone petami po papierosach i puszczkami, nie ma gdzie przysiąść

Niski poziom atrakcyjności oferty prywatnej w zakresie spędzania czasu wolnego

- Brak lokali gastronomicznych nie ma gdzie wyjść w lato nawet nie wspomnę o zimie

Niska łączalność dzielnic oraz obniżony poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego (w tym dla osób niepełnosprawnych) i oferty spędzania czasu wolnego

- Zły stan dróg
- Krytyczny stan bocznych dróg miejskich w dzielnicach Dziechciarze, Niwki, Krawce takich jak ulica Niwecka, na której kierowcy urywają zawieszania swoich samochodów
- Słabe drogi
- Bardzo zła komunikacja miejska, zły stan dróg
- Dziury w drogach, brak chodników
- Tragiczny stan nawierzchni drogowych
- Brak miejsc parkingowych
- Stan dróg
- Miejsca parkingowe w centrum
- Mała ilość ścieżek pieszych i rowerowych
- Brak miejsc parkingowych,
- Dziurawe drogi
- Brak bezpośredniego połączenia na linii Poręba-Katowice.
- Drogi lokalne.
- Zaniedbane drogi. Brak komunikacji miejskiej.
- Brak chodników i wysepek spowalniających na przejściach dla pieszych
- Fatalny stan niektórych dróg i chodników, powinno się bardziej rozbudować sieć ścieżek rowerowych, brak toalet miejskich.
- Fatalny stan drogi w prowadzącej przez Niwki. Brak ścieżek rowerowych oraz chodnika przy drodze głównej (jest tylko po jednej stronie).
- Brak ścieżek rowerowych
- Nawierzchnia dróg
- Drogi, chodniki
- Brak chodnika na ulicy Dworcowej, Niepodległości oraz ul. Odlewniczej (chodnik jest tylko do połowy) gdzie bardzo dużo osób i dzieci spaceruje a kierowcy jeżdżą tymi ulicami z dużą prędkością omijając korki na głównej drodze! Brak parkingu i progów zwalniających przy placu zabaw na ul. ODLEWNICZEJ
- Brak remontów ulic i chodników...
- Poprawa stanu dróg i bezpieczeństwa.
- Miasto obecnie jest przeciążone przejazdem olbrzymiej ilości samochodów przez centrum miasta. Budowa obiecanej przez rząd obwodnicy ułatwi życie mieszkańcom.
- Brak szlabanu przed torami na ulicy Chopina
- Ulice asfaltowe są w tragicznym w szczególności w dzielnicy Niwki.
- Drogi szczególnie na terenie Niwek!!!
- W dalszej perspektywie brak dużego parkingu przy stacji kolejowej Poręba. Występujący w projekcie parking P&R jest za daleko od przystanku.
- Brak oświetlenia w parku nad rzeką

- Brak światła w parku koło orlika
- Brak oświetlenia ulicznego led
- Brak rynku
- Zaniedbane Jeziora Poręba
- Bariery dla osób z niepełnosprawnością chodniki, schody

Obniżona jakość usług publicznych w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej [nie do LPRu]

- Brak kanalizacji w niektórych miejscach Poręby
- Mała sieć kanalizacyjna
- Brak kanalizacji
- Dostosowanie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej miasta do nowoczesnych standardów.

Dyskomfort jakości zamieszkania ze względu na obniżone walory środowiskowe w wyniku zanieczyszczenia środowiska

- Niska emisja z pieców węglowych powodująca zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym o poziomie wyższym niż np. w Katowicach
- Niewystarczające wsparcie w wymianie palenisk na nowoczesne i ekologiczne - powoduje niską emisję.

Wykorzystanie narzędzi komunikacji w kontaktach z mieszkańcami

- Brak konsultacji społecznych w łatwej i przystępnej formie np. Tak jak tutaj ankiety internetowej

Co należy uznać za najbardziej istotny **problem powodujący niekorzystną sytuację związaną ze sferą gospodarczą w Porębie?**

Niski poziom atrakcyjności rynku pracy i atrakcyjności inwestycyjnej

- Brak zakładów pracy
- Brak przedsiębiorstw
- Brak jakichkolwiek miejsc pracy zatrudniających większą liczbę osób
- Istotnym problemem jest brak firm oraz fabryk dających miejsca pracy
- Brak miejsc pracy
- Brak miejsc pracy dla ludzi w różnym wieku,
- Brak miejsc pracy
- Brak pracy
- Brak strefy gospodarczej
- Mało miejsc pracy, brak fabryk, biur,
- Brak firm a tym samym ubogie społeczeństwo
- Brak miejsc pracy, zwłaszcza dla pracowników umysłowych.
- Niezagospodarowany teren po FUM-ie
- Biurowiec FUM, wielki budynek, który powinien być wynajęty nawet za symboliczną złotówkę inwestorowi, który "coś" tam zrobi, miasto ma wtedy większy udział w PIT i CIT, a budynek nie niszczeje, inwestor też ma dobrą okazję
- Brak pracy
- Mała baza przedsiębiorstw dużych co miałoby przełożenie na wysokość podatków i inwestycji
- Za mało przedsiębiorców
- Brak specjalnej strefy aktywności gospodarczej.
- Brak inwestorów
- Mały wskaźnik firm inwestujących w mieście, brak strefy aktywności gospodarczej.

Aktywność na rzecz komercyjnej atrakcyjności inwestycyjnej

- Miasto jest zaniedbane i nie przyciąga inwestorów
- Brak obwodnicy - ciągle korki, mało miejsc pracy
- Brak połączenia kolejowego z Aglomeracją

Deficyty związane z miękkimi czynnikami definiującymi atrakcyjność inwestycyjną miasta

- Brak punktów gastronomicznych
- Brak punktów handlowych i usługowych w niektórych sektorach.
- Brak rynku
- Mało miejsc na spotkania integracyjne
- Mała ilość lokali np. Kawiarnie

Tendencje negatywne związane z przepływami kapitału finansowego

- Odpływ kapitału do innych miast.

Które spośród wskazanych poniżej projektów są Pani / Pana zdaniem najważniejsze dla Poręby i pozwolą na pozbycie się problemów powodujących niekorzystną sytuację w mieście? Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 **projekty rewitalizacyjne**.

- Ścieżki rowerowe i pieszo-rowerowe - jako bezpieczne ciągi komunikacyjne zapewniające połączenie dzielnic oraz funkcje rekreacyjne – 35 [75%]
- Plac miejski - jako miejsce spotkań, małej gastronomii, wypoczynku – 31 [66%]
- Budowa skweru miejskiego przy zbiegu ulicy Chopina - WP - jako miejsca spotkań i wypoczynku (w związku z planowaną budową obwodnicy miasta i zmniejszeniem ruchu tranzytowego) – 14 [30%]
- Inne projekty – 11 [23%]
- Budowa niskoemisyjnej elektrociepłowni - jako działania pozwalającego na poprawę walorów i potencjału środowiska przyrodniczego (lokalizacja elektrociepłowni przy ul. Ks. F. Pędzicha 12) – 9 [19%]
- Spółdzielnia socjalna - jako forma wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej i szansa na rozwój osobisty oraz integrację dla osób z niepełnosprawnościami; Klub Integracji Międzypokoleniowe z siedzibą OSP Poręba Górka - jako miejsce zapewniające usługi społeczne dla mieszkańców; Centrum Usług Społecznych: Klub Seniora, świetlica środowiskowa - jako miejsce aktywności wielopokoleniowej i wsparcia rodzin – 4 [9%]
- Termomodernizacja budynku mieszkaniowego wielorodzinnego przy ulicy Chopina 3 - jako działanie poprawiające estetykę, komfort termiczny – 1 [2%]

Wnioski:

Integracja społeczna poprzez łączalność i nowe przestrzenie publiczne ze zwróceniem uwagi na osoby wymagające włączenia społecznego, to podstawowy kierunek rewitalizacji, jaki zaproponowaliśmy ankietowanym i na taki jest przyzwoleńie.

Inne projekty zgłoszone przez respondentów – z zastrzeżeniem, że rewitalizacja oznacza przywracanie życia miastu i taki musi być cel projektu.

Projekty aktywizacji społecznej poprzez poprawę jakości przestrzeni publicznych i ofert spędzania czasu wolnego

- Odnowić amfiteatr – jaka funkcja codzienna!
- Tężnia
- Rozbudowanie terenu wokół stawów - ławki inne instalacje do wypoczynku
- Rewitalizacja Jeziora Poręba
- „Uprzemysłowić” porębskie stawy na okres letni np. leżaki, budki z posiłkami
- Zagospodarowanie zalewów, typu rowerki, kajaki, plaża, miejsce spotkań i wypoczynku
- Plaża miejska na terenie Jeziora Poręba 1 lub 2 wraz z wypożyczalnią sprzętu wodnego.
- Zagospodarowanie terenu wokół zalewu/ów. Miasto posiada piękny teren, który można zagospodarować np. ścieżki spacerowe, ławeczki, plaża, pomost, kajaki, rowery wodne, budki dla ptaków, dosadzenia drzew parkowych, krzewów, wydzierżawienie terenu pod działalność typu pizzeria, kawiarnia, (można wybudować piec na pizzę, który byłby atrakcją, palety jako stoliki leżaki do siedzenia, parasole). Mieszkańcy mieliby idealne miejsce do relaksu i wypoczynku na świeżym powietrzu, a dzieci do kontaktu z naturą. Z takiej formy wypoczynku korzystają zarówno młodzi ludzie z dziećmi jak i młodzież, a także osoby 40+.
- Zagospodarować pomieszczenia przy basenie, budynek całoroczny, może lodowisko, tor saneczkowy, korty do tenisa, amfiteatr - tężnia solankowa w amfiteatrze, ścieżki spacerowe przez dęby za orlikiem, ścieżki spacerowe wokół stawów.
- Budowa kawiarni, przebudowa placu rynku między biedronka a orlikiem
- Zagospodarowanie dawnego parku strażaka
- Park strażaka
- Rewitalizacja ulic "umarłych" poprzez stworzenie niewielkich lokalnych skwerów i placów zabaw
- Wykorzystanie potencjału wieży wyciągowej wielkiego pieca i starej zabudowy fabrycznej "stare ambulatorium" a także hali fabrycznej. Rozwinięcie muzeum, części gastronomicznej, klubu, świetlicy, Klubu Integracji Międzypokoleniowej. To miejsce może być świetnie wykorzystane jako ciekawy przystanek dla turystów podróżujących na Jurę a także miejsce spotkań mieszkańców itp. Tradycja fabryki ma ponad 200 lat, trzeba to wykorzystać.
- Wykorzystanie potencjału turystyki leśnej i agroturystycznej - Poręba ma rewelacyjny potencjał w tym zakresie - pierwotny mieszany las, pola, zalewy itp. - możemy być wraz z Zawierciem przedsiönkiem Jury.
- Skate Park dla dzieci i młodzieży koło placu zabaw, korty tenisowe, klub lub restauracja, gdzie można się spotkać z ogródkiem dla dzieci najlepiej w miejscu dawnego Kaktusa
- Należy rozwijać niewątpliwie walory ekologiczne miasta i okolicy.
- Propozycja: park zwierząt leśnych - biorąc przykład z Wisły. Nie ma takiej atrakcji w okolicy a koszt nie będzie duży i powinien zwrócić się w szybkim czasie.
- Stworzenie miejsc spotkań także dla młodzieży oraz osób dorosłych, nie tylko dla rodzin, co z zasady powoduje podejsię wykluczające

Projekty infrastrukturalne w zakresie integracji międzydzielnicowej, komfortu i bezpieczeństwa przemieszania się i dostępności ofert spędzania czasu wolnego w innych dzielnicach

- Podjęcie działań polepszających stan infrastruktury na obrzeżach miasta
- Poprawa nawierzchni bocznych dróg gminnych, gdzie ludzie chętnie spacerują
- Poprawa infrastruktury dróg i chodników
- Nowe jezdnia asfaltowa w dzielnicy Niwki
- Nowe ulice asfaltowe w dzielnicy Niwki zwłaszcza jeśli zawsze kierowane są objazdy przez ten teren
- Trzeba zwrócić szczególną uwagę na drogi szczególnie na terenie Niwek, gdzie nie ma nawet chodnika. Przez tą część miasta przechodzi droga, która łączy 3 powiaty (będziński, myszkowski i nasz zawierciański). Jest to bardzo niebezpieczna droga, która nie ma wspomnianego już chodnika, ani ścieżki rowerowej. Samo łatanie dziur nie zwiększa bezpieczeństwa jest to półśrodek. Dzielnicą Niwki jest strasznie zaniedbywana pod tym względem, ale nie tylko pod tym. Jak najszybciej powinno poszerzyć pobocze, na którym byłby położony chodnik z ścieżką rowerową to jest minimum, które powinno być spełnione a dodatkowo trzeba by było wymienić lampy. To wszystko by przyczyniło by się do ożywienia miasta i można byłoby wybrać się z całą rodziną na wycieczkę rowerową a w obecnej sytuacji jest to utrudnione po pierwsze jakość dróg, gdzie nie da się jechać, żeby nie wjechać w dziurę i dziecko może się wywrócić, a na dodatek trzeba uważać na jadące samochody. Na razie moja opinia jest bardzo negatywna i liczę WIDOCZNE zmiany!!!

Projekty aktywizacji gospodarczej miasta i walki z ubóstwem ekonomicznym

- W naszym mieście istotne jest stworzenie strefy ekonomicznej, pozyskanie inwestorów poprzez zaproponowanie np. ulg w przypadku zatrudniania mieszkańców Poręby, niższe stawki za wydzierżawienie terenu pod działalność itp.
- Wykorzystanie tradycji zakładu i miast
- Miejsca pracy

4. Dialog społeczny - ankieta online # 2 – Amfiteatr - 12.06.2021 – 23.06.2021

Wyniki konsultacji społecznych w zakresie problemów i uszczegółowienia rozwiązań pożądanых w obszarze rewitalizacji – 28 respondentów udzieliło odpowiedzi na następujące pytania:

Jakiego typu wydarzenia powinny odbywać się w zmodernizowanym amfiteatrze w ciągu roku?
kulturalno-rozrywkowe

-
- występy artystyczne, zabawy
 - muzyczne dla dzieci i młodzieży oraz seniorów i kabaretowe
 - artystyczne
 - koncerty
 - koncerty
 - koncerty plenerowe, letnie przeglądy zespołów
 - Rozpoczęcie i zakończenie wakacji. Dni Poręby. Festyny rodzinne. Prażonki
 - Majówka, Dni Poręby, Dzień ziemniaka
 - występy artystyczne, dyskoteki, zabawy taneczne, animacje dla dzieci i młodzieży
 - Dni Poręby, Światowy Festiwal Prażonek, Festiwale, Wydarzenia artystyczne
 - Dni Poręby dzień dziecka festiwal prażonek
 - Dni Poręby festiwal prażonek różne występy na różne okazje
 - Prażonki, występy artystyczne, koncerty
 - Koncerty Festiwal prażonek inne wydarzenia kulturalne
 - kulturalne np. koncerty
 - Przede wszystkim powinny wrócić dni Poręby
 - Dni Miasta, lato w mieście, prażonki miejskie, dzień dziecka etc.
 - Koncerty, wydarzenia dotyczące miasta, konkursy
 - ogólnodostępne imprezy kulturalne
 - Dni Poręby, prażonki
 - występy zespołów i pokazy.
 - cykliczne imprezy kulturalne
 - wydarzenia muzyczne
 - letnie koncerty muzyczne podczas wakacji
 - cykliczne imprezy kulturalne
 - Dni Poręby
 - Dni Poręby, Przegląd Artystyczny Dzieci i Młodzieży (który nie odbywa się już od kilku lat), koncerty i wszelkie wydarzenia kulturalne...

Czy Państwo widziecie możliwość wykorzystania amfiteatru do realizacji własnych zadań?

- Nie lub Trudno powiedzieć – odpowiedź zadeklarowana przez 64%
- Tak - odpowiedź zadeklarowana przez 34% (10 respondentów)

Jakie aktywności mogłyby być realizowane przez Państwa w amfiteatrze? Jak często?

- koncerty
- pokazy w historycznych, inscenizacje teatralno-sceniczne itp.
- Konkursy tańca, występy naszych lokalnych solistów oraz zespołów. Około trzech razy w roku.
- Wojewódzki Festiwal Jura Senior Festival, Ogólnopolski Przegląd Twórczości Artystycznej Dzieci i Młodzieży
- Często, bo w Porębie nuda
- W okresie wakacyjnym występy artystyczne dyskoteki dla młodzieży i nie tylko
- Organizacją wyjątkowych wydarzeń z życia prywatnego, gdzie będzie można cieszyć się tym wydarzeniem razem z innymi mieszkańcami
- Wykłady, w czasie COVID lepiej jest wyjść z sali MOKu na świeże powietrze
- Prelekcje dotyczące bezpieczeństwa; raz na kwartał.
- W wakacje co weekend, natomiast w roku również mogłyby znaleźć się dni tematyczne, gdzie można byłoby organizować tam koncerty, wystawy, a nawet teatr letni czy jesienny.

Jakie działania modernizacyjne amfiteatru i jego bezpośredniego sąsiedztwa są Państwa zdaniem konieczne by można było z niego w pełni korzystać?

- Prace remontowe. Oświetlenie. Sanitariaty. Zaplecze gastronomiczne. Wykorzystanie terenu zadrzewionego między MOSIRem a stawem.
- odnowienie siedzeń, remont muszli koncertowej
- odkrzaczenie i doświetlenie okolicy dla bezpieczeństwa i estetyki
- nowoczesne zadaszenie i widownia konieczne zaplecze socjalne
- remont widowni,
- modernizacja sceny, zaplecze techniczne, awaryjne źródło zasilania, toalety, wymiana ławek, zaplecze gastronomiczne na koronie obiektu, nowe solidne ogrodzenie, ochrona, monitoring CCTV, zadaszenie dla publiczności - koncerty i wydarzenia mogłyby być realizowane bez względu na pogodę
- remont muszli łącznie z zapleczem, remont wymiana siedzisk na widowni modernizacja elektryczności łącznie itp.
- remont obiektu. instalacje sanitarne
- pełny remont
- basen, zaplecze sportowe, a przede wszystkim rewitalizacja amfiteatru i jego zaplecza
- wymiana siedzisk dla publiczności, remont sceny oraz zaplecza, wymiana instalacji elektrycznej
- całkowita odbudowa
- remont ławek wycinka drzew przy nim remont samego amfiteatru
- elektryka, ławeczki, zadaszenie
- odnowienie muszli i przyległej infrastruktury
- rewitalizacja otoczenia np. stawu, stworzenie kompleksu sportowo-wypoczynkowego, zapewnienie monitoringu chroniącego przed dewastacją
- modernizacja całego terenu amfiteatru oraz jego bezpośrednie otoczenie
- odbudowa infrastruktury
- Naprawa łazienek, elektryki, dachu, ławek. Zadbanie o teren wokół amfiteatru
- scena, widownia oraz rewitalizacja całego otoczenia, a w szczególności zaplecze sanitarne.
- naprawa widowni i oświetlenia
- generalny remont
- modernizacja widowni, elektryka, oświetlenie, monitoring, renowacja pomieszczeń gospodarczych
- odnowa całkowita amfiteatru, poczynając od sceny po jego widownię
- zadaszenie całkowite, wymiana ławek, remont sceny oraz kulis
- renowacja
- monitoring by go nie niszczyć
- trybuny przede wszystkim, które są w ruinie, odnowienie muszli koncertowej

5. Dialog społeczny - ankieta online # 3 – Klub Seniora - 12.06.2021 – 23.06.2021

Wyniki konsultacji społecznych w zakresie problemów i uszczegółowienia rozwiązań pożądanых w obszarze rewitalizacji – 3 respondentów udzieliło odpowiedzi na następujące pytania:

Jakiego typu inicjatywy / przedsięwzięcia / projekty mogłyby być rozwijane przez Klub Seniora? Jakie aktywności chce realizować Klub Seniora?

- zapobieganie marginalizacji ludzi starszych poprzez udzielanie się w życiu społecznym, interesowanie się bieżącymi sprawami miasta, kontakty rówieśnicze, towarzyskie, podtrzymywanie aktywności fizycznej i umysłowej, realizowanie i pokazywanie swoich zainteresowań, pasji (np. artystycznych, hobbystycznych, literackich)
- różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, turystyczne, prozdrowotne,
- gra w szachy

Jakie działania inwestycyjne są Państwa zdaniem konieczne by można było korzystać z Klubu Seniora?

- adaptacja pomieszczeń w budynku na terenie OSiR na całoroczne miejsce spotkań seniorów (zapewnienie ogrzewania, urządzenie aneksu kuchennego, zaplecza sanitarnego, wyposażenie w meble i inne sprzęty)
- przecież zostały uzyskane środki na modernizację dawnego klubu kaktus
- wyremontowana sala w MOK

6. Dialog społeczny - ankieta online # 4 – Centrum Usług Społecznych - 12.06.2021 – 23.06.2021

Wyniki konsultacji społecznych w zakresie problemów i uszczegółowienia rozwiązań pożądanых w obszarze rewitalizacji – 3 respondentów udzieliło odpowiedzi na następujące pytania:

Jakiego typu inicjatywy / przedsięwzięcia / projekty powinny być rozwijane w Centrum Usług Społecznych? Jakie aktywności może realizować Centrum Usług Społecznych?

- Moim zdaniem powinno się pomyśleć jak zrobić, żeby nasz biurowiec FUM był odnowiony coś tam zrobić mieszkania socjalne czy wynajęcia na biura, ale coś z tym trzeba działać, bo to strasznie naszą Porębę szpeci a także stołówka, która jest już prywatna to osobę odpowiedzialną za stołówkę też trzeba zmusić, żeby coś zrobiła z tym obiektem, bo naprawdę to źle świadczy o naszym mieście
- gry w szachy
- Nie siedzieć w urzędzie tylko wyjść do ludzi starszych! Oczywiście jeśli korona z głowy urzędnikowi nie spadnie. Spytać jakie są problemy a nie tłumaczyć się potem - nikt nie zgłaszał do urzędu!!! Problemy są np. jest jeszcze sporo azbestu na dachach, podpowiedzieć i pomóc wypełnić wnioski na dofinansowanie do fotowoltaiki, wymiany pieca co., pomagać a nie STRASZYĆ, że zmierzają dom laserem i jak coś nie będzie pasować to wyciągniemy ustawowe konsekwencje - jak pisze na ogłoszeniu na słupie info. przy Biedronce NIE STRASZYĆ - POMAGAĆ - to nie krzyk tylko wyraz rozpaczy seniorów!!!!!!!

Jakie działania inwestycyjne są Państwa zdaniem konieczne by można było korzystać z Centrum Usług Społecznych?

- Zrobienie na nasze miasto remontu budynku biurowca Fum przeznaczyć na biura na mieszkania socjalne, żeby to jakoś wyglądało oczywiście basen a także zmusić właściciela stołówki, żeby coś zrobił pozytywnego z tym budynkiem, żeby nie szpeciły
- sala wyremontowana w MOK
- Nie siedzieć na stołkach - WYJŚĆ do ludzi!!!! Sami nie chcecie, zatrudnić za grosze lub znaleźć wolontariuszy i wtedy zaznaczyć w dokumentach - byliśmy u danego mieszkańca odmówił pomocy jest w papierach i dopiero wtedy karać!!! za azbest, za podanie złych danych, za brak numeru na posesji, za nie wymieniony piec itd. Gdzie jest to centrum usług społecznych, kto o nim słyszał, a jakby tak przy roznoszeniu podatków dołożyć kartkę masz problem zadzwoń przyjdziemy pomożemy???? Ja twierdzą że NIC urzędnika nie ruszy z za biurka, przykładem jest kasa gminna - w tesco dziewczyny na kasie pracują codziennie! Do gminy mieszkaniacze zwykle przychodzi 4-5 razy w roku i co? Zamknięte, bo pandemia a w banku, biedronce, tesco jej nie ma?! Ale tam muszę zapłacić więcej za przesłanie kasy do gminy, a czemu?! Stąd się wzięło stwierdzenie - arogancja władzy - a powinno się pomagać i dopiero potem wymagać.

**7. Konsultacje społeczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+
Aktualizacja 2021-2023 (9.08.2021 – 23.08.2021)**

- miejsce na sprawozdanie -

**ANEKS C. FISZKI PROJEKTÓW LOKALNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+ AKTUALIZACJA
NA LATA 2021-2023**

KARTA PROJEKTU 1 - REWITALIZACJA PODOBSZARU PORĘBSKIEGO POPRZECZ BUDOWĘ PLACU MIEJSKIEGO – AGORY MIASTA PORĘBA NA PLACU „TARGOWYM”

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę placu miejskiego – Agory miasta Poręba na placu „targowym”
Lokalizacja	W granicach ulicy Przemysłowej i rzeki Czarnej Przemszy wzdłuż ul. Wojska Polskiego
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Poprawa standardów przestrzeni publicznych – miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich i rozwijania oferty miasta w subregionie. Projekt polega na modernizacji przestrzeni środowiska miejskiego. Ma na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z infrastrukturą spotkań, która jest niezbędna do zerwania z ugrzęźnięciem społecznym i ekonomicznym mieszkańców miasta, a także wykreowanie przestrzeni wizytówkowej.</p> <p>Zagospodarowanie zniszczonego placu targowego poprzez jego modernizację i zapewnienie zaplecza sanitariatów oraz stanowisk dla mobilnej małej gastronomii wraz z lekkimi konstrukcjami zadaszenia i strefami wypoczynku przyczyni się do aktywizacji mieszkańców, w każdym przekroju wiekowym i stworzy nowe możliwości integracji społecznej, budowania nowych więzów rodzinnych, pokonywania problemu samotności, wykluczenia i niezaradności życiowej.</p> <p>Projekt ten stanowi otwarcie przestrzeni miasta na strategiczną inicjatywę – Park Miejski obejmujący szereg terenów przyrodniczych i śródmiejskich. Projekt poprzez otwarcie na ciąg komunikacyjny w obszarze Dębów Szypułkowych stanie się naturalnym ciągiem spacerowym doprowadzającym do obiektu MOSiR oraz miejscem docelowego odpoczynku mieszkańców w każdym wieku i przestrzenią spotkań / rekreacji wraz z sąsiednim placem zabaw Orlik.</p> <p>W ramach prac przewiduje się stworzenie stref zielonych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do oświetlenia placu.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) - Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost) - Liczba uczestników wydarzeń spoza miasta (pożądany wzrost) - Liczba interwencji związanych z bezpieczeństwem w przestrzeniach osiedlowych (pożądany spadek)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	6.100.000 PLN Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś VI. Śląskie bliżej mieszkańców – Rewitalizacja miast
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta

KARTA PROJEKTU 2 - REWITALIZACJA PODOBSZARU PORĘBSKIEGO POPRZECZ BUDOWĘ SKWERU MIEJSKIEGO PRZY ULICY CHOPINA I WOJSKA POLSKIEGO

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Rewitalizacja podobszaru porębskiego poprzez budowę skweru miejskiego przy ulicy Chopina i Wojska Polskiego
Lokalizacja	W granicach ulic Fryderyka Chopina i Wojska Polskiego
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Projekt polega na kompleksowej modernizacji przestrzeni środowiska miejskiego w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru o największej intensywności występowania społecznych zjawisk kryzysowych. Ma on na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z infrastrukturą spotkań.</p> <p>Projekt jest komplementarnym rozwiązaniem dla Agory Miejskiej, ponieważ jej sąsiedztwo oraz centralna lokalizacja w mieście powinny ożywić obszar F. Chopina, A. Mickiewicza i Wojska Polskiego i dać impuls do przełamania sytuacji ugrzęźnięcia społecznego, ekonomicznego i cywilizacyjnego.</p> <p>Zachowanie wizytówkowego napisu PORĘBA będzie jedynym odniesieniem do historycznego charakteru tego miejsca. Nowopowstała przestrzeń będzie wpisywała się w tworzony ożywiający miasto pas przestrzeni publicznych i przyrodniczych wzdłuż rzeki Czarnej Przemszy.</p> <p>Przestrzeń spacerowe, miejsca interakcji wyposażone w małą architekturę tworzyć będą naturalna przestrzeń do odkrywania i rozwijania zainteresowań, spotkań i codziennego ruchu. W miejscu tym odbywać się będą spotkania tematyczne, warsztaty plenerowe dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Docelowe wyłączenie tranzytowego charakteru sąsiedniej DK78 (ul. Wojska Polskiego) spowoduje, że obszar ten stanie się strefą o niskich parametrach ruchu samochodowego.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) - Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost) - Liczba interwencji związanych z bezpieczeństwem w przestrzeniach osiedlowych (pożądany spadek)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	3.000.000 PLN FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś VI. Śląskie bliżej mieszkańców – Rewitalizacja miast
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z pozostałymi podmiotami zespołu interdyscyplinarnego operatora rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 3 - REWITALIZACJA PODOBSZARU NIWECKIEGO POPRAZ MODERNIZACJĘ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W SĄSIEDZTWIE SKLEPU „GS” I NADANIE JEJ FUNKCJI SPOTKAŃ WRAZ Z ORGANIZACJĄ CYKLU WYDARZEŃ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Rewitalizacja podobszaru niweckiego poprzez modernizację przestrzeni publicznej w sąsiedztwie sklepu „GS” i nadanie jej funkcji spotkań wraz z organizacją cyklu wydarzeń
Lokalizacja	Ul. Kopernika
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>KGW Niwczanki</u>
Cel projektu, specyfika zadań	Poprawa standardów przestrzeni publicznych – miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich i talentów. Projekt „Niwki dla Młodych i dla Seniorów” dotyczy konkretnej przestrzeni zlokalizowanej w sąsiedztwie Sklepu GS w dzielnicy Niwki. Mając na uwadze aktywność grup społecznych, w szczególności KGW Niwczanki, projekt służyć będzie jako podstawa do rozwoju talentów wokalnych oraz do inicjowania plenerowych działań animacyjnych dla dzieci i młodzieży poprzez wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (w szczególności poprzez: kształtowanie umiejętności interpersonalnych, wzmacnianie więzi ludzi młodych z rodziną, seniorami, środowiskiem lokalnym, kształtowania umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania oraz otwartości na udzielanie pomocy w grupach rówieśniczych. Zmodernizowana przestrzeń publiczna stanie się naturalnym miejscem spotkań lokalnej wspólnoty niweckiej.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) - Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	100.000 PLN FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Aktywne włączenie społeczne
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z pozostałymi podmiotami zespołu interdyscyplinarnego operatora rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 4 - ORGANIZACJA CAŁOROCZNEGO CYKLU WYDARZEŃ SPOŁECZNYCH, ANIMACJI SPOŁECZNYCH, EDUKACYJNYCH, PRZYRODNICZYCH, KULTUROWYCH DLA RÓŻNYCH GRUP SPOŁECZNYCH W ZREWITALIZOWANYCH PRZESTRZENIACH PODOBSZARU PORĘBSKIEGO, JAKO OBSZARU INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW MIASTA

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Organizacja całorocznego cyklu wydarzeń społecznych, animacji społecznych, edukacyjnych, przyrodniczych, kulturowych dla różnych grup społecznych w zrewitalizowanych przestrzeniach podobszaru porębskiego, jako obszaru integracji mieszkańców miasta
Lokalizacja	Podobszar porębski obszaru rewitalizacji, obiekty MOSiR, Agora Miejska, Skwer Miejski, przestrzenie osiedlowe
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>Miejski Ośrodek Kultury w Porębie</u> , Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, środowiska kultury i dziedzictwa przyrodniczego z terenu miasta Poręba, szkoły podstawowe, przedszkola z terenu miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Całoroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji. Projekt zakłada cykl 26 wydarzeń integracyjnych, których celem będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców w ramach rewitalizowanych przestrzeni publicznych i aktywizacji mieszkańców w zakresie aktywności kulturalnej.</p> <p>Projekt zakłada wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy artystyczne, grupy aktywnych mieszkańców, a także towarzyszące im plenerowe zawodowe, warsztaty młodzieżowe i programy aktywności dla osób o szczególnych potrzebach.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) - Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost) - Liczba interwencji związanych z bezpieczeństwem w przestrzeniach osiedlowych (pożądany spadek) - Liczba osób o szczególnych potrzebach, w tym zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub cyfrowym, niepełnosprawnością objętych systematycznym i doraźnym wsparciem merytoryczno – administracyjnym (pożądany stan = 100% potrzebujących)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	<p>100.000 PLN</p> <p>Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025</p> <p>FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Aktywne włączenie społeczne</p>
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Miejski Ośrodek Kultury wraz z pozostałymi podmiotami zespołu interdyscyplinarnego operatora rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 5 - REWITALIZACJA TKANKI MIESZKANIOWEJ POPRZEC KOMPLEKSOWĄ MODERNIZACJĘ BUDYNKÓW PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 8A I 8B W PORĘBIE WRAZ Z PRZYBLIŻENIEM WSPARCIA OSÓB ZAGROŻONYCH UTRWALANIEM SIĘ WYKLUCZENIA DO SYSTEMÓW WSPARCIA.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej poprzez kompleksową modernizację budynków przy ul. Wojska Polskiego 8a i 8b w Porębie wraz z przybliżeniem wsparcia osób zagrożonych utrwalaniem się wykluczenia do systemów wsparcia.
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego 8a i 8b
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Projekt zakłada realizację kompleksowej modernizacji, w tym wymiany konstrukcji i poszycia dachu, stropów, klatek schodowych, stolarki, tynków, instalacji elektrycznych wodno-kanalizacyjnych oraz termomodernizacji i modernizacji wymiennikowni ciepła budynków mieszkalnych przy ulicy Wojska Polskiego 8a i 8b. Zastosowane zostaną rozwiązania OZE zmniejszające udział nieodnawialnych źródeł ciepła w bilansie obiektów miejskich.</p> <p>Modernizacja otoczenia zmniejszy presję na sąsiednią zabudowę i ożywi obszar koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych w obszarze ulic Wojska Polskiego i F. Chopina.</p> <p>Istotą rewitalizacji będzie nie tylko określona liczba zmodernizowanych mieszkań przy ulicy Wojska Polskiego 8a i 8b, ale przede wszystkim wsparcie merytoryczne udzielane w nowej siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej głównie mieszkańcom ulic Wojska Polskiego, F. Chopina, i A. Mickiewicza. W przestrzeniach parterowych zostanie bowiem zlokalizowana nowa siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizująca merytoryczne wsparcie i świadczenia dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Budynek posiada historyczne znaczenie dla miasta.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) - Liczba odnowionych lokali komunalnych i lokali użytkowanych w ramach prawa do lokalu socjalnego (pożądany wzrost) - Liczba osób o szczególnych potrzebach, w tym zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub cyfrowym, niepełnosprawnością objętych systematycznym i doraźnym wsparciem merytoryczno - administracyjnym (pożądany stan = 100% potrzebujących) - Liczba interwencji związanych z bezpieczeństwem w przestrzeniach osiedlowych (pożądany spadek)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	8.000.000 PLN (250.000 PLN - etap I – prace przygotowawcze w zakresie modernizacji) FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś II. Zielone Śląskie – Efektywność energetyczna Bank Gospodarstwa Krajowego – Fundusz Dopłat
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 6 - KLUB SENIORA

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Klub seniora
Lokalizacja	Ul. Zakładowa, teren MOSiRu
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>grupy Seniorów</u> , Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Projekt zakłada bezpośrednie wsparcie Seniorów z miasta Poręba poprzez stworzenie miejsca – klubu dziennego.</p> <p>Zakłada się modernizację i doposażenie w podstawową infrastrukturę jednego z budynków stanowiących zaplecze MOSiRu. Doposażenie zmodernizowanego obiektu zapewni Seniorom możliwość rozwijania pasji i zainteresowań, całonocnego pobytu oraz budowania relacji. W tym celu Klub zostanie objęty wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako jednostki pośredniczącej w poszukiwaniu nowych projektów i programów dedykowanych dla i realizowanych przez Seniorów.</p> <p>Obiekt zostanie wyposażony w systemy fotowoltaiki i panele ogrzewające wodę.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez grupy społeczne / organizacje pozarządowe (pożądany wzrost) - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury (pożądany wzrost) - Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej (pożądany wzrost)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	600.000 PLN Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025 FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Usługi społeczne i zdrowotne
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 7 - „PORĘBSKI TYGIEL REKREACJI” – ODTWORZENIE FUNKCJI OBSZARU SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO W CELU INTEGRACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA BAZIE OBIEKTÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH I KULTURALNYCH MOSiR

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	„Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych MOSiR
Lokalizacja	Ul. Zakładowa, obiekt MOSiR
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Ośrodek Kultury w Porębie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, środowiska kultury i dziedzictwa przyrodniczego z terenu miasta Poręba, szkoły podstawowe, przedszkola z terenu miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Projekt polega na rewitalizacji funkcjonalnej terenów rekreacyjno-sportowych i nadaniu rewitalizowanym obiektom nowych funkcji: edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej, a także ułatwieniu realizacji w sąsiedztwie funkcji komercyjnej (gastronomia - wspierająca). Podstawą twardych działań rewitalizacji jest infrastruktura Amfiteatru i Basenu Miejskiego.</p> <p>Projekt ten poza częścią infrastrukturalną stanowi ważny element ożywiania oferty miejskich usług kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, niezbędnych do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijania talentów sportowych i artystycznych, - pracy z młodzieżą, - kształtowania postaw zdrowego stylu życia, - uczenia się samodzielności i odpowiedzialności. <p>Infrastruktura Amfiteatru oraz jej zaplecze stanowić będzie miejsce otwarte potrzeby mieszkańców, którzy są zainteresowani korzystaniem z tej przestrzeni w celach społeczno-kulturowych. Ponadto, celem projektu jest przywrócenie Światowego Festiwalu Prażonek – cyklicznej imprezy promującej lokalne dziedzictwo kulturowe i stanowiącej wydarzenie pozytywnie wpisane w tożsamość społeczności lokalnej. Wydarzenie to, jak i rewitalizacja obiektu skutecznie przyczyni się do ożywienia miasta.</p> <p>Ponadto, miejska infrastruktura zielona wraz z obiektami sportu i rekreacji stanowić będzie wartość dodaną dla sąsiednich zespołów mieszkaniowych, a szczególnie zespołów mieszkaniowych po zrestrukturizowanym zakładzie FUM Poręba oraz łącznik pomiędzy Agorą miejską i docelowo tworzoną w ramach Strategii Rozwoju Miasta w sąsiedztwie Parku Miejskim.</p> <p>Zakłada się także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do zasilania energią rewitalizowanych obiektów.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez grupy społeczne / organizacje pozarządowe (pożądany wzrost) - Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją aktywnie spędzająca czas wolny (pożądany wzrost) - Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych (pożądany wzrost) - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury (pożądany wzrost)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	<p>17.000.000 PLN</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś VI. Śląskie bliżej mieszkańców – Rewitalizacja miast</p>
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 8 - LOKALNY SYSTEM KOMUNIKACYJNY: ŚCIEŻKI ROWEROWE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Lokalny system komunikacyjny: ścieżki rowerowe
Lokalizacja	W granicach obrębu Niwki
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Projekt polega na modernizacji nawierzchni, budowie ścieżek i dróg rowerowych ułatwiających przemieszczanie się pomiędzy Niwkami i Porębą oraz zapewniających bezpieczeństwo ruchu rowerowego.</p> <p>Przedsięwzięcie służyć ma z jednej strony poprawie łączalności dzielnic, z drugiej strony poprawie dostępności oferty usług miejskich, w tym usług wspierających osoby o szczególnych potrzebach.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Długość wyremontowanych ścieżek spacerowych / rowerowych (pożądany wzrost) - Liczba uczestników podczas wydarzeń sportowych, kulturalnych i edukacyjnych organizowanych w centralnej części miasta spoza obrębu Poręba (pożądany wzrost) - Liczba zdarzeń drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów (pożądany spadek)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	<p>2.000.000 PLN</p> <p>FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś III. Mobilne Śląskie – Zrównoważony transport miejski</p>
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 9 - LOKALNY SYSTEM KOMUNIKACYJNY: DROGI

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Lokalny system komunikacyjny: drogi
Lokalizacja	W granicach obydwu podobszarów rewitalizacji
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	Projekt zakłada poprawę bezpieczeństwa i prowadzenia płynności ruchu samochodowego w mieście Poręba, w tym modernizację dróg lokalnych wraz z inteligentnym oświetleniem, budowę bezpiecznych przejść dla pieszych, stref woonerfowych w sąsiedztwie Skweru Miejskiego i Agory miejskiej. Integralną częścią projektu jest doposażenie oświetlenia zapewniające zwiększenie bezpieczeństwa w strefach rewitalizowanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	- Liczba zdarzeń drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów (pożądany spadek)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	8.000.000 PLN Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś III. Mobilne Śląskie – Drogi
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 10 - CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. ZAKŁADOWEJ W PORĘBIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Centrum usług społecznych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie
Lokalizacja	Ul. Zakładowa
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</u>
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Podstawą projektu jest modernizacja biurowca z podstawowym przeznaczeniem na cele usług społecznych. Celem projektu jest wzrost dostępności i jakości usług wsparcia rodzin poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych.</p> <p>Zadaniem CUSu jest stworzenie takich warunków które opóźnią procesy starzenia i sprawią, że osoba starsza stanie się jak najdłużej osobą samodzielną, rozwój mieszkalnictwa chronionego wspieranego, organizowanie grup wsparcia zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych, koordynacja zapewnienia udziału w imprezach rekreacyjnych i kulturalnych skutkujących zachowaniem aktywności społecznej – generalnie stworzenie takich warunków aby opóźnić proces starzenia i sprawić żeby Seniorzy jak najdłużej byli osobami niezależnymi lub częściowo samodzielnymi. Ponadto, zdaniem CUSu będzie wprowadzenie usług w zakresie wspierania rodziny, przeciwdziałaniu bezrobociu, pobudzaniu aktywności obywatelskiej czy rozwoju usług mieszkalnictwa chronionego dla ofiar przemocy, mieszkalnictwa chronionego treningowego czy dla osób usamodzielnianych.</p> <p>Porębski CUS oferować będzie różne formy wsparcia seniorom, małym dzieciom i ich rodzicom/opiekunom, starszym dzieciom i młodzieży w tym z trudniejszych środowisk, wolontariuszom oraz wszystkim którzy będą chcieli włączyć się w działania CUS. Docelowo przewiduje się takie inicjatywy jak: Nasza świetlica, Klub dzieci i rodziców, Centrum Wspierania Aktywności Obywatelskiej.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób o szczególnych potrzebach, w tym zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub cyfrowym, niepełnosprawnością objętych systematycznym i doraźnym wsparciem (pożądany wzrost) - Liczba mikroprogramów uruchomionych w ramach społecznej aktywności w obiekcie (pożądany wzrost)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	5.000.000 PLN (100.000 PLN - etap I – prace przygotowawcze) FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Aktywne włączenie społeczne / Usługi społeczne i zdrowotne
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 11 - MIEJSKI INKUBATOR INICJATYW SPOŁECZNYCH I BIZNESOWYCH W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. ZAKŁADOWEJ W PORĘBIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie
Lokalizacja	Ul. Zakładowa
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</u>
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Podstawą projektu jest modernizacja biurowca z podstawowym przeznaczeniem na cele usług społecznych. Celem projektu jest wzrost dostępności i jakości usług wsparcia rodzin poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność FabLabu Poręba oferującego warsztaty typu otwartego o wybranych specjalnościach dla osób kreatywnych. Szkolenia i warsztaty dla kandydatów do zakładania nowych przedsiębiorstw, - szkolenia i doradztwo zawodowe, treningi umiejętności społecznych, porady eksperckie: m.in. z zakresu prawa, przedsiębiorczości, centrum tradycji rzemieślniczej, interaktywne wystawa edukacyjno-twórcze, akademię młodych talentów, akademię seniora metalurga, wystawy prac dzieci i młodzieży oraz seniorów, - utworzenie Spółdzielni socjalnej realizującej misję ekonomii społecznej, w tym włączenia osób o szczególnych potrzebach. Powstanie spółdzielni socjalnej w znacznym stopniu zniweluje bezrobocie w gminie Poręba jednocześnie zapełniając braki w poszukiwanych na co dzień opiekunach do ludzi starszych i samotnych, wspieraniu osób niepełnosprawnych, sprzątaniu mieszkań, opiece wychnieniowej czy sprzątaniu terenu gminy Poręba. Spółdzielnia mogłaby oferować usługi gastronomiczne. <p>Inkubator, FabLab jak i działalność CUS zasilane będą finansowo z najmu lokali centrum biznesu (Projekt 12), zaś sam inkubator będzie pełnił rolę operatora najmu lokali użytkowe.</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób o szczególnych potrzebach, w tym zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub cyfrowym, niepełnosprawnością objętych systematycznym i doraźnym wsparciem (pożądany wzrost) - Liczba mikroprogramów uruchomionych w ramach społecznej aktywności w obiekcie (pożądany wzrost) - Liczba miejsc pracy w systemie spółdzielni socjalnej (pożądany wzrost)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	5.000.000 PLN (100.000 PLN - etap I – prace przygotowawcze) FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś IV. Społeczne Śląskie – Rynek pracy
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji

KARTA PROJEKTU 12 - PORĘBSKIE CENTRUM BIZNESU W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. ZAKŁADOWEJ W PORĘBIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+ AKTUALIZACJA NA LATA 2021-2023	
Nazwa projektu	Porębskie centrum biznesu w zrewitalizowanym budynku przy ul. Zakładowej w Porębie
Lokalizacja	Ul. Zakładowa
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>nowo powołana instytucja otoczenia biznesu</u>
Cel projektu, specyfika zadań	Inicjatywa modernizacyjna służąca przygotowaniu lokali użytkowych jako oferta lokali dla najemców o profilu usługowym, w szczególności sektora działalności profesjonalnej i twórczej, z działalności, której finansowane będą aktywności prospołeczne, w tym miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych oraz CUS.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	- Liczba lokatorów biznesowych trwale zasiedlających zrewitalizowany obiekt (pożądany stan = 100% możliwości obiektu)
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	5.000.000 PLN (100.000 PLN - etap I – prace przygotowawcze) FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027 Oś I. Inteligentne Śląskie – IOB
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2022-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej Urząd Miasta wraz z operatorem rewitalizacji